Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

HASLEV GYMNASIUM

- en skole i udvikling

1914-1989

Bente Christensen · Knud Jacobsen
Peter Maaløe · Erik Stengaard

HASLEV GYMNASIUM

- en skole i udvikling

1914-1989

Haslev Gymnasium 1989

HASLEV GYMNASIUM
- en skole i udvikling
1914-1989

Grafisk tilrettelæggelse: Bente og Flemming Christensen
Teksten er sat med Garamond og Helvetica
Foto er reproduceret af Rønnede Repro ApS
Trykt hos Malchow Bogtryk/Offset, Ringsted
ISBN 87-983218-0-3
Printed in Denmark 1989

Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse

Rejsegilde på Haslev Gymnasiums hovedbygning 1916.

Indhold

Forord	7
„Et Gymnasium i Haslev?"	8
A/S Indre Missions Gymnasium i Haslev	14
Rektor Carl A. Olsen	24
Majfesterne	26
Underskud truer den gode idé	30
Kostskolen	38
Hvor kom de fra?	44
Kostskoleuniform	46
Skolebetaling	48
Skoleblade	50
Spejderne på kostskolen	52
Rektor Peter Kæstel	56
Besættelsestiden	58
Sporten	66
Rektor Knud Jacobsen	74
Som eleverne husker kostskolen	76
Tre kostskolemødre	86
Musiklivet	88
Haslev Gymnasium vokser	94
HF - en ny dimension	96
Amtsovertagelsen	98
Verden udenfor - ekskursioner	102
Haslev Gymnasium - stadig en skole i udvikling	106
Lærere ansat ved Haslev Gymnasium	110

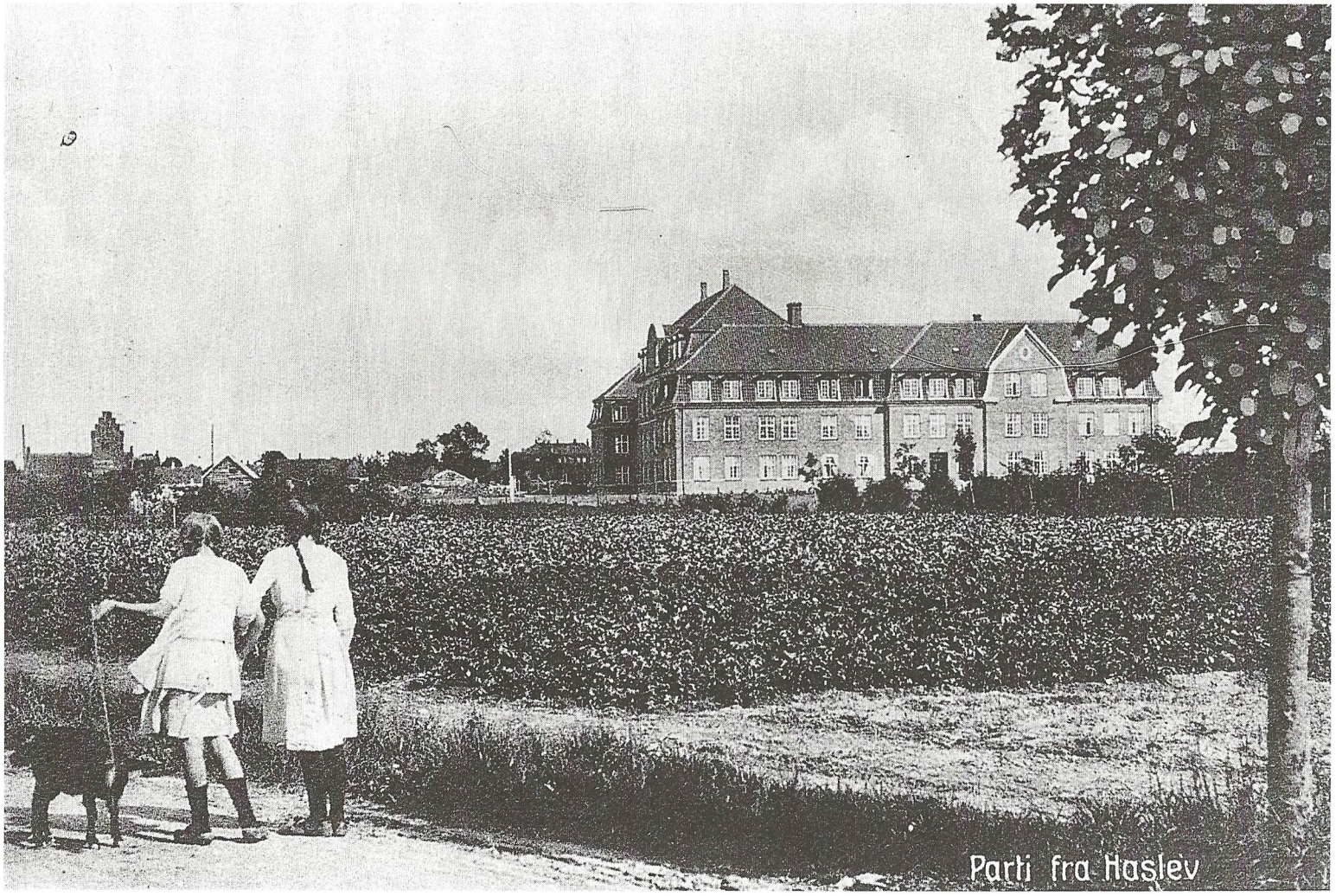
Parti fra Haslev

Forord

Da vi for nogle år siden dannede vores lille gruppe til at skrive gymnasiets historie, satte vi os blandt andet de mål, at arbejdet i gruppen skulle være hyggeligt og interessant, og at vi skulle tage os god tid.

Det første er lykkedes - også efter at vi har måttet opgive det andet.

Målet var at give et alsidigt billede af begivenhederne og dagliglivet på Haslev Gymnasium gennem de 75 år.

Ikke bare i ord. Tværtimod. Vores tanke har været at bruge de bedste billeder fra det store billedmateriale, det er lykkedes at samle, så billederne sammen med andre illustrationer danner en grundstamme i vores skildring af skolens liv.

I selve teksten har vi prøvet at give en så præcis fremstilling som muligt. Det er ikke nogen hemmelighed, at bl.a. skolens tilblivelse blev opfattet som så kontroversiel en sag, at historien hidtil er blevet „dæmpet ned". Det gør vi ikke.

Når fremstillingen som her er knyttet til emnekredse og billeder, bliver indtrykket kalejdoskopisk. Men inden for hver emnekreds har vi søgt at være så fyldestgørende som muligt. Der er derfor i bogen en del, der her fortælles for første gang.

Mange andres indsats har været nødvendig for at gøre bogen til virkelighed. Den første og største tak skal lyde til Flemming Christensen for en kolossal arbejdsindsats med billedforbedring, lay-out og design.

Billederne på side 5, 6, 9, 16, 18 nederst og 31 ejes af Haslev Lokalhistoriske Arkiv og bringes med tilladelse fra arkivet, hvor Lillan Hovman har ydet venlig assistance.

Nogle kolleger har skrevet afsnit af teksten: Svend Hansen om idræt, og Hans Krarup om musik. Tak til dem. Og tak til alle de kolleger og tidligere kolleger, der har bidraget med billeder og andet materiale.

Gruppen nåede at holde et par møder med deltagelse af Sven Løth, hvor vi nød godt af hans store viden om specielt spejderlivet på skolen. Så holdt sygdom ham væk og gjorde ham for svag til at kunne skrive. Men kort tid før hans død modtog vi et bånd, hvor han havde indtalt sit bidrag. Det bånd er grundlaget for kapitlet om spejderne på Haslev Gymnasium.

Overvældende mange tidligere elever har givet svar på vores henvendelser. De skal alle takkes, og mange af dem vil finde deres bidrag her i bogen.

Tak til Britta Christensen og Karen Maaløe for det store arbejde med udvidet korrekturlæsning, så der blev en helhed ud af et forskelligartet materiale.

Endelig tak til bidragyderne, som har gjort udgivelsen mulig: Bikuben, Haslev kommune og en række pengeinstitutter i forening: Handelsbanken, Privatbanken, Provinsbanken og Sparekassen SDS.

Arbejdet er slut nu - men vores interesse er stadig levende. Vi modtager meget gerne bidrag til skolens historie, fotos, elevblade el. lign.

Haslev, marts 1989.

Bente Christensen, Knud Jacobsen, Peter Maaløe og Erik Stengaard.

Et Gymnasium i Haslev?

—:—

„Haslev Gymnasium begyndte sin Virksomhed den 21de August 1914". Således indledes den første årsberetning, og om denne specielle dag i skolens historie fortælles der videre: „Den 21. Aug. Kl. 9 om Morgenen havde vi den Glæde, at kunne mødes første Gang paa Haslev Gymnasium, Lærere og Elever, for at begynde vort Arbejde... Efter at Salmen: „Paa Jerusalem det ny" var sunget, talte Rektor ud fra Ordet: "Dersom Herren ikke bygger Huset, da arbejder de forgæves, som bygger paa det". Han betonede, at Sagen havde mødt mange Vanskeligheder, men naar det saa værst ud, var den blevet bragt videre paa en forunderlig Maade."

De mange vanskeligheder, skolens første rektor, Carl A. Olsen, her omtaler, findes der ret meget kildemateriale om. Sagen var godt avisstof, man diskuterede ivrigt fordele og ulemper ved at oprette et gymnasium i Haslev, og mange synspunkter kom til orde i de forskellige aviser. En af modstanderne mod ideen, realskolebestyrer Lange, følte, at han blev fordrevet fra sin skole af de indremissionske initiativtagere, og han skrev derfor et lille skrift i 1916 om, hvordan han havde oplevet sagen.

Initiativet til oprettelsen af Haslev Gymnasium kom fra forstanderen for den indremissionske højskole i Haslev, Peder Cecilius Davidsen. Af kildematerialet fremgår det, at han og Indre Mission var enige om, at det var en god idé at oprette en kostskole, men ikke, at den nødvendigvis skulle ligge i Haslev. At Davidsen kunne finde det naturligt at placere skolen her, hang sammen med, at han var en meget aktiv skolemand, som i forvejen havde medvirket til andre skolers oprettelse i Haslev.

Da Indre Mission i 1891 oprettede Højskolen, blev Davidsen, kun 25 år gammel, dens forstander. Elevtallet steg, og i 1904 blev landbrugsafdelingen udskilt som selvstændig landbrugsskole. I 1905 blev seminariet oprettet. Senere udskiltes Den udvidede Højskole (1920) og Haandværkerhøjskolen (1922). Gymnasiet var således „kun" et led i rækken af indremissionske skoler i Haslev. Davidsens hensigter med

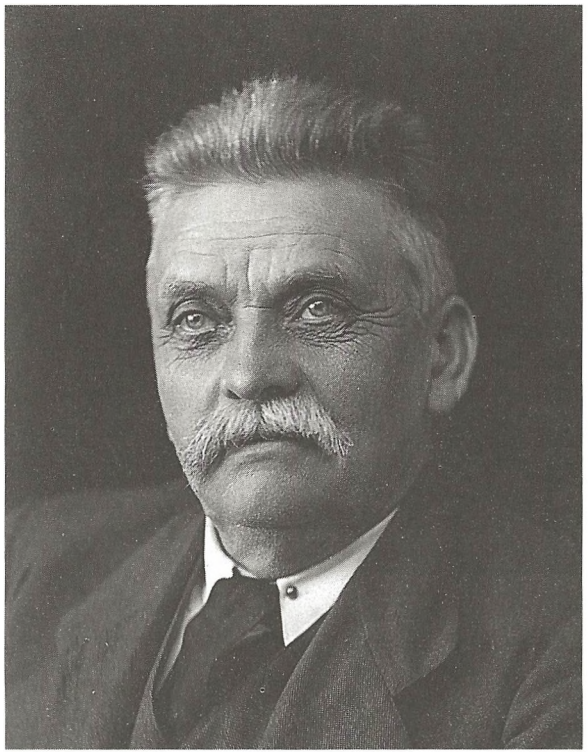

Højskoleforstander Davidsen.

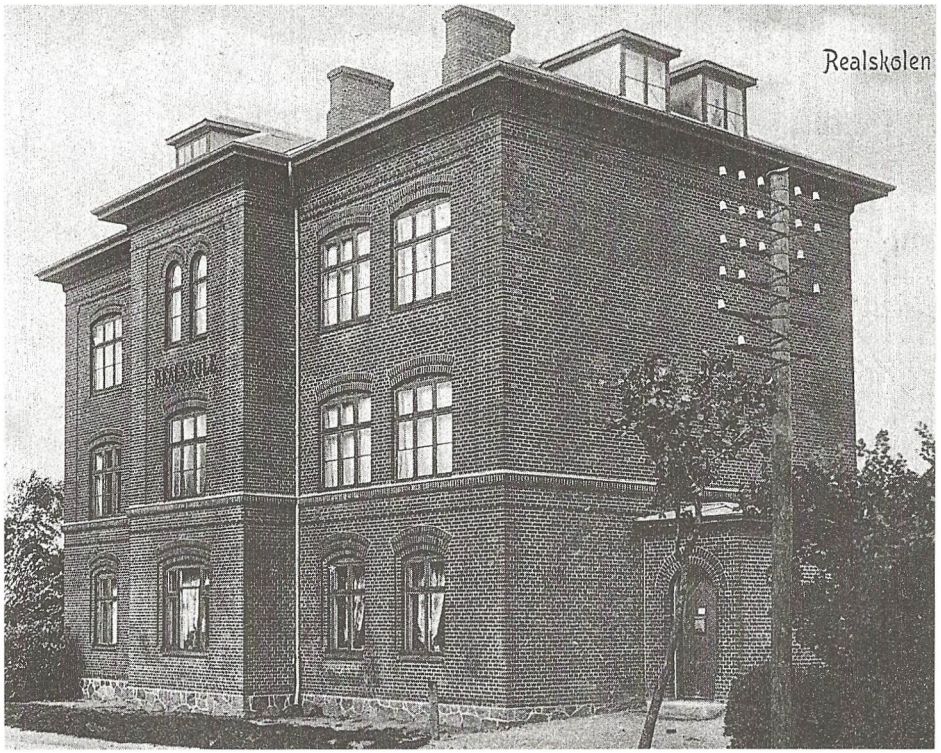

Langes private realskole.

alle disse skoler kan næppe betvivles. Han ønskede, at de unge kunne „samle Kundskaber" på skoler præget af den indremissionske holdning, men hans foretagsomhed var ikke altid lige hensynsfuld.

Tanken var fra starten, at Haslev Gymnasium skulle være en kostskole, hvortil forældre fra hele landet trygt kunne sende deres drenge og være sikre på, at de kom til „at leve Livet i det kristne Hjems Atmosfære" (fra de første årsberetninger, afsnit „Hjemmet"). Men ud over kosteleverne håbede man også at få elever fra Haslev og omegn, og dermed blev man konkurrent til den allerede eksisterende private realskole, som var oprettet 1894.

På det tidspunkt havde Haslev iflg. skolekommissionen et behov for en realskole, men sognerådet ønskede ikke en kommunal realskole. Forstander Davidsen og en lærer fra Højskolen, Lauritzen Underbjerg, tog så initiativ til en privat realskole, men inden planlægningen var færdig, tilbød Olaf Lange fra Nørrebros Latin- og Realskole at oprette en realskole i Haslev på betingelse af, at Davidsen trak sig tilbage fra skolen, hvilket han gjorde. Langes Real-

skole startede i lejede lokaler i Vestergade, men allerede i 1895 lod Lange en skolebygning opføre på Tingvej (i dag en del af SEAS's hovedbygning).

Det var denne skole, Davidsen gerne ville købe, og 7. februar 1913 indledte han forhandlinger med Olaf Lange om at sælge skolen til Indre Mission. På dette møde oplyste Lange, at bygningerne alene var vurderet til 30.000 kr. Lange ønskede ikke at sælge, og slet ikke til den pris, Davidsen nævnte: 20.000 kr. i alt.

Først i løbet af sommeren kom sagen på tale igen. Lange hørte, at Davidsen skulle have erklæret, „at (det) var en given Sag, at Gymnasiet nu kom".

Lange kontaktede grev F. C. Moltke, som fra realskolens start havde støttet den med årlige tilskud. Greven frarådede ham at sælge. Da Davidsen kom til Lange anden gang, afviste Lange igen at sælge. Davidsen prøvede at gå vejen over grev Moltke - men forgæves.

Davidsen påstod derefter over for Lange, at det var så stærke kræfter som formanden for Indre Mission, stiftsprovst Zeuthen, der ville have, at gymnasiet skulle ligge i Haslev. Lange skrev derfor til Zeuthen og „satte ham ind i Sagen, saaledes som jeg (Lange) saa paa den, og spurgte ham, om det virkelig forholdt sig, som Forstander Davidsen havde sagt, at Sagen var saa vidt fremskreden, at den ikke lod sig standse, og at indre Missions Formand absolut vilde have, at Gymnasiet skulde ligge i Haslev".
Svaret lyder:

„Fredericia, 1./10.13.

Hr. Realskolebestyrer Olaf Lange!

I Anledning af Deres Brev meddeles Dem, at den indre Missions Bestyrelse ikke har forhandlet, end mindre taget Beslutning om Oprettelsen af et Gymnasium med tilhørende Kostskole. Hvis imidlertid en saadan Beslutning skulde blive tagen, saa er jo dermed ingenlunde givet, at Gymnasiet skal være i Haslev. Forstander Davidsen og jeg har **privat** *behandlet Spørgsmaalet, og da tror jeg nok, at jeg uden at kende de Vanskeligheder, Sagen vilde medføre i Haslev, eksempelvis nævnede denne By. Men det er ogsaa det hele.*

Hvis Sagen kommer for i Bestyrelsen, skal Deres Brev blive forelagt.

Deres ærbødige *Frederik Zeuthen."*

Omkring tre uger senere begyndte aviserne at skrive om sagen. I „Sydsjællands Socialdemokrat" var der et interview med „en Skolemand", hvis navn ikke nævnes; det oplyses kun, at han hører til Indre Missions første mænd. „Haslev Avis" bragte interviewet 22. oktober i en artikel under overskriften „Et Gymnasium i Haslev?". „Skolemanden" udtaler, at der er behov for en latinskole, hvor der lægges vægt på religionsundervisningen, men at det endnu ikke er afgjort, hvor skolen skal ligge. Ambitionsniveauet er der derimod ingen tvivl om:

— Ja, Seminariet er intet mod de Bygninger, der skal rejses til en Latinskole. Der skal mindst være 8 Klasseværelser, store og smukt udstyret, og saa skal der være Sløjdlokaler etc., og naturligvis en stor og efter Nutidens Fordringer svarende Gymnastiksal. Desuden skal der være Laboratorier for Kemi og Fysik, og saa kommer dertil, at Eleverne skal bo og spise paa selve Skolen, hvilket jo fordrer megen Plads. Desuden skal Rektoren bo paa Skolen. Der bliver Brug for et stort Areal, idet der skal indrettes moderne Sportspladser.

Avisens vurdering af situationen lyder således: „At Skolen kommer, naar Missionsfolkene har sat sig det for, behøver ingen at tvivle om, og at Haslev har gode Chancer for at faa Skolen, anser vi ogsaa for sikkert. Missionen har jo indflydelsesrige Folk i Haslev."

Avisen gengiver derefter Langes syn på sagen, og han argumenterer for, at Haslev vil blive et af de dyreste steder at lægge skolen, fordi Indre Mission enten skal købe Langes skole eller konkurrere med ham. Det sidste ville blive vanskeligt, da gymnasiet efter Langes mening ikke ville kunne få de tilskud, hans skole fik. Lange mener, at ud over de økonomiske grunde til ikke at anbringe et gymnasium i Haslev, må de moralske grunde være „endnu vægtigere" for Indre Mission.

Den 25. oktober 1913 bragte „Haslev Avis" Indre Missions formand, stiftsprovst Zeuthens, synspunkt (jf. brevet til Lange, s. 10).

Davidsen var på rejse i Jylland på det tidspunkt, så den direkte reaktion kom fra to andre af de lokale indremissionske forkæmpere for latinskolen. Lange fik besøg af sanatorielæge Chr. Gøtzsche, „der var i højeste Grad opbragt over mine (Langes) Udtalelser", mens kandidat H. Kildeby, som på et meget tidligt stadium havde ment, at Lange før eller siden blev nødt til at opgive sin skole, i „Haslev Avis" undskyldte Langes udtalelser med, at han nok „var blevet noget nervøs, men sikkert ikke mente, hvad han havde sagt!".

Davidsen havde fået artiklen tilsendt og skrev som reaktion på den, at han vedkendte sig, at han var interesseret i, at der blev oprettet et gymnasium, „hvor Arbejdet udføres af levende, troende Mænd". Han mente også, at der var meget, der talte for at lægge skolen i Haslev, bl.a. at „mange af Indre Missions bedste og dygtigste Prædikanter ofte taler der". Davidsen skrev i slutningen af sin artikel, at et gymnasium „altid (vil) kunne tage enkelte Elever fra en nærliggende Realskole".

Til forsvar for Lange og hans skole var der 4. november en artikel i „Haslev Avis" skrevet af Richard

Saabye. Med hensyn til beliggenheden mente han, at Davidsens ovennævnte påstand ikke holdt: „Dels er der jo ikke Realskole ethvert Sted, og dels er der sikkert mange, der gerne vil sælge, og endelig er der Byer, hvor Skolerne er overfyldte, saa at Missionen ligefrem vilde afhjælpe et Savn ved Oprettelsen af et Gymnasium. Dette er - for blot at nævne et Eksempel - Tilfældet med Køge". Derefter forklarede Saabye læseren, hvordan Lange havde bygget skolen op „ved sin personlige Dygtighed", således at han nu elskede sin skole, „som man kun elsker det, man har kæmpet haardt for", og som man „har ofret sin Manddoms Kærlighed og Kraft". Saabye fortsatte med nogle sociale begrundelser for, at "Byen (Haslev) maa være Hr. Lange taknemmelig, fordi han ikke vil sælge". Disse begrundelser tager udgangspunkt i økonomiske betragtninger og en udtalelse, kandidat Kildeby skulle være kommet med, om at gymnasiet nok ville tage 20-30 elever fra realskolen. Dette tab ville Lange ikke kunne bære, han ville være nødt til at lukke skolen, og resultatet ville så blive, at skolens øvrige elever (ca. 100) måtte nøjes med kommuneskolerne, fordi forældrene ikke ville have råd til at lade dem gå i skole på gymnasiet, og "Ingen By kan efter min Mening have Raad til at lade den opvoksende Ungdoms Evner ligge unyttede hen."

I november afholdt Davidsen et møde for byens borgere på Højskolen om et gymnasium i Haslev. Det var meningen, at folk her kunne tegne aktier i gymnasiet, men det gik lidt trægt, bl.a. fordi situationen omkring Langes Realskole var uafklaret. Et nyt forslag fremkom så d. 10. november i „Haslev Folketidende", hvor seminarielærer cand. mag. S. P. Nielsen foreslog, at kommunen overtog Realskolen. Byen kunne så beholde både Realskolen og Lange, og samtidig kunne folk tegne aktier i gymnasiet uden at risikere, at det blev dyrere at sende deres børn i realskole. Denne løsning ville også være billigere for Indre Mission, da de så ikke behøvede at købe Realskolen.

Davidsen syntes tilsyneladende vældigt godt om forslaget („Haslev Avis" og „Haslev Folketidende" 12. november), men skiftede senere mening - ifølge Lange og en artikel i „Venstres Folkeblad" 10. december, fordi der da var tegnet aktier nok i gymnasiet (ca. 30.000 kr.).

Lange følte sig i løbet af november og december mere og mere presset til at sælge. Grev Moltke frarådede ham heller ikke mere at sælge. Den 6. november havde Lange meddelt kandidat Kildeby, at han ikke „vilde være utilbøjelig til at sælge Skolen, hvis jeg fra Hovedbestyrelsen for Indre Mission i Danmark fik et acceptabelt Bud." På et senere møde fik dr. Gøtzsche og kandidat Kildeby forkøbsret til skolen. Da Lange endelig besluttede sig for at sælge, mente han, at 50.000 kr. ville være en rimelig pris, men Gøtzsche og Kildeby ville ikke give mere end 45.000 kr., og „træt og forpint af den hele Sag slog jeg (Lange) til".

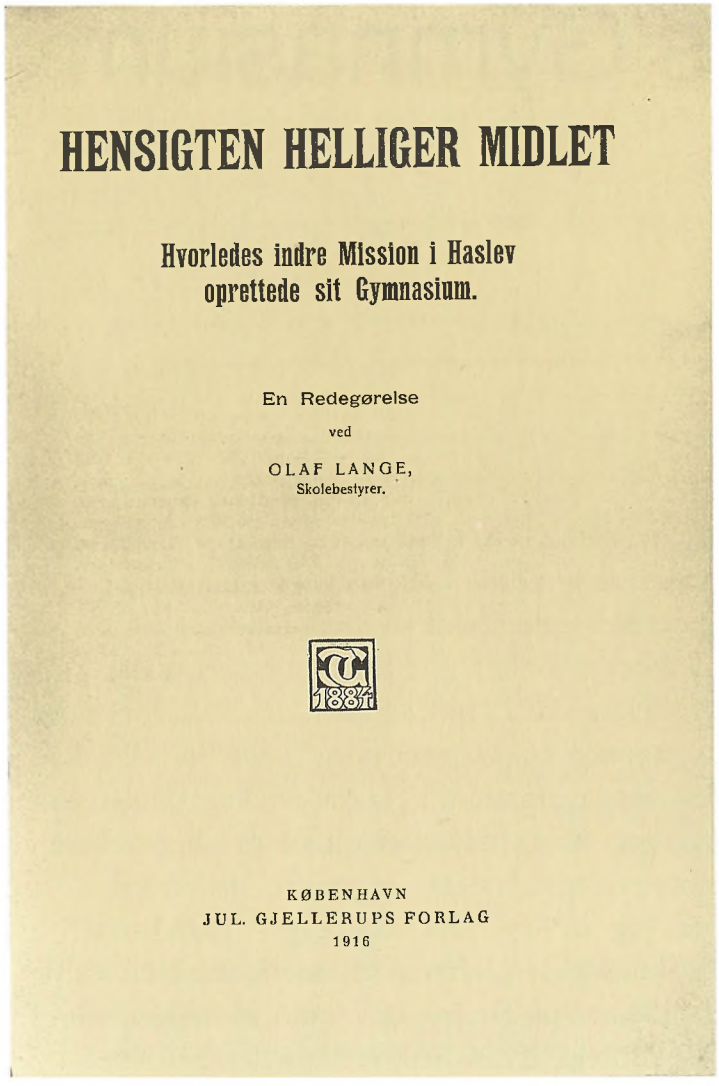

Den 18. december spurgte adjunkt Mørch, Herlufsholm, i en artikel i „Hovedstaden", om Indre Missions ledelse virkelig billigede det, der foregik i Haslev. Hertil svarede stiftsprovst Zeuthen d. 22. december, at „Missionen som saadan har (...) intet Ansvar for den Aktion, som føres for Oprettelsen af Gymnasiet."

Lange var blevet tilbudt en lærerstilling ved gymnasiet, men den afslog han. I 1916 udgav han „Hensigten helliger Midlet", hvor han gør klart, at han følte sig fordrevet ved hjælp af ufine metoder, samtidig med at han lægger vægt på, at det ikke er Indre Mission, han dadler, men Indre Missions venner i Haslev, primært Davidsen, Gøtzsche og Kildeby. Forordet til Langes skrift slutter således: „En Institution som „Haslev Gymnasium" vil engang faa sin Historie og sin Historieskriver, og da skal der være eet Sted, hvor det kan ses, paa hvilken Maade og ved hvilke Midler Gymnasiet er blevet til."

A/S Indre Missions Gymnasium i Haslev

- Etableringen af de ydre rammer

Samtidig med konflikterne og avisskriverierne om oprettelsen af gymnasiet i Haslev arbejdede en gruppe målbevidst på at få sat arbejdet i gang!

Selvom stiftsprovst Zeuthen så sent som d. 22. december 1913 kan udtale, at Indre Mission ikke har ansvar for, hvad der foregår i Haslev, afholder en snævrere kreds af interesserede inden for Indre Mission allerede d. 15. december et møde i Odense om sagen. Her danner initiativtagerne et udvalg, som holder sit første møde i Haslev d. 23. december 1913 (se referat næste side). Udvalget bestod af forstander Davidsen, sanatorielæge Gøtzsche, pastor Hansen, proprietær Møller og professor Prytz.

Den 20. januar 1914 afholdes endnu et møde i Odense, denne gang for en større kreds, og det er først på dette møde, den endelige beslutning om Haslev Gymnasium tages. Udvalget blev valgt til bestyrelse, og i referatet fra det første møde d. 31. januar 1914 kan man læse, hvilke beslutninger der blev taget på Odense-mødet: Professor Prytz blev valgt til formand, skolen skulle begynde med skoleåret 1914-15, C. A. Olsen blev ansat som rektor, og Langes skole skulle købes. Lærerlønninger og skolepenge blev også fastsat på dette møde.

I løbet af foråret 1914 har bestyrelsen travlt. I april udvides den til 22 medlemmer, der nedsættes forretningsudvalg og byggeudvalg, „Love for A/S Indre Missions Gymnasium i Haslev" vedtages, man ser på byggegrunde og indhenter tilbud fra håndværkere.

Forretningsudvalget vælger en grund på 7 tdr. land, og d. 13. juni nedlægges grundstenen til kostskolefløjen. I løbet af sommerferien blev realskolebygningen på Tingvej sat i stand, så undervisningen kunne foregå dér. Kostskolens første 13 elever boede på Højskolen indtil februar 1915, hvor kostskolefløjen var klar til indflytning.

Den 21. august 1914 begyndte Haslev Gymnasium sit første skoleår. Forretningsudvalget, sogneråd og skolekommission var indbudt, der blev sunget sal-

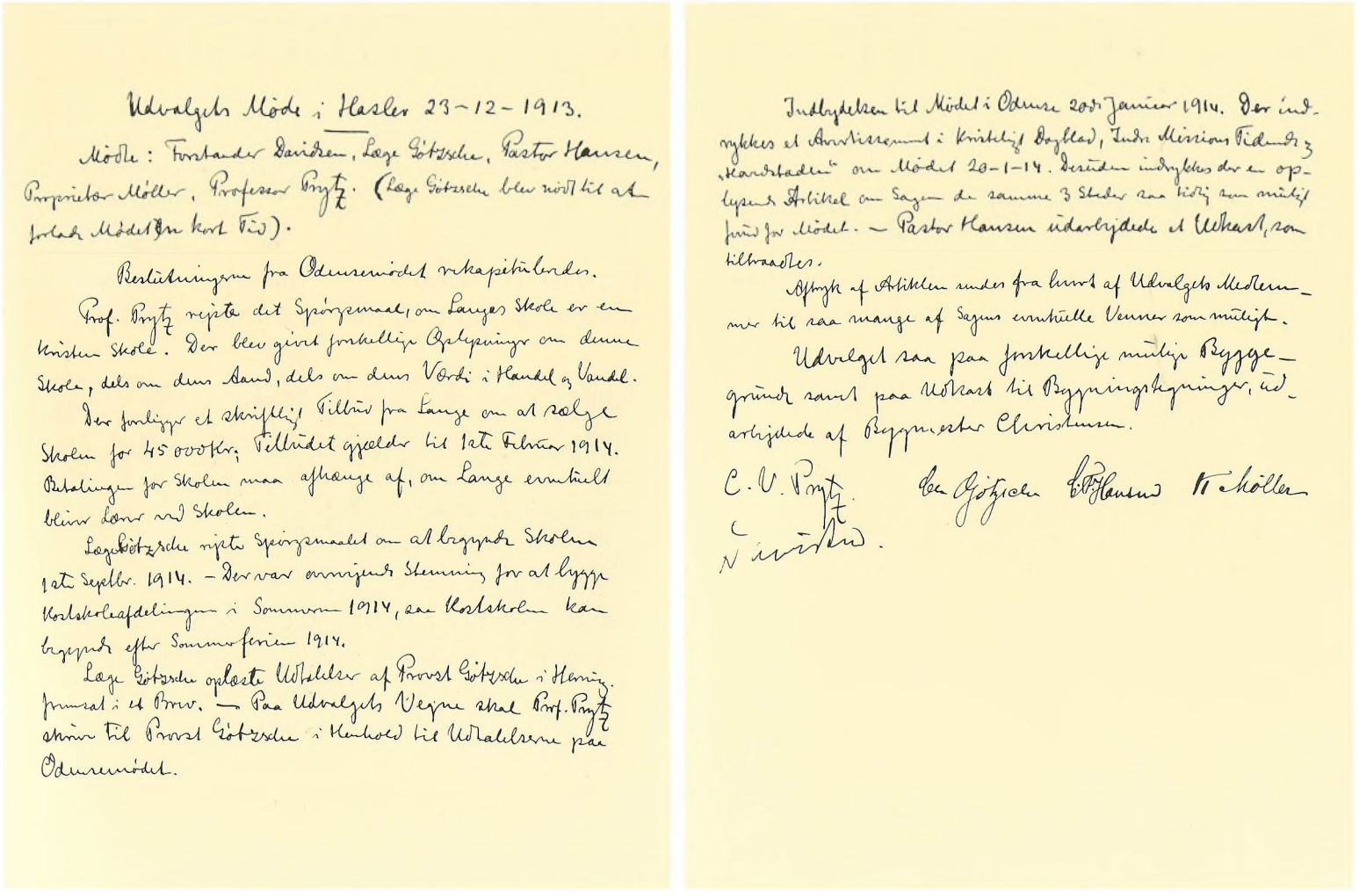

Udvalgets Møde i Haslev 23-12-1913.

Møde: Forstander Davidsen, Læge Götzsche, Pastor Hansen, Proprietær Møller, Professor Prytz. (Læge Götzsche blev nødt til at forlade Mødet en kort Tid).

Beretningerne fra Odensemødet vedkapitelsvedkender.

Prof. Prytz rejste det Spørgsmaal, om Langes Skole er en kristen Skole. Der blev givet forskellige Oplysninger om denne Skole, dels om dens Aand, dels om dens Værdi i Handel og Vandel.

Der foreligger et skriftligt Tilbud fra Lange om at sælge Skolen for 45 000 Kr; Tilbudet gjælder til 1ste Februar 1914. Betalingen for Skolen maa afhænge af, om Lange eventuelt bliver Lærer ved Skolen.

Læge Götzsche rejste Spørgsmaalet om at begynde Skolen 1ste September 1914. – Der var overvejende Stemning for at bygge Realskoleafdelingen i Sommeren 1914, saa Realskolen kan begynde efter Sommerferien 1914.

Læge Götzsche opfordrede Medlemmerne af Provst Götzsche i Herning's Kreds til at møde. — Paa Udvalgets Vegne skal Prof. Prytz skrive til Provst Götzsche i Herning for at faa Adresserne paa Odensemødet.

Indbydelsen til Mødet i Odense 28de Januar 1914. Der indrykkes et Annoncement i Kristelig Dagblad, Indre Missions Tidende og „Haandtaden" om Mødet 28-1-14. Derudover indrykkes der en oplysende Artikel om Sagen de samme 3 Steder saa tidlig som muligt før Mødet. — Pastor Hansen udarbejdede et Udkast, som tiltraadtes.

Optryk af Artiklen sendes fra hvert af Udvalgets Medlemmer til saa mange af Sagens eventuelle Venner som muligt.

Udvalget saa paa forskellige mulige Byggegrunde samt paa Udkast til Bygningstegninger, udarbejdede af Bygmester Christensen.

C. V. Prytz. Læge Götzsche P. Hansen H. Møller

Nærværende.

Da forhandlingerne om Haslev Gymnasium tager form, begynder man også at føre protokol, og det første referat i professor C. V. Prytz' håndskrift er fra mødet d. 23. december 1913.

mer, og rektor holdt tale. Skolen fortsatte den private realskoles underskole, mellemskole og realklasse. Dertil kom en sproglig og en matematisk 1. g. Der var ialt 161 elever.

I skoleåret 1915-16 var der 240 elever, hvilket betød pladsmangel i realskolebygningen, og situationen måtte forventes at blive værre det følgende år, når gymnasiet var fuldt udbygget. Da bygmester Christensen tegnede kostskolefløjen, blev den tænkt ind i en helhed med hovedbygning, park og idrætsanlæg. Bestyrelsen vedtog d. 2. september 1915 at begynde opførelsen af hovedbygningen og gymnastiksalen. Ud over praktiske ting som lån og aftaler med håndværkere var det især facaden, der interesserede bestyrelsen og forretningsudvalget. Forslaget om en symmetrisk facade blev stillet af fabrikant Laur. Knudsen (medlem af bestyrelsen) i november. Bygmester Christensen arbejdede videre med sagen, og

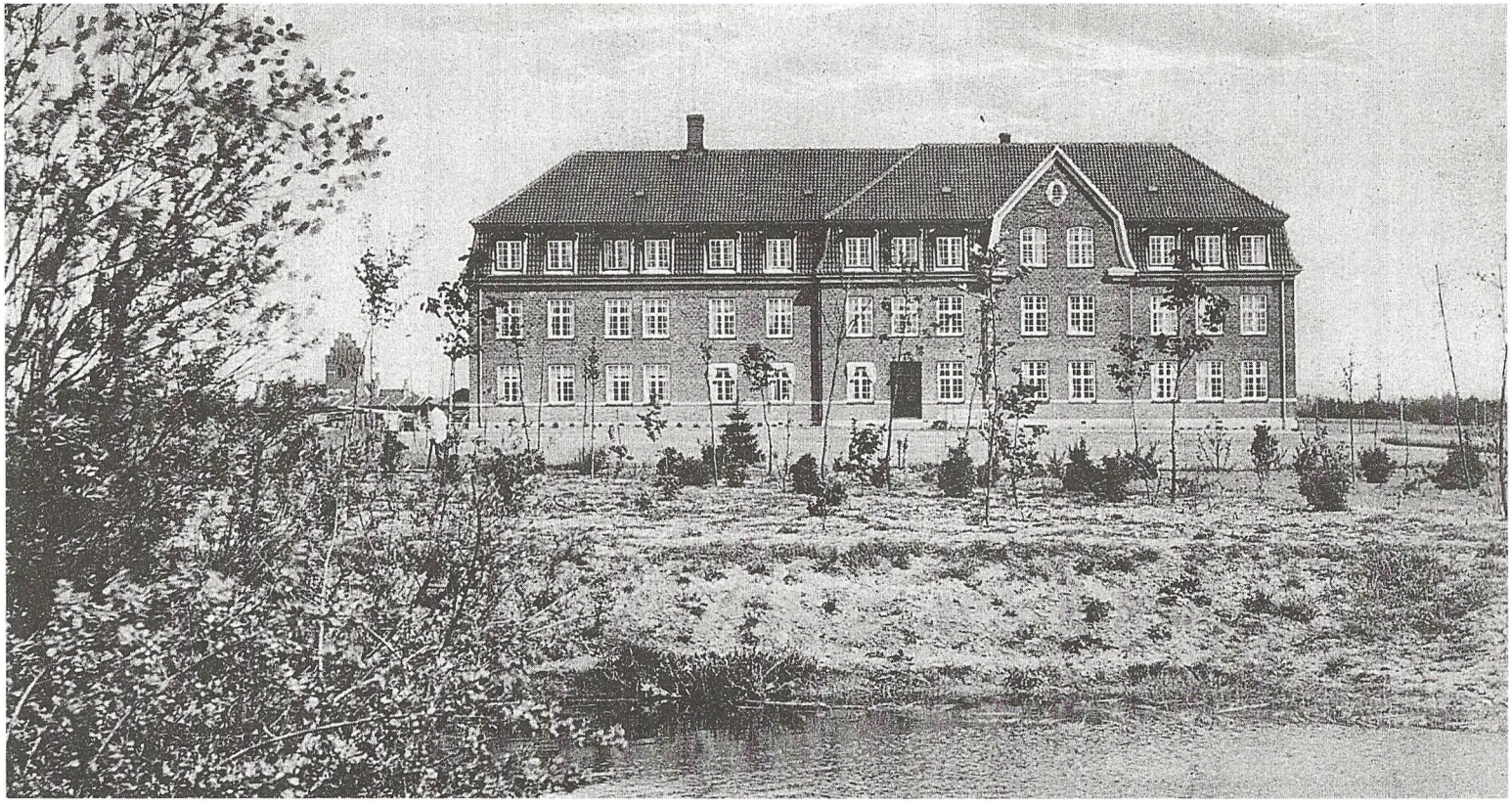

Den oprindelige del af kostskolefløjen blev taget i brug i februar 1915.

ved indvielsen omtaltes resultatet særdeles positivt i de mange avisomtaler, f.eks. således i „Haslev Avis" d. 26. oktober 1916: „Haslevs største, smukkeste og fornemste Skole".

Udgravningen af grunden begyndte i november 1915, og støbningen af fundamentet i februar 1916. Den 10. marts 1916 blev grundstenen lagt af bestyrelsens formand, professor Prytz. Sammen med nogle sølv- og kobbermønter med Christian X's billede blev et dokument nedlagt:

Gud være os naadig og velsigne os
han lade sit Ansigt lyse for os,
at man maa kende din Vej paa Jorden,
din Frelse iblandt alle Hedninger.
(Ps. 67,2-3).

Den 10. Marts 1916, paa den 222. Dag af Verdenskrigens 2. Aar, i Kong Christian X's 6. Regeringsaar, medens Harald Ostenfeldt er Sjællands Biskop og Carl Moe Indre-Missions Formand, nedlægger vi i den treenige Guds Navn Grundstenen til

„Indre-Missions Gymnasium i Haslev."

Rektor er cand. mag. Carl A. Olsen, der sammen med sin Hustru Ingeborg, f. Thaysen, leder Kostskolen. Skolen, der har bestaaet fra 1. August 1914, har 10. Marts 1916 242 Elever, deraf er de 26 Kostelever.

I Forretningsudvalget

Davidsen. Prytz. Gøtzsche.
Jørgensen. Møller.

I efterårsferien 1916 blev skolens materiel flyttet til den ny bygning, og torsdag d. 26. oktober fandt indvielsen sted. Skolens lærere og elever samledes på den gamle skole og gik „i ordnede Rækker" til den ny skole (årsberetning 1916-17). Her havde man pyntet gymnastiksalen, og professor Prytz, forstander Davidsen og rektor Olsen holdt taler. Resten af dagen og næste dag var der basar og koncerter med bl.a. skolens orkester og kor. Basarens overskud blev 1900 kr., hvoraf man brugte 400 kr. til billeder til udsmykning af skolen, og resten blev senere brugt til boglegater og støtte til mindrebemidlede elever.

På det tidspunkt var parken, sportspladserne og køkkenhaven anlagt, og forretningsudvalget havde vedtaget at bygge hønsegård, cykelskure og -stativer. De ydre rammer om skolen var etableret, og rektor Olsen kan nu skrive i årsberetningen 1916-17: „Skolen opfylder nu fuldstændig Tidens Krav med Hensyn til Undervisningslokaler og Undervisningsmidler." Men faginspektionen, som var på besøg i december, var ikke tilfreds, for som rektor Olsen diplomatisk skriver: „... denne fandt at Skolens første Studenterhold skulde gaa op ved Eksamenskommissionen i København og ikke paa Skolen." I en artikel i „Politiken" frydede man sig derimod åbenlyst over, at skolen ikke fik dimissionsretten, og „Hvor vidt Skolen nogen Sinde vil opnaa Dimissionsret, er der næppe Nogen, der kan sige i Øjeblikket." (Pol. 21. februar 1917). Langes tilhængere/Indre Missions modstandere kom ikke til at glæde sig ret længe over

Planeringsarbejde udføres af kostelever. Rektor Olsen ser på i venstre side af billedet.

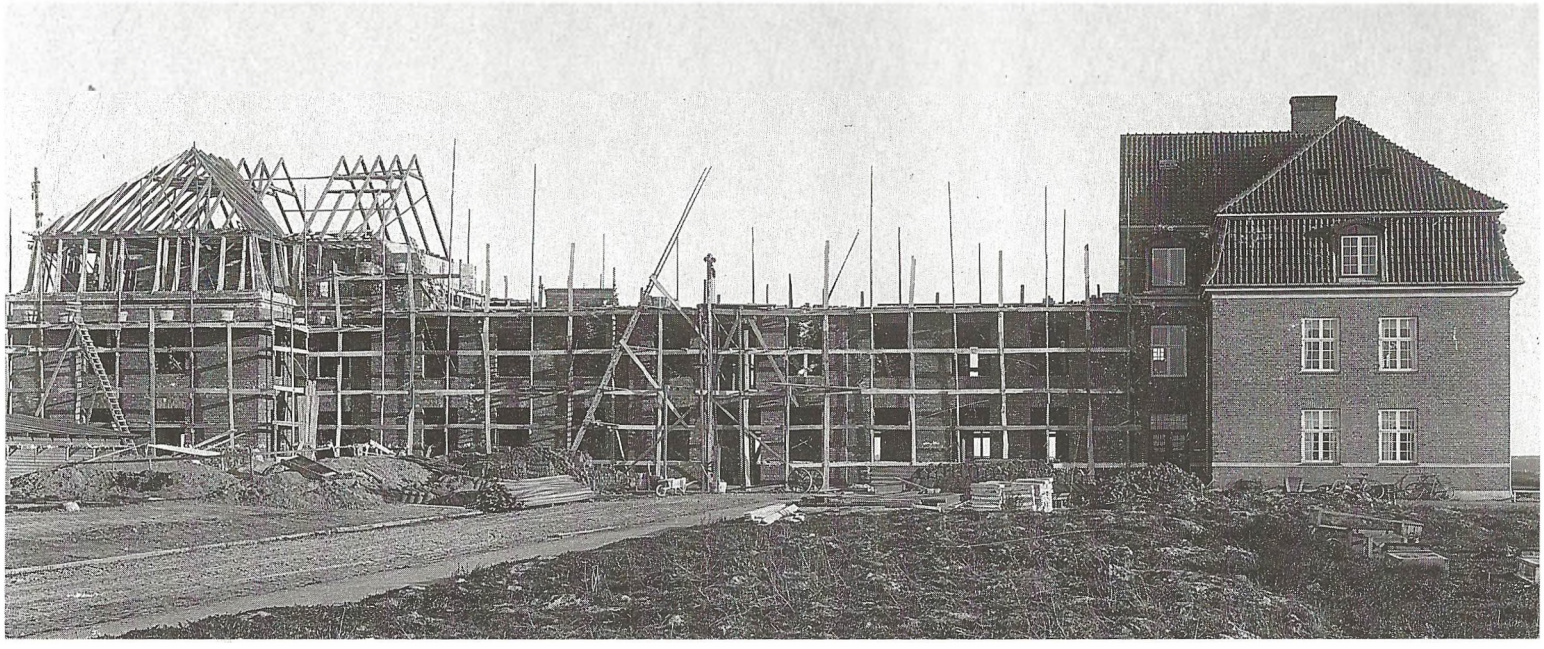

Opførelsen af hovedbygningen og gymnastiksalen. Til højre ses gavlen af kostskolen.

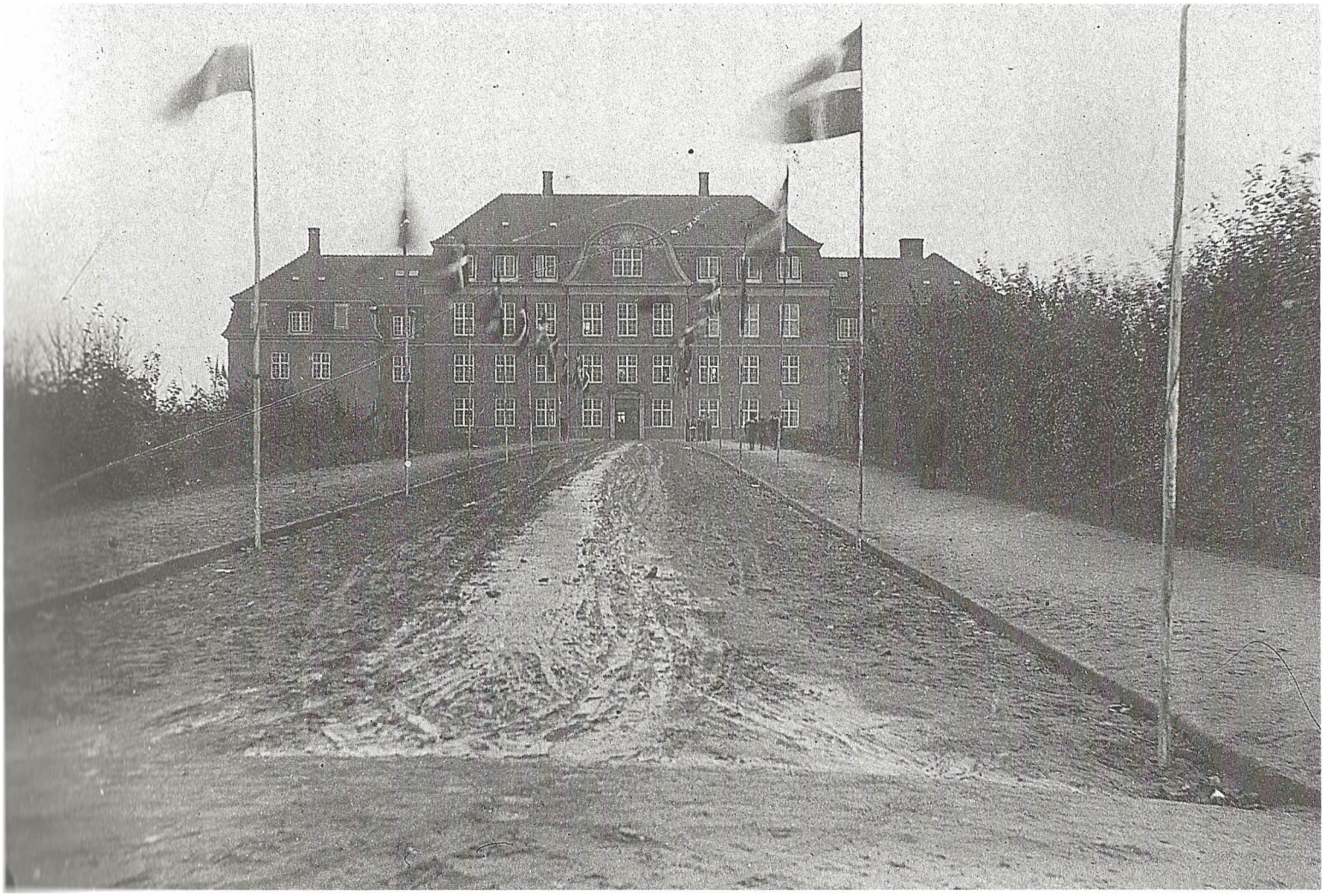

I anledning af indvielsen af hovedbygningen havde man lavet en flagallé.

Haslev Gymnasiums modvind, for efter et nyt besøg året efter, altså december 1917, fik skolen eksamensret. Lærerne forærede i den anledning skolen 20 lindetræer til en allé op til hovedbygningen.

Skoleåret 1917-18 vurderes af rektor Olsen som „det første rolige Aar i Skolens Levetid" (årsberetningen).

De følgende år stiger elevtallet, også antallet af

Mange lokale og landsdækkende aviser ofrede megen spalteplads og mange rosende ord på indvielsen af Haslev Gymnasiums hovedbygning, f.eks.:

„Haslev Avis" d. 23. oktober 1916:

„At det er en fornem Læreanstalt ses allerede ved første Øjekast - Bygningen har noget ærværdigt over sig, som det sig hør og bør et Videnskabernes Tempel."

„Hovedstaden" d. 28. oktober 1916:

„... en stilfuld og statelig Bygning. Smukt og frit ligger den med sine syv Tdr. Land Have ... Men Skolen er ikke blot en smuk Bygning - der er noget slotslignende ved den; den er Haslevs Christiansborg, kun rød i Stedet for graa."

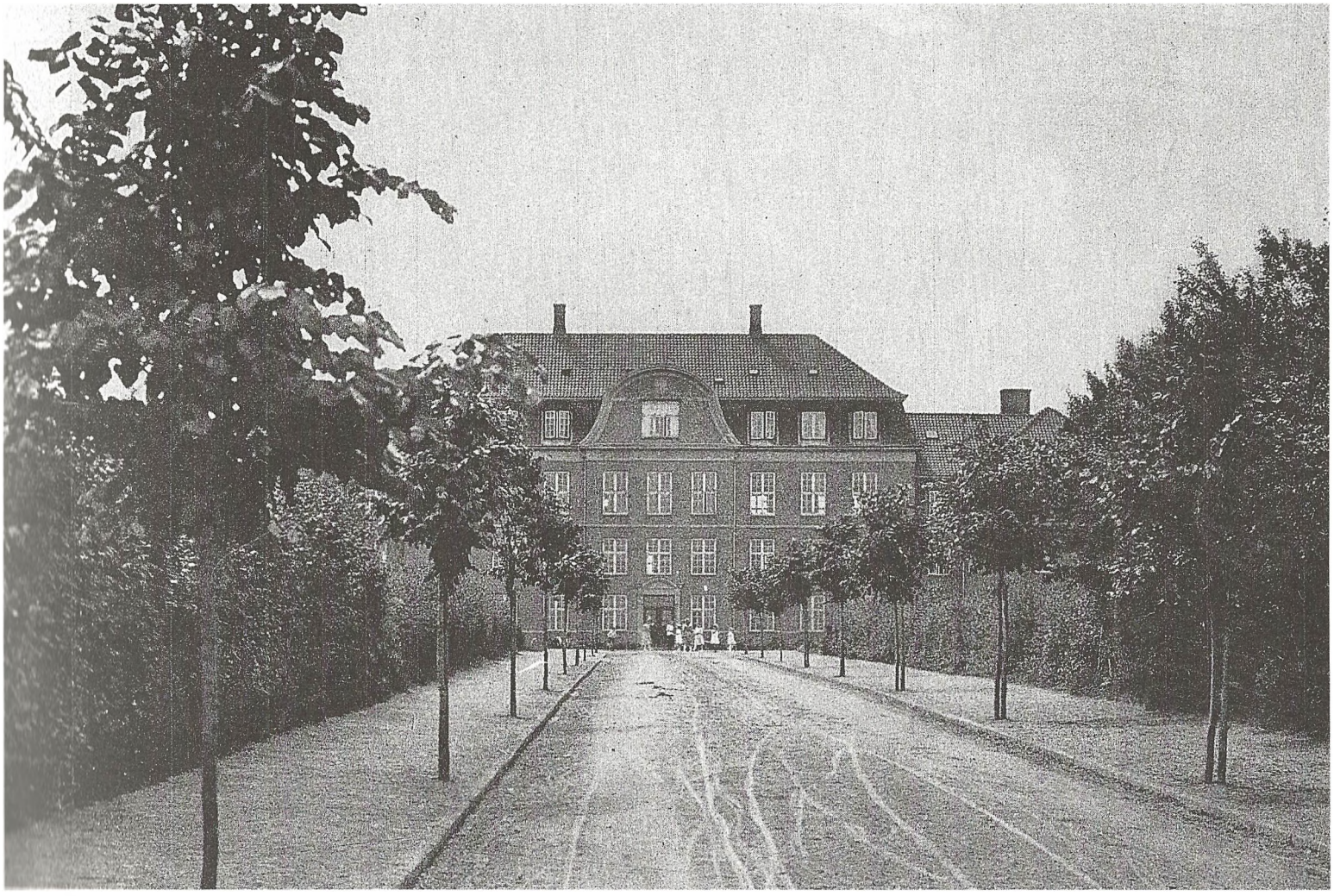

Den første lindeallé stod til 1967, hvor de voldsomme efterårsstorme fældede flere af de store træer. Derefter blev den nuværende allé plantet.

kostelever, og i januar 1923 vedtager bestyrelsen på trods af skolens dårlige økonomi at bygge til kostafdelingsfløjen, således at bygningen får sin nuværende størrelse og sit symmetriske udseende. Tilbygningen gav bl.a. plads til 32 kostelever mere, bolig for en gift lærer (Engsig-Karup) og sygeværelser. Skolens areal udvidedes i 1923 til 12¾ tdr. land, „for at der kan være tilstrækkelig Tumleplads for Eleverne baade

med Hensyn til Fodboldbaner, Tennisbaner og Spejdersport paa Skolens egen Grund" (rektor Olsen i årsberetningen 1923-24).

Da Davidsen ser tilbage på de første ti år, konstaterer han i årsberetningen 1923-24: „Opgaven var langt større end beregnet". At han formentlig hermed ikke har tænkt så meget på opgaven med at etablere de ydre rammer for skolen, men snarere på økonomien, vil fremgå af afsnittet „Underskud truer den gode idé" s. 30.

Kostskolefløjen efter tilbygningen, som påbegyndtes i 1923. Sammenlign med billedet s. 16.

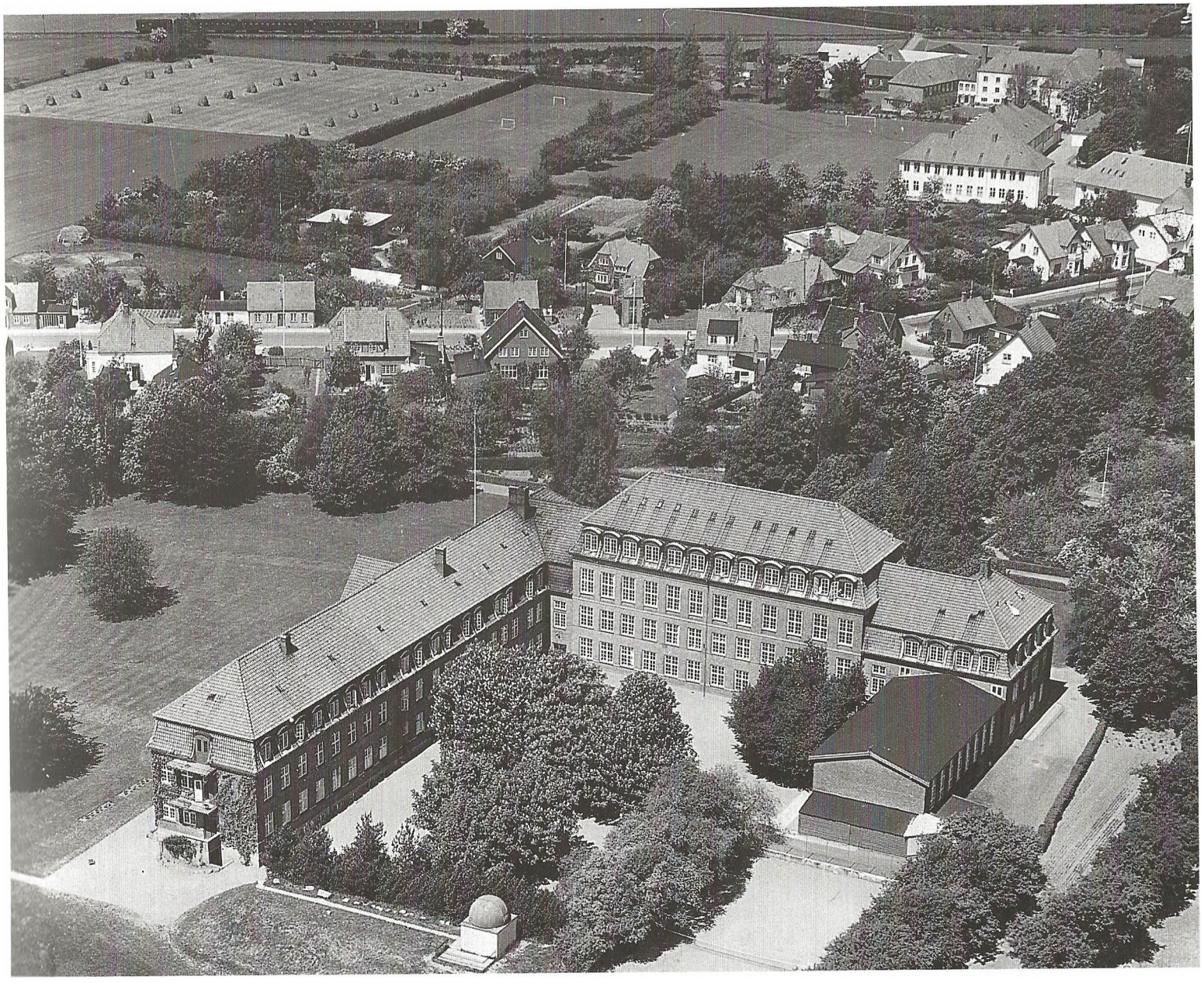

I luftfoto fra 1950'erne.

Rektor Carl A. Olsen

- den dygtige skolemand

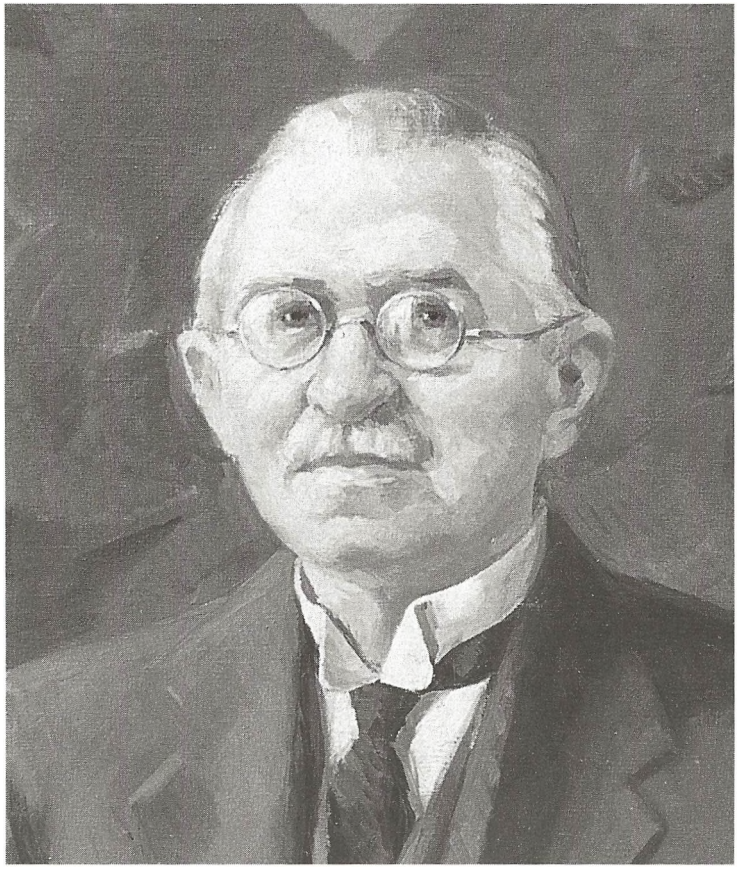

Maleri af rektor Olsen. Gave til skolen ved 25-års jubilæet i 1939 fra daværende og gamle elever.

Carl A. Olsen var født i 1875 i København, hvor han som 17-årig blev student fra Østre Borgerdydskole og i 1900 tog skoleembedseksamen fra Københavns Universitet.

Fra 1900 til 1914 var han ansat ved forskellige københavnske skoler, først som lærer, senere som skoleinspektør.

Carl Olsen var fra sin ungdom stærkt grebet af Indre Mission og var meget optaget af tanken om at delagtiggøre børn og unge i sit kristne livssyn. Men „Skolevirksomheden i København svarede ikke ganske dertil", udtalte han i et interview med „Haslev Avis" (d. 26. oktober 1916). Rektorstillingen ved det planlagte gymnasium i Haslev var derfor netop den mulighed, han ønskede sig. Her kunne han selv lede en skole, der byggede på det indremissionske grundlag, han havde savnet i den københavnske skoleverden.

På et velbesøgt borgermøde på Haslev Højskole i november 1913 holdt han som gymnasiets kommende rektor foredrag om de grundlæggende principper, han mente, skolen skulle bygge på: moderne

pædagogiske ideer om klasseundervisning i stedet for den gængse enkeltoverhøring, undervisning i stof, der var „afpasset efter Børnenes Fatteevne", og - især - disciplin med mindst mulig brug af korporlig afstraffelse. Desuden understregede han, at grundlaget for den virkeligt kristne skole måtte være, at ikke bare dens leder, men også dens lærere var mennesker med et levende forhold til kristendommen.

Som leder lige fra grundlæggelsen og gennem den første snes år kom rektor Olsen i høj grad til at sætte sit præg på skolen. Og langt de fleste af de lærere, der blev ansat i hans rektorperiode, delte den indremissionske holdning, som gennem alle årene prægede både skoledagen og hverdagslivet på kostskolen. Mange af de traditioner, der i årevis efter hans død i 1935 vedblev at være karakteristiske for Haslev Gymnasium, begyndte under hans lederskab og gik i arv til hans efterfølgere.

Nok var der en aura af myndighed over den høje, ranke person, men bag det lidt stive og formelle ydre og den strenge rektorskikkelse skjulte der sig en venlig og forstående personlighed. Selv når rektorrollen krævede, at han optrådte som dommer, var han ikke moralsk forarget og fordømmende. Broby-Johansen (student fra 1919) karakteriserede ham i „Hasleviana" (november 1943) som „en monumental Skikkelse", der havde en vid horisont og et skarpt blik for, hvad der var i folk, og som lagde mere vægt på mennesket end på meningerne.

Rektor Olsen var vel ikke den store administrator. Men hans tro og udholdenhed i de svære begyndelsesår var med til at sikre skolen.

Hr. og fru Olsen i rektorkontoret.

Majfesterne

Ved de årlige majfester satte Haslev Gymnasium sit præg på gadebilledet i Haslev. Skolen afholdt majfest fra 1915 til omkring 1970.

„Lørdag den 8. Maj fejredes Majfesten. Denne gamle Skik, at Skolebørnene bringer Foraar i By, er saa smuk, at den nok er værd at genoplive. Lærere og Elever drog i Skoven, og efter at have leget der samledes alle og kaarede Skolens yngste Pige til Majgrevinde. I en Bærestol, der var smykket med Løv og Flag, blev hun baaret i Spidsen af Toget ind til Byen, bag efter fulgte alle de andre Elever pyntede med Bøgeløv. Med Musikken i Spidsen gik Toget gennem Byen og standsede ude i Skolegaarden, hvor Rektor sønderbrød Riis og Ferle, der efter gammel Skik var baaret foran Majgrevinden af hendes Junker, Baron og Greve. Der blev de gamle Majsange sunget."

(Årsberetningen 1914-15)

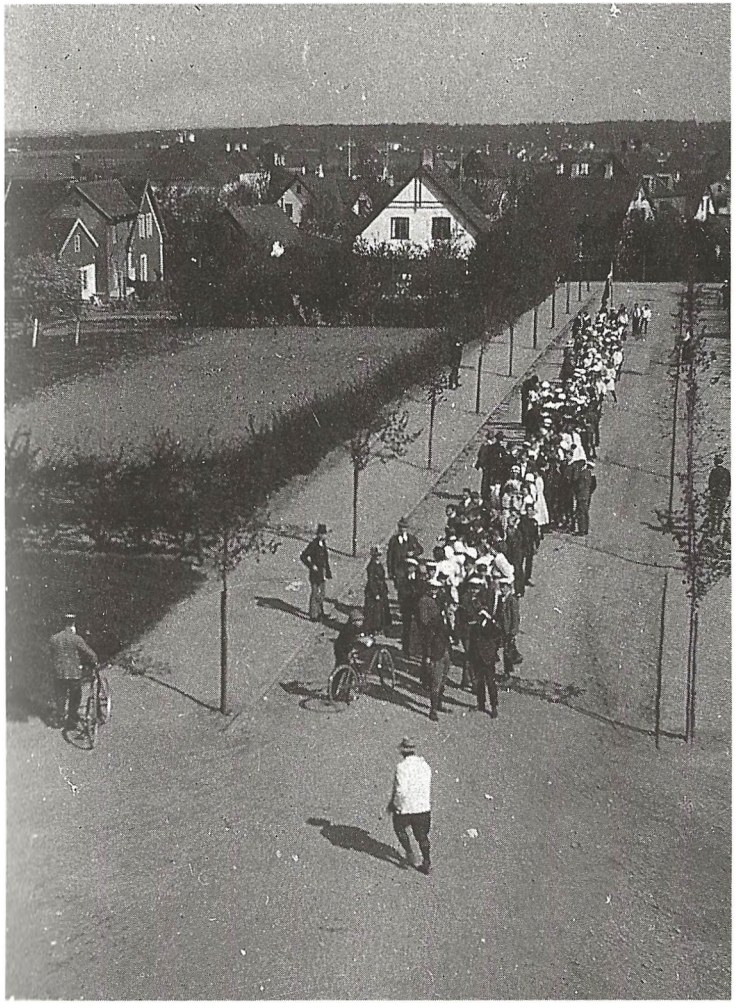

Så er der afgang!

Engsig-Karup holder majtale.

Til majfesttraditionerne hørte bl.a. en del sange fra skolesangbogen, f.eks.:

Mel. af A. P. Berggreen.

304 (327.) Så lad da Haslev skole
beholde sine stole
og bøger lidt i fred!
Vi samles i en skare
og vil i dag forklare
den lyst, vi frydes ved.

2. Da vårens pragt og ynde
forvolde, vi begynde
at føre maj i by;
thi skal man nu fornemme
vor skoles glade stemme
med svar fra himlens sky.

Efter Albert Thura, 1700-40

Rektor Kæstel råber hurra for årets majdronning.

De „yngre" lærere klar til kapløb!

Bøgeløvet…

og den lille majdronning bæres hjem.

Underskud truer den gode idé

Haslev Gymnasiums økonomi de første år

„At faa Bygningen rejst krævede vel Tro. Men vor Tro kom paa langt sværere Prøve, da Lærerlønningerne steg saaledes efter Krigen, at Driftsunderskudet ganske stængede Udsynet. Da Herren saa pludselig flyttede det Bjærg, var Staten rede til at tage Skolen fra os! Men vi beholdt den!"

Således ser forstander Davidsen i årsberetningen for 1923-24 tilbage på de mange problemer - især af økonomisk art - som havde plaget skolen de første 10 år.

Det økonomiske grundlag for Haslev Gymnasium blev skabt ved gaver og ved salg af aktier, for skolen var i begyndelsen et aktieselskab.

Bestyrelsen havde travlt frem til august 1914. Der skulle laves vedtægter, rektor Olsen skulle ansættes og i gang med selv at ansætte lærere.

Hvad skulle en rektor have i løn? En faglært arbejder tjente 1650 kr. om året, en ufaglært 1350. En kontorchef i staten tjente ca. 5000 kr. om året.

Bestyrelsen blev enig med rektor Olsen om en begyndelsesløn på 3000 kr. Men så var der også mange „frynsegoder" med: fri bolig, kost, lys, varme, læge, telefon, tjenestepiger, kost til gæster og op til 300 kr. årligt til rejseudgifter.

Efter tre år skulle lønnen stige til 3500 kr. Men så skulle fremtidige lønstigninger også være afhængig af, at aktieselskabet gav overskud:

Forrentning af aktiekapital	*Løn*
2,5 %	4000 kr.
3 %	4500 kr.
3,5 %	5000 kr.
4 %	5500 kr.

Den sidste del af aftalen blev aldrig aktuel, for aktiekapitalen forrentede sig aldrig. Tværtimod var skolen i mange år et underskudsforetagende. Da skolen begyndte at give et stabilt overskud, var rektorlønnen forlængst lagt fast som en statsskolerektors, og man begyndte at tale om at nedlægge aktieselskabet.

Haslev Gymnasium blev en selvejende institution i 1941. Langt de fleste aktionærer havde frivilligt foræret skolen deres aktier.

Men tilbage til starten. Det er fascinerende læsning gennem bestyrelsesprotokoller og regnskaber at følge bestyrelsens farlige sejlads for at redde skolen. Man kan læse om skuffelse, tvivl og opgivelse. Der er kolde forretningsmænd med „is i maven". Der er håbefulde øjeblikke afløst af depression. Og bag det hele - hele tiden - det, skolen overlevede på: troen på, at vennerne i Indre Mission ikke ville svigte.

August 1914 var et håbløst tidspunkt at starte en skole på. Alle beregninger forud var baseret på et kendt og stabilt løn- og prisniveau. Så brød 1. verdenskrig ud samtidig med skolestarten. Frem til 1920 blev arbejderlønningerne mere end tredoblet. Kontorchefløn blev fordoblet.

På Haslev Gymnasium måtte bestyrelsen gang på gang tage stilling til lønforbedringer. I 1918 fik rektor Olsen 4500 kr., og derefter fulgte han statsskolerektorerne. Frynsegoderne havde han stadig, men de blev nu betragtet som et vederlag for fru Olsens arbejde på kostskolen.

Så ændrede løn- og prisudviklingen sig. I begyndelsen af 20'erne faldt lønningerne. Så stabiliserede de sig og faldt langsommere i slutningen af 20'erne, og mange havde lønnedgang igen i begyndelsen af 30'erne.

Det slog også igennem på Haslev Gymnasium, men det er svært at skelne, hvad der skyldes den almindelige lønudvikling, og hvad der skyldes skolens dårlige økonomi.

Den dårlige økonomi opstod på trods af, at der i

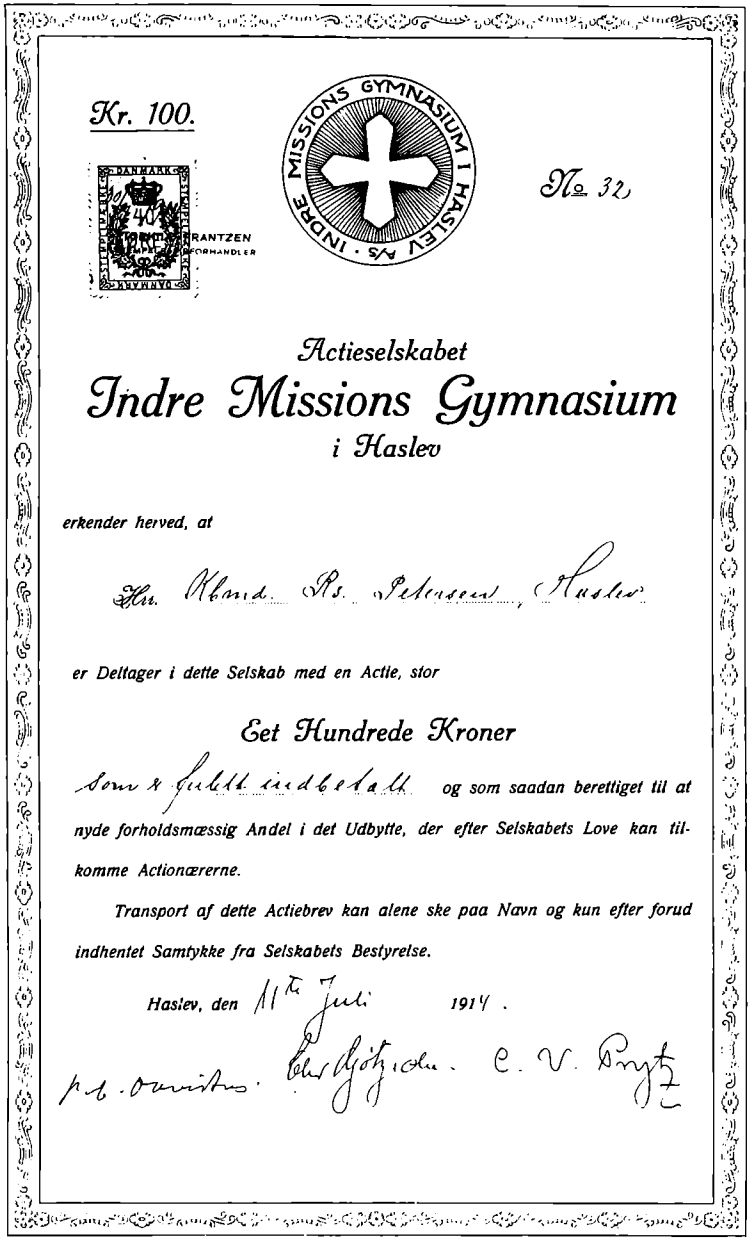
Kr. 100.

INDRE MISSIONS GYMNASIUM I HASLEV A/S

№ 32

Actieselskabet

Indre Missions Gymnasium

i Haslev

erkender herved, at

Hr. Husm. Rs. Petersen, Haslev

er Deltager i dette Selskab med en Actie, stor

Et Hundrede Kroner

som saadan berettiget til at nyde forholdsmæssig Andel i det Udbytte, der efter Selskabets Love kan tilkomme Actionærerne.

Transport af dette Actiebrev kan alene ske paa Navn og kun efter forud indhentet Samtykke fra Selskabets Bestyrelse.

Haslev, den 11te Juli 1914.

p.t. Direktør. C. V. Bruhn

starten hvert år blev tilført skolen betydelige beløb ved aktietegning og gaver. I aktier alene over 100.000 kr. i alt, på et tidspunkt hvor skolens bygninger var ca. 200.000 kr. værd.

De første par år er der små driftsunderskud på fire og otte tusinde kroner. Og i oktober 1916 fremlægger rektor Olsen en plan, der skal bringe balance.

I 1917 er der problemer med at skaffe penge til ter-

minen, og i juni skønner rektor, at der igen vil blive underskud - på ca. 7500 kr.

To måneder efter oplyser han, at underskuddet bliver på 21.000 kr. Bestyrelsen må i gang med at skaffe kautionister. Bestyrelsesmedlemmerne betaler selv 8000 kr., og et „vennemøde" i maj 1918 indbringer 32.000 kr. I september 1918 kommer så det næste regnskab: underskud på 28.000 kr.

Nu beslutter bestyrelsen sig for - som det hedder - at aflaste rektor Olsen. To bestyrelsesmedlemmer bliver sat til at styre driftsregnskabet sammen med rektor.

Næste regnskab - september 1919: underskud på 39.000 kr.

Skal skolen fortsætte? Bestyrelsen ender med at mene ja - efter at have kontaktet Indre Missions ledelse. Missionen vil ikke give penge, men kommer det til at knibe, vil Indre Missions bestyrelse anbefale sagen på det varmeste.

Næste regnskab - september 1920: underskud på 57.000 kr.

Nu skærer forstander Davidsen igennem: Det er helt nødvendigt med balance, hvis skolen skal føres videre. Man drøfter at fritage rektor for regnskabsvæsenet og ender med at give ham hjælp fra et forretningskyndigt bestyrelsesmedlem. Bestyrelsen kræver kvartalsopgørelser over regnskabet.

I maj 1921 lyser alarmlamperne igen. Underskuddet forventes at blive på 55.000 kr. Men i september kommer så miraklet - det blev kun et underskud på 29.500 kr. Bestyrelsen takker Gud for resultatet og ser optimistisk på fremtiden. Miraklet skyldtes et statstilskud.

Næste år kommer så det første overskud: 7.000 kr. Bestyrelsen drøfter nu, hvordan lånene skal betales tilbage, og rektor foreslår at udvide kostskolen.

Bestyrelsen er overbevist om, at årsagen til underskuddene er fundet. Det er underskolen, og den må så udskilles eller nedlægges.

På sit næste møde i januar 1923 beslutter bestyrelsen énstemmigt at udvide kostskolen. De flere kostelever skal gøre skolen rentabel. Udvidelsen må koste 90.000 kr., og byggeriet følges nøje.

Driftsregnskabet godt et halvt år senere i september 1923 udviser godt nok et underskud på 30.000 kr., men det skønnes at være underskolens skyld. Og

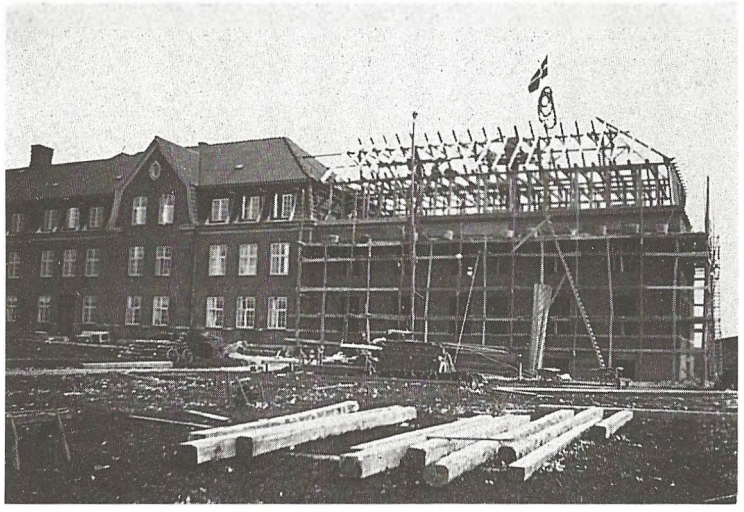

Rejsegilde på tilbygningen til kostskolefløjen.

Ekstrakt af Hovedkassens Kasseregnskab.

	INDTÆGT.				UDGIFT.		
	Kassebeholdning 1. Aug. 1919	3	86	1.	Rektor Tilskud til Driften	30,405	00
1.	Aktier med Udbytteret	812	50	2.	Afdrag paa Gæld	11,196	18
2.	do. uden Udbytteret	170	00	3.	Renter af do.	10,586	05
3.	Gaver fra Forrentere	3,637	50	4.	Gymnasiet	0	00
4.	do. fra Kontrakautionister	10,100	00	5.	Tryksager, Porto	55	15
5.	do. til Hjælp til Driften	6,035	54	6.	Bestyrelsesmedlemmers Rejseudgifter	144	00
6.	Indsamling Fastelavnssøndag	3,076	50	7.	Omkostninger ved Laan i Sparekassen	195	00
7.	Optagne Laan	26,500	00	8.	Assistance ved Regnskabsføring (for 2 Aar)	411	05
8.	Indbetalinger fra Rektor	2,500	00	9.	Indsat paa Sparekassebog	8,407	63
9.	Indvundne Renter	126	68		Kassebeholdning 31. Juli 1920	61	50
10.	Hævet paa Sparekassebog	8,498	98				
		61,461	56			61,461	56

Driften.

	INDTÆGT.				UDGIFT.		
1.	Kostelever	34,689	22	1.	Skolen	132,917	63
2.	Kostgængere	6,606	02	2.	Økonomien	45,599	94
3.	Skolepenge	29,451	26	3.	Renter af Gæld	10,586	05
4.	Brændselspenge	4,525	00	4.	Diverse (Hovedkassens Poster 5—8)	805	20
5.	Tilskud fra Stat og Kommune	56.818	10				
6.	Renter	138	63				
7.	Andre Indtægter	409	24				
	Aarets Underskud paa Driften	57,271	35				
		189,908	82			189,908	82

Status 31. Juli 1920.

	AKTIVER.				PASSIVER.		
1.	Gymnasiet	255,893	98	1.	Aktier med Udbytteret	108,978	32
2.	Inventar og Løsøre	18,036	52	2	do. uden Udbytteret	1,300	00
3.	Restancer af Skolepenge m. v.	2,676	20	3	Laan	249,488	49
4.	Beholdninger:			4.	Diverse Kreditorer	11,531	82
	Brændsel Kr. 1,000				Statstilskud 1920—21 a conto	5,946	96
	Husholdningsvarer « 2,000						
		3,000	00				
5.	Udlaan til Sportsklub m. v.	134	40				
6.	SparekasseTilgodehavende	2,706	11				
7.	Aktie i Haslev Elektricitetsværk	320	00				
8.	Kassebeholdning	113	37				
9.	Underskud paa Driften:						
	Saldo 1. Aug. 1919 Kr. 59,943.20						
	Tilgaar i Aar « 57.271.35						
	Kr. 117,214.55						
	Herpaa afskrives:						
	(se overfor)						
	A. Kr. 6,035.54						
	B. « 3,637.50						
	C. « 10,100.00						
	D. Fastelavnsinds. « 3,076.50						
	Kr. 22,849.54						
		94,365	01				
		377,245	59			377,245	59

To sider fra regnskabet 1. august 1919-31. juli 1920. De årlige driftsunderskud finansieres løbende med store lån, gaver og indsamlinger.

Fortegnelse

over Gaver, modtagne i Aaret 1. August 1919—31. Juli 1920.

A.

Gaver til Driften.

Jordemoder, Frk. Christensen, Ringsted	50 00
N. P. Knudsen, Korsør	10 00
H. A. Hansen, N. Bork	100 00
Tømmerhdl. Chr. Nielsen, Gørding	500 00
R. P. Juhl, Varmarksgaard	250 00
C. P. W. W.	100 00
Indsamlet v. Pastor Hansen, Hjørring	100 40
Sognef. Hørlyck, Borre	20 00
Gdr. Sørensen, Blæsinge	50 00
J. Østermark, Engesvang	50 00
Maren Nielsen, Aastrup	10 00
Indsamlet i Haslev Missionshus	93 14
Samfundet i V. Kærby	55 00
Unævnt v. Miss. Johansen, Hvalsø	100 00
M. F.	30 00
Anna Petersen, Ansager	50 00
Karl Hansen, Hesselbjerg	1 00
Samfundet i Aulum	364 75
Greve Joachim Moltke, København	400 00
Højskolelærer Madsen, Børkop	50 00
K. Knakker, Dybe	5 00
Vilhelmine Nielsen, Sandby	20 00
N. J. Rasmussen, L. Langebjerg	16 25
Indsamlet i Brandstrup Missionshus v. Apoteker Ruge	100 00
Sdr. Stenderup Samfund	250 00
Inds. v. Mejerietjer Grauslund, Odense	2000 00
Købmand Zacho, Randers	1000 00
Direktør Waidtløw, Hellerup	100 00
Grosserer Hornemann, Hellerup	100 00
	6035 54

B.

Forrentere.

Snedkerm. Marius Jensen, Esbjerg	50 00
Murerm. Skjærbæk, Bramminge	25 00
Fiskeexportør J. Christiansen, Esbjerg	50 00
Murerm. Jørg. Jørgensen, Ringkøbing	25 00
Manufakturhdl. A. Ollgaard, Bramminge	50 00
Proprietær Chr. Rasmussen, Taulov	50 00
Isenkræmmer Johs Nielsen, Vejrup	50 00
Fisker Chr. Thøgersen, Esbjerg	50 00
Konsul I. P. Laursen, Ringkøbing	50 00
Trælasthdl. Chr. Nielsen, Gørding	50 00
Chr. Severinsen, Grindsted	50 00
Gaardejer Chr. Pedersen, Hjerm	25 00
Gaardejer Chr. Ausum, Hjerm	50 00
Sognef. Chr. Iversen Westergaard, Bækmarksbro	50 00
Gdr. Chr. Thomsen, Skern	50 00
Tømrer J. T. Jensen, Struer	50 00
Gdr. Mads Brøndgaard Nielsen, Struer	50 00
Gdr. Jens Poulsen Jensen, Hanbjerg	12 50
Proprietær Ulldall, Bjert	25 00
Gdr. D. Ægidius, Hjerm	50 00
Gdr. P. Pasgaard, Hjerm	25 00
Købmand Stephan Agger, Struer	50 00
Gdr. Hans Jensen, Skjern	50 00
Guldsmed Erlandsen, Esbjerg	25 00
Manufakturhdl. Frk. Margr. Andersen, Nykøbing F.	50 00
Gdr. I. Chr. Jensen, Hjerm	50 00
Fiskehdl. P. Madsen, Harboore	50 00
Gaardejer Nielsen, Fredericia	50 00
Gaardejer J. Joseph Jensen, Bøgesø	50 00
Gaardejer H. Hansen, St. Snøde	50 00
Cand. theol. Rasmussen, Haslev	50 00
Enkefru Rasmussen, Haslev	50 00
Slagter C. Johansen, Esbjerg	25 00
Gaardejer Js. Erik Jensen, Gettrup	25 00
Pastor F. Frederiksen, Gettrup	25 00
Slagterm. L. P. Petersen Maribo	25 00
Slagter L. Petersen, Esbjerg	25 00
Gdr. Mads Petersen, Bonnet	50 00
Mejeribest. L. P. Andersen, Frørup	200 00
Proprietær J. Sloth Odgaard, Thisted	25 00
Hotelejer C. Jespersen, Esbjerg	50 00
Gdr. Niels Præstholm, Strande	25 00
Proprietær Laur. Lind, Bjært	50 00
Gaardbest. L. Jacob Andersen, Snesere	100 00
Gdr. Chr. Nygaard, Bækmarksbro	50 00
Smed Davidsen, Bonnet	25 00
Gdr. M. Grysbæk, Strande	25 00
Købmand J. Jensen, Gjettrup	50 00
Maskinfabrk. Chr. F. Justesen, Aalborg	50 00
Gaardmand Chr. Jensen, Klinkby	25 00
Gdr. Lars Chr. Christensen, Regstrup	25 00
N. Chr. Simonsen, Esbjerg	50 00
Gdr. Søren L. Sørensen, Havrehjerg	25 00
Fabrikant Chr. Blach, Bjerringbro	50 00
Købmand Johan Nielsen, Skern	50 00
Cigarhdl. Jac. Lundqvist, Silkeborg	25 00
Murermester Billund, Vejen	25 00
Gdr. Laur. Sloth Petersen, Sønderby v. Ringkøbing	50 00
Gdr. H. P. Hansen, Gadstrup	50 00
Ejendomshdl. Rasmus Jensen, Fuglede	50 00
Gdr. Jørgen Jensen, Ringkøbing	50 00
Skomager P. C. Aggersbjerg, Vinderup	50 00
Gdr. Jens Aaby, Aulum	25 00
Gdr. Poul Andersen, Aulum	25 00
Gdr. A. Andersen, Aulum	50 00
Partikulier N. Laursen, Silkeborg	50 00
Kornhdl. Hjorth Kristensen, Skern	25 00
Skrædderm. H. K. Nielsen, Skern	50 00
Uddeler A. Søndergaard, Naur	50 00
Murersvend H. Ribber, Esbjerg	25 00
Proprietær Magnus Thomsen, Varmark	50 00
Gdr. Chr. Petersen, Hyllested	25 00
Gdr. M. Knudsen, Mølby	50 00
Vognmand N. N. Smith, Vejen	25 00
Forp. C. Galsgaard, Næstved	25 00
Proprietær Magnus Juhl, Dalager	50 00
Trælhdl. N. Kirk, Ringkøbing	25 00
Gdr. Ole Aage, Nykøbing F.	50 00
Dyrlæge Hansen, Helsingør	50 00
Maskinsmed P. Davidsen, Assens	50 00
Chr. Petersen, Bækmarksbro	50 00
Gdr. Henrik Lade, Faarup	50 00
Tømmerhdl. Philip Brorsen, Vordingb.	50 00
Skrædermester Oxlund, Vejen	25 00
	3637 50

C.

Kontra-Kautionister.

Malermester N. Grandahl, Haslev	200 00
Apotheker Ruge, Maribo	300 00
Fabrik. Laur. Knudsens Enke, Kbhvn	3000 00
Proprietær J. P. Hansen, Horsens	200 00
Gdr. A. C. Jensen, Herlufmagle	400 00
Fabrikant Henrik Hansen, Korsør	600 00
Proprietær Jørgensen, Haslev	400 00
Proprietær Johs. Hansen, Sorø	400 00
Proprietær P. Musse, Nakskov	200 00
Proprietær K. N. Møller, Nr. Alslev	400 00
Tømrermester Brüel, Haslev	100 00
Sanatorielæge Gøtzsche, Haslev	400 00
Forstander P. C. Davidsen, Haslev	400 00
J. Chr. Nielsen, Masnedø	200 00
Proprietær A. Galsgaard, Nakskov	200 00
Købmand M. P. Andersen, Svendborg	200 00
Proprietær Chr. M. Lind, Dalager	200 00
Direktør Jens Pedersen, Skern	400 00
Proprietær L. Lawaetz, Høng	400 00
Proprietær Chr. Bramsen, Nakskov	400 00
Cyklehandler Th. Nissen, Odense	200 00
Murmester Chr. Jensen, Haslev	200 00
Forretningsfører Lohse, København	200 00
Direktør Mich. Kjær, København	200 00
	9,800 00

i det næste regnskab i 1924 er der et overskud på 5.000 kr., samtidig med at byggeriet viser sig ikke at overskride de 100.000 kr., som kan optages som nye prioritetslån. Alt ser ud til at have vendt sig til det bedste. Økonomien er rettet op.

Så pludselig igen - februar 1925 - et forventet underskud på 20.000 kr. Nu træder bestyrelsen hårdt. Rektor Olsen og lærerne Danielsen, Engsig-Karup og Eriksen sættes ned i løn. Ikke-bosiddende lærerinspektion ved kostskolen afskaffes. En tjenestepige afskediges, og der gennemføres store besparelser.

Alligevel viser underskuddet sig at blive på 37.000 kr. Bestyrelsen er rystet. Rektors kompetence og skolens renommé bliver betvivlet. Man erindrer hinanden om bestyrelsens personlige økonomiske ansvar og vil henvende sig til Indre Mission for at spørge, om skolen skal fortsætte.

Underskuddet bliver klaret med en veksel, som det i de næste år giver store problemer at betale af på.

Efter den hektiske start fulgte nogle rolige år. Bestyrelsen fik sine kvartalsoversigter, og skolen gav beskedne overskud i 1926, 1927, 1928 og 1929. I 1930 var der et lille underskud, men så igen små overskud i 1931, 1932 og 1933. Situationen så ud til at have stabiliseret sig, men overskuddene var så små, at økonomien ikke blev konsolideret.

Ved kvartalsoversigten i november 1933 viste det sig så, at der manglede 7.000 kr. Rektor foreslog at klare sagen med en ny veksel. Bestyrelsen - der huskede erfaringerne med den tidligere veksel - afviste øjeblikkeligt, og forstander Davidsen konstaterede, at lærerne måtte ned i løn.

Bestyrelsen gik i forhandling med lærerne. Lærerne var kreative og erklærede, at de havde tænkt sig at skænke skolen en gave - 3500 kr. - til 20-års jubilæet i august 1934.

Bestyrelsen takkede - men fastholdt, at de resterende 3500 kr. skulle findes ved en procentuel nedskæring af lærernes lønninger. Efter en række forhandlinger endte man med at acceptere lærernes alternative forslag: overtimer skulle læses gratis! Modydelsen til lærerne blev, at et lærerudvalg „skulde være berettiget til at faa Regnskab og Budget at se og have Ret til at udtale sig".

Forhandlingerne strakte sig fra november 1933 til april 1934, før der blev opnået enighed. I september 1934 blev regnskabet så forelagt. Det viste et meget beskedent overskud på 1.000 kr. Skolen var tilsyneladende endnu ikke sikret.

I forbindelse med generalforsamlingen 1934 skete noget andet. Den fungerende formand for bestyrelsen måtte træde af på grund af sygdom. Som ny fungerende formand blev valgt næstformanden, forstander Davidsen. Han havde været med i bestyrelsen siden 1914 og havde været den stærke mand, når bestyrelsen skulle handle.

Handlekraftig var han stadig. Hans første embedshandling som formand var indkaldelse af et forret-

ningsudvalgsmøde - ikke på gymnasiet, men i Odense. Der var ét punkt til drøftelse: „Formanden indledede om Spørgsmaalet, Rektors Efterfølger, fremkaldt ved en Udtalelse af Rektor ved et Forretningsudvalgsmøde forrige Aar. Pastor Lykkegaard Nielsen var efter Indbydelse til Stede, og man havde en indledende Forhandling med ham uden at der toges Bestemmelse af nogen Art."

Forhandlingerne fortsatte den 25. maj 1935 i Helsingør. „Pastor Lykkegaard Nielsen var indbudt til at komme til Stede for at forhandle med Forretningsudvalget om eventuelt at overtage Stillingen som Rektor ved Haslev Gymnasium om en Aarrække."

Men rektor Olsen kom ikke til at træde tilbage. Tidligt i sommerferien døde han af et hjerteslag under en tur til Norge.

De næste optegnelser i bestyrelsesprotokollen er fra august 1935, hvor lektor Peter Kæstel var til forhandling om en kontrakt. Han blev udnævnt til ny rektor ved Haslev Gymnasium pr. 1. oktober 1935.

Pastor Lykkegaard Nielsen fik en plads i skolens bestyrelse og blev ikke rektor. Efter sigende fordi undervisningsministeriet ikke ville give ham eksamensret.

Rektor Olsen var blevet ansat som pædagog og skolemand, og han blev nok i nogen grad syndebuk for de uventede økonomiske vanskeligheder, der truede skolens eksistens i hans rektortid. Til sidst blev endog hans stilling truet.

Straks i sin kontrakt sørgede Kæstel for at sikre sig mod at komme i en tilsvarende situation med sin bestyrelse:

„Rektor kan kun afskediges, naar han enten træder i principiel Modsætning til Skolens kristelige Program eller naar hans Styrelse af Skolen kan betegnes som ødelæggende for denne. - I første Tilfælde maa Bestyrelsens Beslutning om Rektors Afskedigelse dog godkendes af Bestyrelsen for „Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark", i sidste Tilfælde af Undervisningsinspektøren for Gymnasieskolerne."

Det blev aldrig aktuelt. Under rektor Kæstel stabiliserede skolens økonomi sig. Problemet i rektor Olsens sidste år havde været faldende indtægter, som hele tiden nødvendiggjorde besparelser. Det lykkedes for Kæstel at få flere elever og stærkt stigende indtægter, samtidig med at udgiftsstigningen blev holdt under kontrol.

Dermed kunne skolen begynde en hurtig tilbagebetaling af den store løse gæld fra underskudsårene.

I starten af 40'erne kunne skolen betragtes som et velkonsolideret foretagende.

Kostskolen

Det nævnes i de første årsberetninger, at skolen væsentligt var tænkt som en kostskole, idet man henviste til, at „mange Forældre i vort Land, der maatte sende deres Børn hjemmefra for at skaffe dem den nødvendige Undervisning, maatte gøre dette med Uro, fordi de kun i faa Tilfælde kunde opnaa Sikkerhed for, at deres Børn kom under alvorlig kristelig Paavirkning."

Skolen anså det for vigtigt, at kosteleverne fik gode forhold at bo under, og der blev sørget for, at kostskolebygningen i sin indretning opfyldte tidens krav. Det fremhæves med stolthed, at „Bygningen er forsynet med Centralvarmeanlæg, elektrisk Lys og W.C."

Allerede i 1921 manglede der plads til ansøgere til kostskolen, og i september 1923 var forlængelsen af kostskolefløjen færdig. Derved skabtes bl.a. „kavalergangen", beregnet for de mindre elever.

I 58 år fungerede bygningerne uden omfattende ændringer, men det må erkendes, at forholdene i de sidste par årtier stod noget tilbage for udviklingen - og dermed for forholdene på de fleste kollegier og kostskoler andre steder i landet.

Kostafdelingen var disponeret sådan, at rektors lejlighed og elevernes to dagligstuer lå centralt på 1. sal - med de små elevers „kavalergang" i forlængelse af rektorboligen.

I stueetagen var køkken, spisesal, en inspektørbolig, sygeværelser og personalets værelser i øvrigt.

På 2. sal fandtes „den lange gang" i hele bygningens længde med 23 værelser ud til begge sider af gangen.

På 3. sal i skolens hovedfløj var kostinspektors lejlighed og en række elevværelser.

Og endelig blev der under krigen indrettet 5 enkeltværelser til 3.g-elever på kostskolefløjens loft.

I alt var der ca. 40 værelser, i de største boede der 3 eller 4 elever sammen, men en-mandsværelser fandtes også.

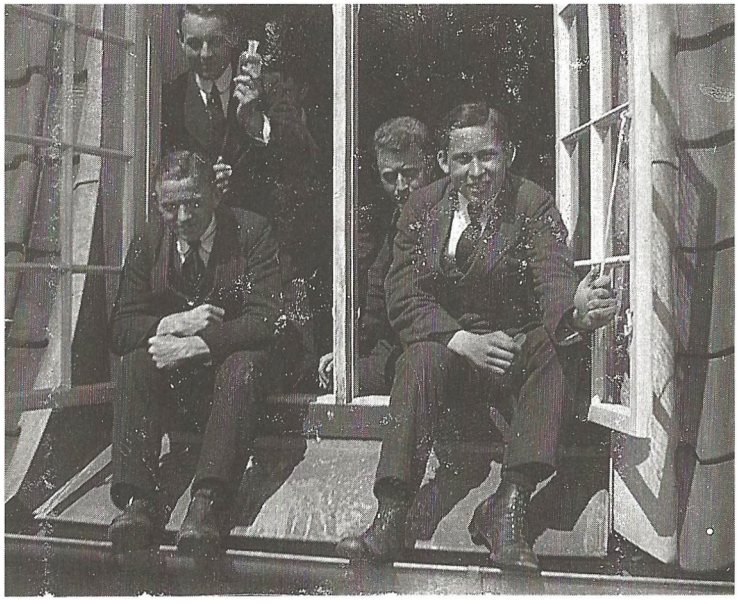

Et stort antal af skolens lærere har gennem kortere eller længere rækker af år virket som kostlærere. De boede på kostskolen - to af værelserne på den lange gang var forbeholdt lærere. At nogle af disse lærere har været værdsat af kosteleverne, foreligger der flere vidnesbyrd om. Men at deres egen tilværelse også har været præget af de urolige omgivelser, tyder følgende annonce fra et skoleblad på:

Færdsel i Tagrenden forbi mine Vinduer er forbudt.

H. I. BENNICK.

Lige fra begyndelsen havde man fra bestyrelsens og rektorparrets side idealistiske tanker om, hvordan forholdene på kostskolen skulle være. I de første årsberetninger omtales kostskolen under titlen „Hjemmet", hvor det beskrives, hvordan man ønsker at skabe et opholdssted, hvor de unge „kan komme til at leve Livet i det kristne Hjems Atmosfære - - der er fælles Dagligstue for Lærere og Elever, og Familie-

Kostelevernes dagligstue 1917-18.

livet er Forbilledet for Livet paa Skolen, saa at Eleverne om muligt kunde komme til at føle sig som Søskende i en stor Familie".

Det lykkedes vel aldrig. Men mange anstrengelser blev gjort for at nærme sig det ideal. Man samledes ved mange lejligheder for at bryde dagligdagens ensformige og ganske stramme program, og derved skabtes traditioner, der bevaredes årti efter årti:

Ved mortensfesten var middagen festmiddag - i mange år serveredes gås. Efter nogle kostelevers mening blev dog resterne derfra strakt lidt for vidt ud over de følgende dage. Om aftenen var der tradition for revy i gymnastiksalen, hvor det kunne gå hårdt ud over et udvalg af kostskolelærere.

Juleafslutningen fejredes for de små ved oplæsning og klipning af julestads, mens de store var med ved gymnasieforeningen Athenes julefest.

Og ved fastelavn var der tønde- og urtepotteslagning i gymnastiksalen - og festligt kaffebord bagefter.

Det daglige skema for kostelever - fastlagt fra den første dag - blev kun underkastet små ændringer i tidens løb.

I de første 25 år stod det i årsberetningerne som følger:

Det daglige Skema.

Klokken	7^{00}	staar man op.
-	7^{30}	Morgenmad.
-	9^{00}	Morgenandagt.
-	9^{15}—11^{45}	Skoletimer.
-	11^{45}	Frokost.
-	12^{30}—3^{00}	Skoletimer.
-	3^{00}	Mellemmad.
-	3^{00}—5^{00}	Friluftsøvelser.
-	5^{00}	Middag.
-	5^{30}—7^{30}	Lektielæsning.
-	8^{30}	Te.

Til at forestå det praktiske arbejde var ansat en køkkenleder og en oldfrue, mens rektorfruen stod for indkøb til køkkenet og for ansættelse af stue- og køkkenpiger.

Det er et stort antal unge piger, der i tidens løb har haft deres - nok lidt utaknemmelige - arbejde med at gøre rent og rydde op i kostelevernes værelser. I køkkenet var i den første snes år antaget piger som husholdningselever.

„ - der findes i Manzardetagen et stort Vadskerum for at undgaa Servanter paa Værelserne. Der findes baade varmt og koldt Vand, og hver Elev har sin Kumme at vadske sig i. Endvidere er der Brusebade med varmt og koldt Vand, og Karbad". *(Årsberetningen 1914-15)*

Kostelever fra 20'erne og 30'erne udtaler sig også meget positivt om disse forhold: „VVS-installationerne var for de fleste kostelevers vedkommende formentlig af højere standard end den, de var vant til hjemmefra".

Antal kostelever på Haslev Gymnasium 1915-1971

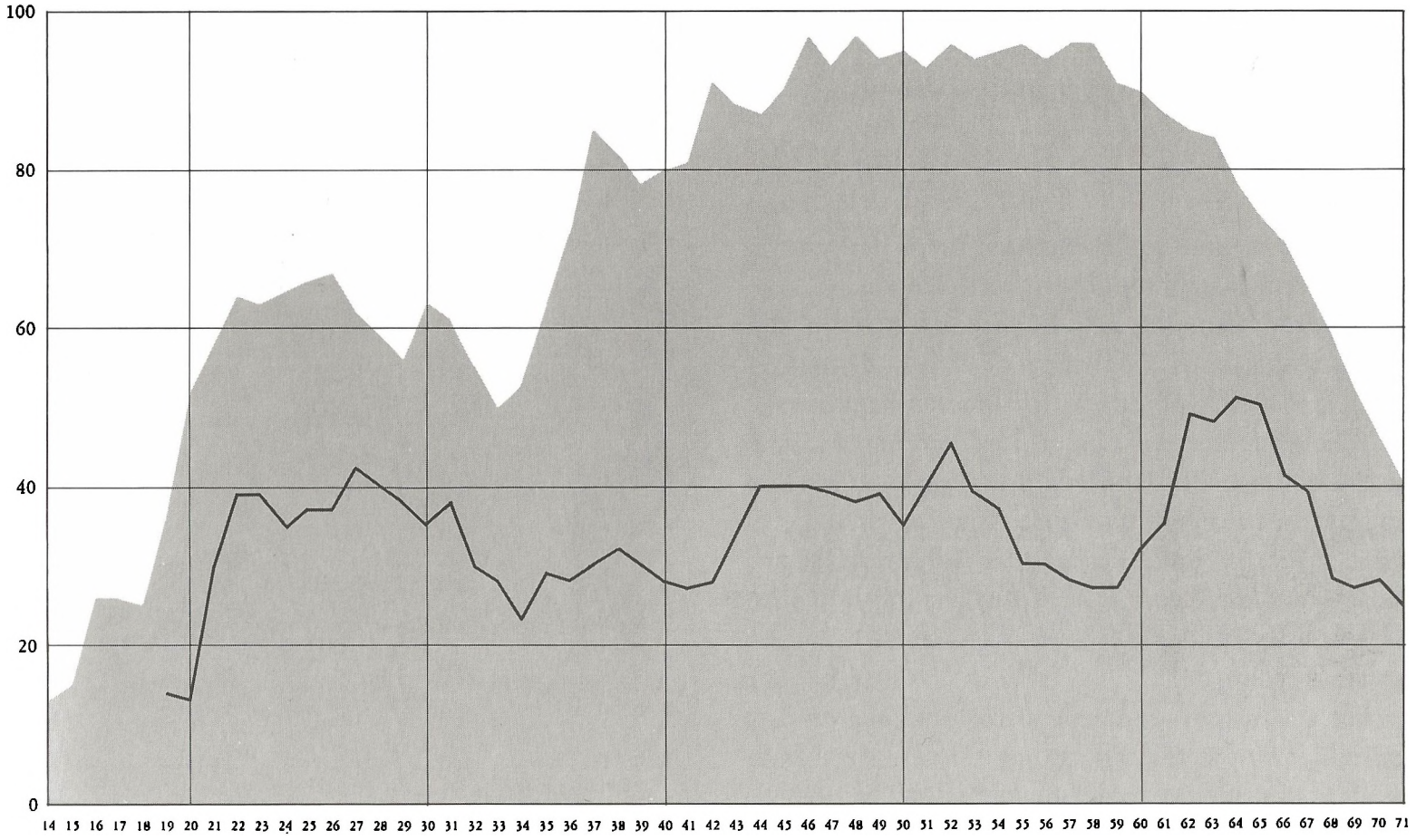

Kurven angiver antallet af kostelever i gymnasieklasserne - sammenholdt med det samlede antal kostelever (angivet i grå).

Omkring 1200 drenge har i årenes løb boet som kostelever på Haslev Gymnasium - her bortset fra de ikke så få, som næppe fik foden indenfor, før de forlod skolen igen.

Opholdets varighed var meget forskelligt, strakte sig fra få måneder og til 7-8 år for dem, der tog hele forløbet op til studentereksamen.

Hvor kom de fra?

Kostelevernes geografiske fordeling

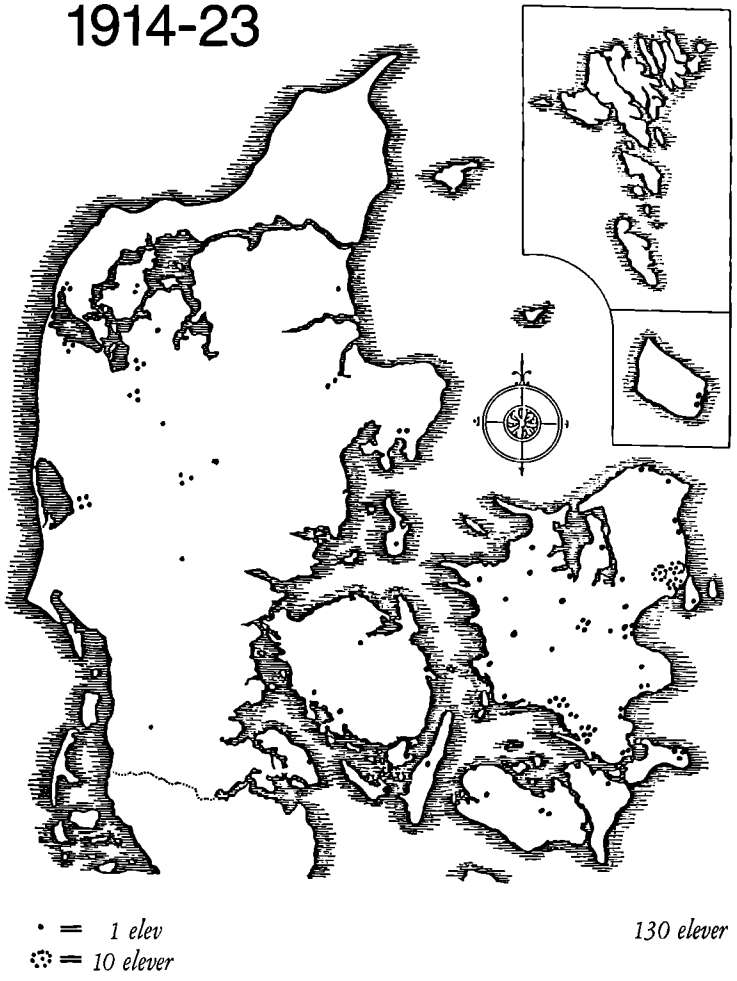

Kosteleverne kom fra hele landet, mens det kun var et mindretal, hvis forældre boede i udlandet.

I begyndelsen af dette århundrede var det jo vanskeligere for unge at komme til at gå i gymnasiet. Skolerne lå så spredt, og afstandene kunne være uoverkommelige. Kostskolernes betydning var indlysende - men der fandtes i 1914 kun få kostskoler med gymnasieafdeling - og der viste sig da også at være brug for en i Haslev - selvom man kunne skønne, at en placering i Jylland, der ingen gymnasiekostskole havde, ville have været mere hensigtsmæssig.

For at illustrere den geografiske fordeling er valgt en undersøgelse af det første og sidste 10-år af kostskolens eksistens samt det 10-år, fra 1949 til 1958, da antallet af kostelever var størst.

Det fremgår af såvel kort som af tabellen, at kosteleverne væsentligt er kommet fra Sjælland, og at København i stigende grad har haft betydning, mens kun 20-25% er kommet fra Jylland. Det har altså ikke været geografiske årsager, der har været de vigtigste til at søge kostskole. I de sidste år kom halvdelen af kosteleverne fra det storkøbenhavnske område, som vel er bedre forsynet med gymnasier end andre dele af landet.

Et mindre antal færinger søgte hertil, da der i Thorshavn kun fandtes et studenterkursus. Dette blev dog i 1959 afløst af et gymnasium.

1949-58

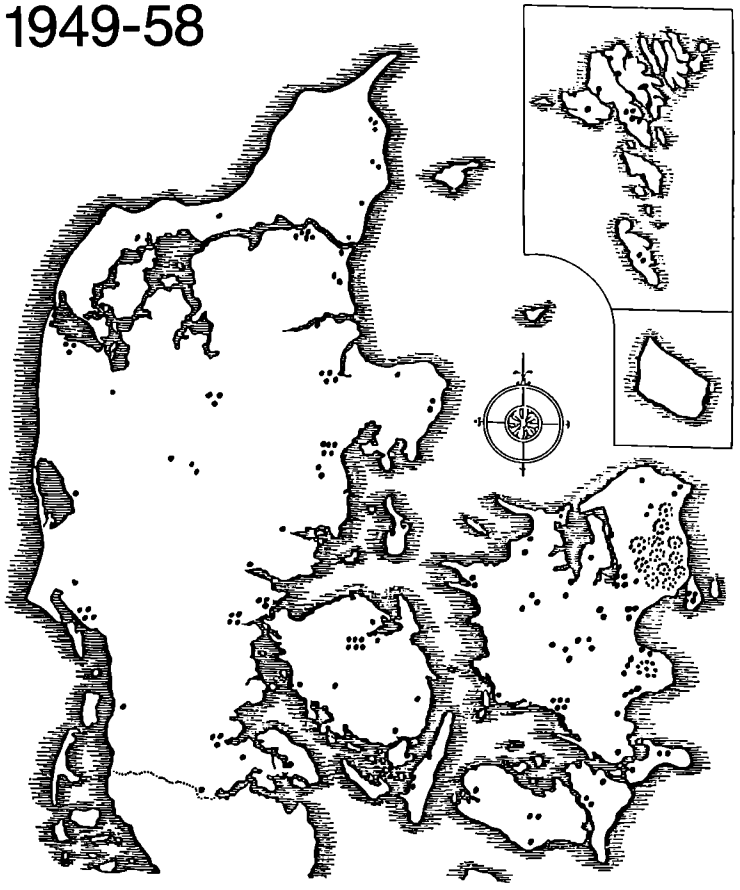

288 elever

1964-73

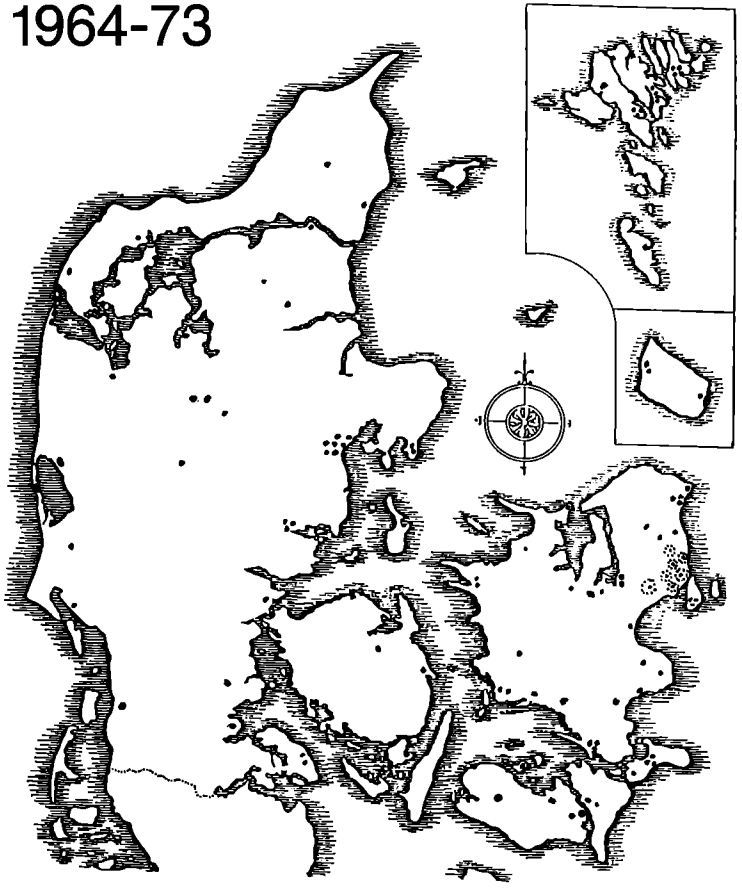

157 elever

Kostelever - procentvis fordelt efter hjemsted.

	København	Øvr. Sjæll.	Andre øer	Ø-Jylland	V- og N-Jyll.	Færøerne	Grønland	Udland
1914-23	24	35	12	5	20	0	0	3
1949-58	39	21	10	12	11	4	1	2
1964-73	50	18	6	13	6	6	1	1

Kostskoleuniform

Opfordring til at bære skoleuniform står første gang i årsberetningen for 1922-23. Rektor Olsen havde i september og oktober 1922 været i England „for at studere engelsk Kostskoleliv", og er åbenbart blevet inspireret til følgende: „Skolen vil sætte Pris paa, at Kosteleverne for næste Skoleaar, efterhaanden som det gamle Tøj slides op, faar dette erstattet med blaat Matrostøj for Mellemskolens Vedkommende og med toradet blaat Jakketøj for Gymnasiets. Uniforms-

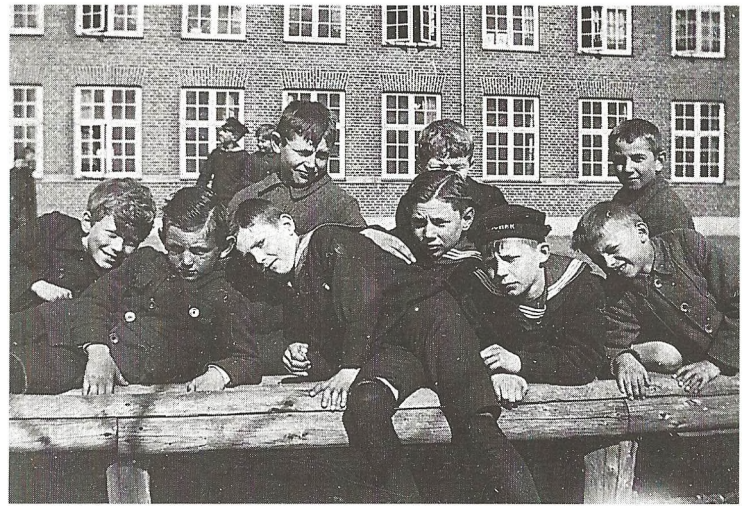

Rektor Olsen og frue fotograferet sammen med alle kosteleverne og nogle lærere i 1926.

knapper med Skolens Mærke vil kunne faas i Haslev".

Allerede året efter er opfordringen blevet til et krav: „Skolen kræver, at Kosteleverne benytter Skolens Uniform". - Skolekasketten var blevet indført allerede i 1915.

På grund af problemer med at skaffe stof opgiver skolen uniformskravet under 2. verdenskrig.

Skolebetaling

På en privat skole er der jo skolepenge at betale for forældrene. I den første årsberetning anføres taksterne til 5 kr. månedlig for forberedelsesklassen og jævnt stigende til 20 kr. for 3. gymnasieklasse - dog en krone højere for udensogns elever.

Interessant i lyset af den tids familiemønster er rabatordningen for søskende:

„Den ældste betaler fuldt ud, Nr. 2 og 3 betaler hver 1 Kr. mindre om Maaneden, og Nr. 4 gaar frit, Nr. 5 betaler atter fuldt ud, 6 faar 1 Krones Moderation o.s.v.".

Den sidste sætning forsvandt dog allerede i 1918. Fra 1919 er der reduktion i betalingen for beboere i „Hasle-Freerslev Sogn", idet skolepengene for mellemskoleelever bortfalder, hvis forældrenes årsindtægt er under 4000 kr.; dersom den er mellem 4000 og 5000 kr., er barn nr. 3 og 4 gratis, mens det kun er barn nr. 4, der har gratis skolegang, når indtægten er over 5000 kr.

Reglerne ændres kun lidt i de følgende år. Men i 1935 gennemfører Haslev-Frerslev kommune for sine elever i mellem- og realskolen, at afgiften fastsættes efter statsskolernes regler, som er meget fordelagtige, især for de lavere indkomster. En ejendommelig regel er, at „i 1. og 2. Mellemskoleklasse gælder dette dog kun for 20 af Sogneraadet udpegede Elever." De øvrige må - ligesom gymnasiets elever - betale efter den tidligere fastsatte skala, der går fra 18 kr. månedlig for 1. mellem til 30 kr. for 3. g, en skala, der for øvrigt holdt sig uændret fra 1924 til 1952.

Rektor Kæstel indledte i begyndelsen af 40'erne forhandlinger om skolepengebetalingen med de omegnskommuner, hvorfra elever kom til gymnasiet. I 1942 blev der truffet overenskomst med de første af disse om betaling på linje med Haslev-Frerslev kommune, og i de følgende år fulgte flere efter. Midt i 50'erne overtog kommunerne helt eller delvis betaling af skolepengene.

Bøger måtte eleverne oprindeligt selv betale. Fra 1955 begynder Haslev-Frerslev kommune at yde fuld boghjælp til alle elever i kommunen - og nogle omegnskommuner følger snart efter. Fra 1962 kan alle elever gratis låne bøgerne på skolen. - Dette gode ophører nu delvis fra skoleåret 1989-90.

Oven i dette kom for kosteleverne betaling for ophold. Den har utvivlsomt været belastende for mange hjem. I de første år udgjorde den 900 kr. for de yngste og 1100 kr. for de ældste elever - og årsindtægten var for en faglært arbejder 1650 kr. Som tidligere omtalt steg lønningerne i de følgende år meget stærkt, mens stigningen i kostelevbetalingen var mere beskeden - midt i 20'erne var den 1200/1300 kr. - og der holdt den sig til 1948, hvorefter den steg parallelt med inflationen, så den omkring 1970 var godt 5000 kr. om året. Men der var andre udgifter for kostelevernes hjem: Brændselspenge, forsikringsafgift, rejsepenge og lommepenge - de sidste, der var fastsat af skolen, fandt eleverne dog aldrig kunne være særlig belastende for forældrene.

Eneværelse kunne i en lang periode opnås for 200 kr. om året.

Dertil kom endelig, at eleverne selv måtte medbringe udstyr for dagligdagen. Listen i årsberetningen for 1937-38 så sådan ud:

Kosteleverne maa ved Optagelsen medbringe 4 Sæt Undertøj, rigeligt med Strømper og Lommetørklæder, blaa Skjorter med Flipper og blaat Slips, 3 Par Lagener eller Dynebetræk, 6 Pudevaar, 6 Haandklæder, 2 Badehaandklæder, Seng med Spiralbund og Madras, en lille Reol, Dyne eller Tæppe, Hovedpude, mørkt Sengetæppe, Sæk foret med Voksdug til Vasketøj, Pose til Snavsetøjet, Ske, Gaffel og Servietring, alt med **fuldt** Navn.

„Smaa Reparationer af Elevernes Tøj udføres paa Kostskolen, og det efterses, om Tøjet holdes i ordentlig Stand af Eleverne, men større Reparationer maa henvises til Skrædderen." (Årsberetningerne).

Skoleblade

Det første skoleblad på Haslev Gymnasium hed „Sunt qui dicant".

I dets jubilæumsnummer i 1964 fortæller arkitekt Hans Nyborg om bladets start i gymnasiets første skoleår:

„Måske har det første hold kostelever været af usædvanlig aktiv art, så de mange for os meningsløse forbud og den tvungne afsondrede tilværelse fik os til at sætte mange ting i gang. En af dem var skolebladet. Vi så for os mulighederne for det helt store...

Vi fik lov af rektor Olsen til at udgive det, og jeg husker, at der ved den første forespørgsel ikke blev knyttet særlige betingelser til det. Det undrede os."

Man blev enige om navnet: „Sunt qui dicunt", som en lærer og rektor dog rettede til „dicant" - „hvorfor u skulle blive til a, aner jeg ikke i dag. Men det lød flot, det var pompøst og formentlig uforståeligt nok for den store uvidende hob, som ikke kunne latin (ligesom os)".

En deputation blev sendt ind til rektor for at bede ham om at skrive den første ledende artikel. Han indvilgede i det - resultatet ses i ovenstående faksimile.

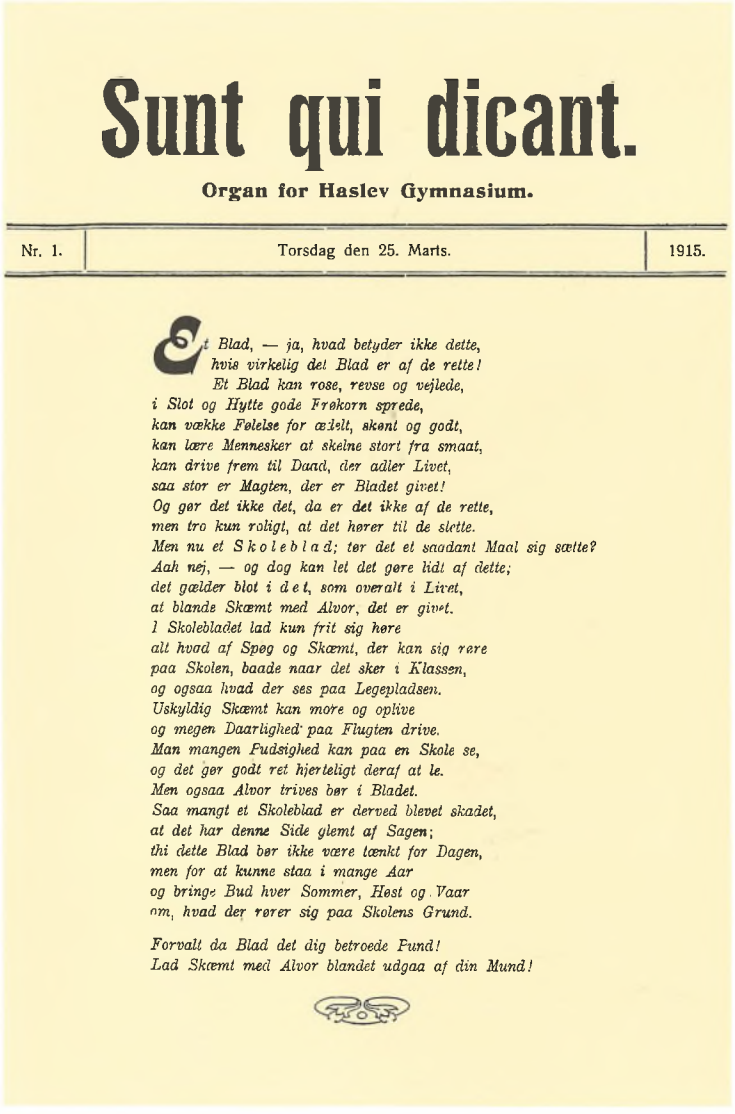

Sunt qui dicant.

Organ for Haslev Gymnasium.

Nr. 1. | Torsdag den 25. Marts. | 1915.

Et Blad, — ja, hvad betyder ikke dette,
hvis virkelig det Blad er af de rette!
Et Blad kan rose, revse og vejlede,
i Slot og Hytte gode Frøkorn sprede,
kan vække Følelse for ædelt, skønt og godt,
kan lære Mennesker at skelne stort fra smaat,
kan drive frem til Daad, der adler Livet,
saa stor er Magten, der er Bladet givet!
Og gør det ikke det, da er det ikke af de rette,
men tro kun roligt, at det hører til de slette.
Men nu et Skoleblad; tør det et saadant Maal sig sætte?
Aah nej, — og dog kan let det gøre lidt af dette;
det gælder blot i det, som overalt i Livet,
at blande Skæmt med Alvor, det er givet.
I Skolebladet lad kun frit sig høre
alt hvad af Spøg og Skæmt, der kan sig være
paa Skolen, baade naar det sker i Klassen,
og ogsaa hvad der ses paa Legepladsen.
Uskyldig Skæmt kan more og oplive
og megen Daarlighed paa Flugten drive.
Man mangen Fudsighed kan paa en Skole se,
og det gør godt ret hjerteligt deraf at le.
Men ogsaa Alvor trives bør i Bladet.
Saa mangt et Skoleblad er derved blevet skadet,
at det har denne Side glemt af Sagen;
thi dette Blad bør ikke være tænkt for Dagen,
men for at kunne staa i mange Aar
og bringe Bud hver Sommer, Høst og Vaar
om, hvad der rører sig paa Skolens Grund.

Forvalt da Blad det dig betroede Fund!
Lad Skæmt med Alvor blandet udgaa af din Mund!

Dermed var der lagt op til et - for et skoleblad - langt liv med en række af redaktionsudvalg, der alle, trofast år efter år, tryglede læserne om stof.

Selvom der i jubilæumsåret 1964 udkom blade med betegnelsen „50. årgang", ser det ud til, at en del årgange aldrig så dagens lys.

Netop i 1964 udkom et nyt skoleblad, „Postil", der havde en bemærkelsesværdig, men kort karriere. Senere udgaver af skoleblade på Haslev Gymnasium har valgt at bære det knap så pompøse navn „Snydskeren".

Tidligere elever dannede i 1939 en forening, „Haslevianersamfundet", der kaldte sammen til festligt samvær på skolen den anden lørdag-søndag i september - og desuden arrangerede rusfest i København. Fremmødet var stort i en lang årrække, men interessen svækkedes med kostskolens lukning, og foreningen gik ind i 1977.

Et blad, „Hasleviana", holdt sammen på medlemmerne. Det indeholdt mange artikler og oplysninger om tidligere elever, som det kunne være interessant at bevare.

Desværre er skolen kun i besiddelse af et meget begrænset antal numre af såvel „Hasleviana" som af skolebladene.

Spejderne på kostskolen

„Giv os Mænd i vore Skoler, som dog i nogen Maade erindrer, at en Dreng bestaar af mere end ca. 1400 cub.ctm. Hjerne, at der er et Legems- og Aandsliv, som forsømt eller mishandlet af saakaldte »Pædagoger« forkvakles eller gaar til grunde. Det kan ikke nægtes, at Skolen gennem sin Indflydelse paa vore Drenge, og da navnlig Gymnasieskolen, som har dem i Overgangsalderen, er en Stormagt, som vel nok har gjort dem klogere - men i sin store Helhed næppe sundere og bedre, snarere det modsatte.

Det er dog et glædeligt Faktum, at i de senere Aar er der indenfor Skolerne en voksende Forstaaelse af, at Skolen har et Ansvar, der rækker ud over det kundskabsmeddelende.

Dette har mange Steder vist sig gennem Oprettelsen af Spejdertroppe, som ikke mindst paa Kostskoler har deres store Berettigelse. Det Maal, som tilsigtes gennem Spejderbevægelsen, er imidlertid noget forskelligt og afhænger naturligvis meget af Førerens Person."

(Engsig-Karup i årsberetningen 1923-24)

Gymnasietroppen blev stiftet som grønne spejdere den 7. oktober 1917 på initiativ af lærer, cand. theol. Engsig-Karup. Engsig ledede troppen og kom i høj grad til at præge den, indtil han i 1927 forlod skolen. Han var en ejendommelig skikkelse, idé- og farverig, en dynamisk romantiker. Det viste sig ikke mindst i de terrænøvelser, som han arrangerede, altid iklædt historiske rammer, for eksempel Gøngehøvdingens bedrifter, vendernes landgang på Sjælland o.l. Hans fantasi antog svulmende former, når han for eksempel som et led i øvelsen lod optræde fakkeltog af mummeklædte, mystiske væsener - eller en skramlende karosse - det har nok været en høstvogn fra en af nabogårdene.

Af greven på Gisselfeld fik han tilladelse til at benytte Stoksbjerg - denne mærkelige sandbanke i mosen ved bredden af Susåen. Her opførte han og hans drenge en velindrettet blokhytte, som i mange år blev stedet for patrulje- og tropture, lejre, kursus og meget andet. Både hans spejdere og mange andre elever har berømmet Engsigs pædagogiske evner og store hjælpsomhed. Han tilhørte generationen fra

Haslev Gymnasietrop oktober 1942 ved troppens 25 års jubilæum. I midten (med det lyse tørklæde) ses Sven Løth.

Olfert Richard m.fl., hvilket også skinner igennem i de sange, han skrev.

Et par vers fra en af hans meget romantiske sange, som blev optrykt i skolesangbogen, er karakteristiske:

> Rundt om min skole med marker og skove
> ligger min drengetids dejlige land,
> der hvor jeg lærte at drømme og vove,
> der hvor jeg lærte: jeg vil og jeg kan,
> hvor jeg har fulgt over skovenes kroner
> vildgåsens kile i solgangens skær,
> lyttet til lærkernes kimende toner,
> fløjtet om kap med den muntreste stær.
>
> Raslen af stålhjul og gungrende sitren,
> skoven har menneskets æventyr mødt,
> der ligger Stoksbjerg, hvor pejsildens knitren
> kappes med lyngen i flammende rødt.
> Der var jeg spejder, halv barnlig, halv mandig,
> jeg var mig selv, og jeg søgte mig selv,
> trækfuglen lig var på flugt jeg bestandig,
> søgte dog opad langs livsvældets elv.

Spejderarbejde på en kostskole har sine specielle problemer, f.eks. mangler en forældrekreds' opbakning for troppens trivsel, fordi hjemmene er spredt over hele landet. I øvrigt led troppen under mangelen på et lokale, hvor drengene kunne holde deres møder og anbringe deres grej og trofæer, og - ikke mindst - som de kunne udsmykke og give et særpræg. Møderne måtte holdes i skolens festsal - og det var faktisk lidt ufestligt.

Spejderarbejdet fortsatte, efter at Engsig-Karup var rejst, altid støttet af gymnasielærer Aage Eriksen. Han var selv gammel spejder, og uden at gå ind som fører for spejdertroppen stod han bag ved det hele med råd og dåd.

Som ledere virkede i 30'erne forskellige unge lærere, som afløste hinanden ret hyppigt.

Ovenstående er sammenfattet på baggrund af et bånd, som Sven Løth indtalte kort før sin død - men hvor han undlader at omtale sin egen indsats. Løth var lærer på gymnasiet, og i en halv snes år stod han som leder af gymnasietroppen, som han i 1940 gav navnet „Musketererne".

Det blev en blomstringsperiode for spejderne, hvor op imod halvdelen af kosteleverne var med i troppen.

Mens trop- og patruljemøder foregik på skolen, blev førermøderne ofte holdt hos Løth privat. Som et typisk træk - fortæller en af hans gamle drenge - meddelte Løth ved et sådant møde, at han af rektor havde fået lov at være dus med sine patruljeførere. Og de kunne så den følgende dag imponere deres kammerater ved i matematiktimen at sige du til deres lærer.

Store øvelser tilrettelagde han - de kunne strække sig over flere dage og kulminerede ved, at Løth en nat gik fløjtende ned ad gangene og råbte „natmanøvre". Det halve af kostskolen kom på benene og ud i en spændende manøvre. Den afsluttedes midt på natten med te i spisesalen.

I løbet af 50'erne sluttede færre sig til spejderarbejdet. Og selvom flere unge lærerstuderende afløste hinanden med ihærdigt at prøve at holde interessen vedlige, opløstes troppen i begyndelsen af 60'erne.

At spejderarbejdet har været af positiv betydning for kostskolen, foreligger der mange gamle elevers vidnesbyrd om.

Rektor Peter Kæstel

- den sikre administrator

Peter Kæstel var sønderjyde, født i 1898 i Dybbøl, der jo indtil genforeningen i 1920 lå i Tyskland. Han fik derfor en tysk skoleuddannelse i Sønderborg. Han blev indkaldt til tjeneste i den tyske hær, hvor han var med ved vestfronten i verdenskrigens to sidste år - og i øvrigt blev lettere såret.

Han tog skoleembedseksamen i København i 1924 og blev omgående ansat ved sin gamle - men nu danske - skole i Sønderborg. Han flyttede dog snart til Randers Statsgymnasium, hvor han tidligt blev udnævnt til lektor - dengang da sådanne springavancementer fra adjunkt til lektor kunne forekomme for særlig dygtige lærere.

Og dygtig var rektor Kæstel, både fagligt som lærer i sine matematiske fag og som administrator. Det sidste fik han i høj grad brug for, da han i 1935 blev kaldt til Haslev og overtog ledelsen af det private gymnasium med dets kostskole, hvor der netop var brug for en leder med økonomisk indsigt og administrative evner.

På kostskolen var han en faderskikkelse, fast i sin holdning, med sikker pædagogisk indsigt, vel frygtet

Lærerfodboldkamp oktober 1944. Rektor Kæstel har bolden! (nederste række nummer 3 fra højre).

af nogle, men respekteret af alle. Han lagde vægt på at indgå i den daglige rytme sammen med kosteleverne - og i 30 år var han og hans familie til hverdag, og ofte søndage, bundet til at følge gongongens - og senere skoleklokkens - kalden til dagens måltider.

Bordbønnen og andagterne i skolens festsal og på kostskolen var de ydre vidnesbyrd om den kristne livsholdning, der prægede hans tilværelse.

Efter morgenmaden hilste rektor på alle fremmødte lærere på lærerværelset med sit faste håndtryk - og i frikvarterne kunne man sikkert forvente at finde ham der, hvor han gerne deltog i dagens diskussioner.

Vel nåede kun få lærere et nærmere personligt forhold til rektor Kæstel. Men alle følte sig trygge over for ham, han var hjælpsom og loyal, man kunne regne med ham.

Han var primus - men ikke inter pares.

Besættelsestiden

Mindre end en uge før den anden verdenskrig brød ud, havde man på Haslev Gymnasium under stor festivitas fejret skolens 25 års jubilæum. Det storslåede program varede en hel lørdag-søndag - og fik stor pressedækning. Den korteste og mest uhøjtidelige omtale finder man i elevernes skoleblad, „Sunt qui dicant" fra september 1939:

JUBILÆUM

Lørdag - fri - stor Glæde - Festsalen - Taler - Kantate - Sang - Taler - mere Sang - smuk Sang - Chokolade - Varme - Munterhed - Wienerbrød - Vittigheder - Hjem - Stop - Aften - gamle Elever - mange gamle Elever - Masser af gamle Elever - Kaffebord - Tale - Kaffe - Taler - en tør Kage - mange Taler - alt for mange Taler - Stop - Fakler - Ildhav - Bøgegrene - Illumination - Fakkeltog - Gang - Gang - Gaasegang - mer' Gaasegang - Skole - Baal - Tale - Taler - Fyrværkeri - pænt - flot - smukt - Kanonslag - summende Øren - Godnat - hjem - Stop - Søndag - Fodboldkamp - gamle Elever - Sjov - megen Sjov - Latter - Fodbold? - Stikkelsbærben - Sabelben - Løben - Pusten - megen Pusten - lidt Løbning - mange Kiks - Sved - mer' Sved - Kampen slut - Tak for Kampen - Hurra - Hurra - Hurra - Stop. *Kram.*

Eleverne og gamle elever havde samlet ind til jubilæumsgaven til skolen, ialt 1493 kr. og 36 øre! Gaven var det fortræffelige maleri af rektor Carl Olsen, som siden hang i skolens festsal på 2. sal i mange år.

Fra skolens side følte man virkelig, at der var god grund til at fejre de 25 år. Skolen var „kommet godt gennem sine Ungdomsvanskeligheder", som rektor Kæstel sagde i sin tale, - den var rimeligt velkonsolideret og havde vokset sig stor. Elevtallet i jubilæumsåret var 378, hvoraf de 82 var kostelever.

Krigsudbruddet d. 1. september 1939 gjorde naturligvis indtryk på elever og lærere på Haslev Gymnasium som på alle, men det var endnu fjerne begivenheder, der ikke berørte livet på skolen, selvom gymnasiaster fra dengang mindes, hvordan hr. Sano i historie- og dansktimerne iltert diskuterede udviklingen i Tyskland og talte advarende om, hvad man kunne vente.

Den 9. april 1940 blev krigen med ét slag meget konkret og nærværende. De store formationer af mørke, jernkorsbemalede fly, der fra tidlig morgen

drønede hen over Haslev, gjorde et voldsomt indtryk på alle. En elev fortæller, at frk. Wilhjelm havde engelsk i 1. time, men i sin chokerede tilstand græd så meget, at hun måtte opgive undervisningen. En anden beretter, at den verdensfjerne lektor Gyring - formentlig som den eneste lærer - ganske uanfægtet fortsatte sin undervisning, uanset at eleverne flokkedes ved vinduerne for at se på flyverne.

Efter 1. time lukkede skolen, og eleverne blev sendt hjem for resten af dagen. - At stemningen var påvirket af besættelsen resten af foråret, bekræftes af Haslev Avis' omtale af den traditionelle majfest:

Majfest uden Musik.

Det er en smuk Tradition, som Haslev Gymnasium har med at føre Eleverne ud i Skoven, naar Bøgen er blevet grøn. I Dag fandt Rektor og Lærerne, at Bøgen nu var grøn nok til den betydningsfulde Begivenhed, og i sluttet Trop marcherede den lange Elevkolonne ned gennem Jernbanegade ud til Sofiendals Hestehave. Et lille Brud paa Traditionen var det, at der ingen klingende Musik var i Spidsen. Rektor syntes ikke, at Tiden var til denne lidt larmende Livsglædeudfoldelse.

I den nyudsprungne Skov morede man sig med munter Leg, og Rektor holdt Majtalen.

Til sidst blev den lille Majdronning kaaret og baaret hjem i Procession paa de stærkeste Skuldre, mens Elevernes Sang klang i Gaden.

„Haslev Avis" 23. maj 1940.

Rektor Kæstel ved majfesten 1940.

I skolebladet mærkes det også, at besættelsen er blevet en del af hverdagen. I september 1939 blev verdenskrigen ganske vist omtalt som noget forfærdeligt (i en kort artikel på side 7!), men i vendinger, der viser, at den for skribenten var lige så fjern som en naturkatastrofe på den anden side af kloden.

Nummeret fra september 1940 er helt anderledes præget af krigen. Det indledes med en artikel af rektor Kæstel, „GUD BEVARE KONGEN" (Chr. X fyldte 70 - skolen holdt fest og sendte lykønskningstelegram!). Derefter kan man under overskriften „1940" læse følgende:

„Paa Skolen er der ikke sket mange Forandringer. Alt gaar stort set i den samme Trummerum, men

trods denne ydre Ensformighed adskiller Skoleaaret 1940-41 sig i væsentlig Grad fra de foregaaende. Ikke alene fordi det indledes under Indtrykkene af den store Styrkeprøve mellem Nationerne, men ogsaa fordi denne Styrkeprøve nu er rykket saa nær, at den fra at være den sørgelige Aarsag til Benzin- og Kafferestriktioner er blevet af altoverskyggende Betydning for vort land. Mange af os har en Fornemmelse af at have gjort en helt ny Opdagelse, nemlig den, at vi er danske, at vi tilhører et gammelt Kulturfolk med ældgamle og stolte Traditioner, der i alt for lang Tid er blevet overset. Denne nye Mentalitet er ikke alene noget, man pynter sig med ved Alsangsstævnerne og lignende Lejligheder; man mærker den overalt, hvor man færdes i det daglige Liv, ogsaa her paa Skolen. Det er som om vi alle har faaet noget at kæmpe for, et Maal at arbejde henimod."

Eleverne var - naturligvis, ligesom den øvrige befolkning - overvejende anti-nazistiske i deres indstilling. Lærernes holdninger har selvfølgelig spillet en rolle også på dette felt, og flere gymnasiaster fra dengang er af den opfattelse, at rektor Kæstels overordentligt aktive, til tider næsten demonstrative danske holdning har haft stor indflydelse på stemningen på skolen. Nogle elever husker også, at frk. Wilhjelm var ret åben i sine pro-engelske udtalelser.

Enkelte elever havde dog deres sympatier på „den anden side" - det har nok ikke altid været lige let, hvis man skal tro den omtale, som en episode fra sommeren 1942 fik i nazibladet „National Socialisten" d. 2. juli. Bladet havde kort tid forinden i en anden artikel d. 24. juni beskæftiget sig med forholdene i Haslev og bl.a. kaldt Haslev Gymnasium og Haslev Højskole „anglofile Hetzreder", hvor undervisningsministerens cirkulære om ro og orden „trædes under Fødder". Man skriver om majfesten: „For ikke saa synderligt længe siden havde Haslev Gymnasium sin aarlige Skovtur ud til en lille Skov i Byens umiddelbare Nærhed. Udflugten foregik til Fods, og da Skolen passerede Sofiendalsvej, hvor vor Afdelingsleder Westermann har Forretning, satte hele Styrken demonstrativt ind med at synge den engelske Soldatervise „Tipperary" - og vel at mærke med Lærerne som nogle af de ivrigste Deltagere i Sangdemonstrationen. Naar selv Skolens Lærere viser en saadan Mangel paa Respekt for en ministeriel Ordre, hvad kan man saa forlange af Eleverne, hvis eksamensmæssige Fremtid selvsagt i høj Grad er afhængig af Lærernes Forgodtbefindende. Eleverne vil naturligvis gerne tækkes deres Lærere, og saa synger de forvildede unge Mennesker med af fuld Hals. Rimeligvis tænker de overhovedet ikke paa, at de ved en saadan Demonstration paa det groveste overtræder og tilsøler Kongens og Regeringens Bud, men man skulde dog tro, at i hvert Fald Lærerne var klogere. Altsaa medmindre der er Tale om en bevidst Demonstration, hvad forøvrigt adskilligt kunde tyde paa."

(Nat.Soc. d. 24. juni 1942).

National Socialisten

Skandalen paa Haslev Gymnasium

(Fortsat fra Side 3)

Rektor Kæstel lader Munden løbe

Om anstændige Menneskers Opfattelse af Rektor Peter Kæstels Stilling i hele denne Sag kan der kun være én Mening: Rektors Stilling er ganske og aldeles kompromitteret. Han havde Lejlighed til i hvert Fald at forsøge paa at retfærdiggøre sig ved Afskeden med Aarets Studenterhold forleden i selve Haslevs Gymnasium. Naar han ikke engang forsøgte det, maa det vel være, fordi han selv anser sin Position for i den Grad knækket, at ikke engang et Forsøg vil være Ulejligheden værd. Ganske simpelt fordi hans Stilling er kompromitteret ud i det helt haabløse.

Med Venstrebladet »Ringsted Folkelidende« som Kilde skal vi bringe følgende Referat af hans Tale ved denne Lejlighed:

»Naar vi skal tale om, hvad der er dansk Dåd i Dag, saa tænker hv[illegible] jeg, at vi kan være enige om, at saa store Ord har vi hørt mange af, og tilsyn[illegible] taaler i Grunden ikke at høre re[illegible]ere lige med det samme. Afgangs[illegible] i vore[illegible]ne har høft deres Betydning Aar [illegible]nden Tvivl; men naar Landet er Fare, er det for ringe en Indsats

Der. *Danmarks Ungdom, naar den For[illegible]jes med at sjunge og ellers paa sikkert[illegible] Maader fortsætter som hidindtil, vil den stolte Arv, som vi Danske hvorleds[illegible]overtaget fra vore Fædre, har Under skaaa i den senere Tid saa hyp[illegible]*

Det skal lade i Tale og Skrift mølet Ordet »Øjne for Øje, at der nu kan vis Mishd[illegible]lund til at sige, at ingen blandt sig Tvivl ved de Gerninger, som en lille, tysk Ædre har øvet, og Fordybelse ebetter og [illegible]under er kun af Betydning. Slige al[illegible]deraf kan hente Inspiration og de dansk Dåd i Dag

»Og paa dette Punkt synes jeg, at [illegible]det har knebet gamske alvorligt. Det har knebet med at faa alle de gode Ord, som har været talt i alle Kredse i vort Folk, omsat i fornuftig Handling i den alvorlige Situation, hvori vi befinder os. Ærlig talt, hvorledes mærkes det paa dansk Ungdom i Dag, at den har gennemlevet den alvorligste Kristid, som vi nogensinde har staaet i. Jeg undrammer villigt, at jeg har svært ved at faa Øje paa de Spor, som Tidens dybt alvorlige Tale har sat sig i dansk Ungdoms Ideelter og i dens Maade at leve paa.«

Som man ser, indeholder Talen ikke ét eneste revsende Ord eller en Beklagelse af, at langt den overvejende Del af den Ungdom, der er opdraget under Hr. Peter Kæstels Ægide, har kunnet opføre sig saa vanartet og landsskadeligt. Et Mandfolk vilde aabent og ærligt være staaet frem for Forældre og Elever og have sagt:

— Jeg har fejlet, men jeg lager Konsekvenserne. Jeg trækker mig tilbage fra den mig betroede Stilling som Ungdomsopdrager, fordi jeg paa Resultaterne kender mig negtet til at bestride den.

Men dette gør Hr. Kæstel aldeles ikke. Han svøber sig ind i en Række inletsigende almindelige Beklagelser af Ungdommens Maade at leve paa, aabenbart uden at tænke over, at han netop derved stempler sin egen Opdragelsesgerning som totalt mislykket!!!

Hvornaar,
Hr. Jørgen Jørgensen

Endnu langt mere alvorligt stiller sig selvfølgelig Situationen for den øverste Leder af vort Skolevæsen, Undervisningsminister Jørgen Jørgensen, der har modtaget en Klage fra de forfulgte Elever. I den modbydelige og landsskadelige Hetz, som i den seneste Tid med stigende Styrke har været vendt mod alle Tilhængere af det nye Europa, har den mest fremtrædende og ødelæggende Plads altid været indtaget af Undervisningsanstalterne fra den mindste Landsbyskole til selve vort hæderkronede Universitet.

Undervisningsminister Jørgen Jørgensen er den Person, som maa bære Hovedansvaret for denne skæbnesvangre Udvikling, saa sandt som, at hvor Herren rider, dér følger hans Svende. Ellers er han i hvert Fald en daarlig Herre og Fører — og saa er han og-saa umulig.

Vi kan ikke se rettere, end at Undervisningsminister Jørgen Jørgensen nu er i den Grad gennemkompromitteret, at hans fortsatte Forbliven i Samlingsregeringen maa være mulig. Efter den lange Række beklagelige Episoder og Optrin, der har fundet Sted indenfor det Jørgensenske Magtomraade, maa den øvrige Regering snarest lade ham falde.

Jøder i Fagbevægelsen

Otto Wolf i Smede- og Maskinarbejderforbundet

I 1924 udtraadte Joden Otto Wolf af det kommunistiske Parti, og »Social-Demokratens« bragte paa højtidelig Vis Meddelelsen herom. Udmeldelsen skete, fordi denne Jøde havde vejret en Chance for at komme indenfor de Samvirkende. Wolf blev Sekretær i Smede- og Maskinarbejderforbundet, avancerede til Forretningsfører og endte ved Pengekassen som Hovedkasserer.

Hvorledes den kommunistiske Aand er spredt indenfor dette Forbund har vi et klart Bevis paa fra Burmeister & Wains Værksteder. Thi som nævnt i forrige Nummer af NATIONAL-SOCIALISTEN blev om Eftermiddagen Onsdag den 10. Juni en National-Socialist, da han stod ved sit Arbejde i et af Maskinværkstederne, overfaldet af kommunistiske Elementer.

Under Eder og Forbandelser stimlede de 3—400 Røde sammen om denne enlige Mand, og efter først at have overfuset ham med Skældsord, gik de over til Haandgribeligheder. Marxisterne slog, sparkede og rev i ham som vilde Dyr. Ca. 400 Mand om et enkelt Menneske, det kan vel nok kaldes modigt! Det mærkelige var, at man ikke fra Fabrikens Ledelses Side gjorde noget for at sprede Mængden eller at komme den Overfaldne til Hjælp.

Eksemplet er yderst talende paa Tilstanden.

OPRAAB
til danske, unge Piger

Da det er af stor Betydning for L.A.T., og dermed ogsaa for D.N.S.A.P., ja, for hele det danske Folk, at vi saa snart som muligt kan indføre obligatorisk Arbejdstjenestepligt, opfordrer vi danske Piger, der vil gøre en Indsats for Danmark, til at melde sig til L.A.T.

Vi begynder nye Hold den 15. Juli og 3. August i vor smukt beliggende Lejr »Egelunds ved Frederikssund eller »Ravnehus« i Vendsyssel, og vi optager saavel Medlemmer som Ikke-Medlemmer i Alderen fra 18 til 25 Aar. Uddannelsen varer i første Omgang til ca. 1. November.

Uddannelseslagene i L.A.T. er bl. a. Husgerning, Madlavning, Væwning, Haandgerning, politisk Undervisning, Sang, Gymnastik, Folkedanse m. m., og hvad enten man ønsker at blive Fører i L.A.T. eller ej, vil enhver ung Pige have Gavn og Glæde af et saadant Ophold, og man vil opleve et [illegible]meratskab, som kun kan opleves i L.A.T.

AT.

Socialdemokrat
Ja eller Nej

Aalborg Byraad har efter Ansøgning bevilget Overbibliotekar ved det nordjyske Landsbibliotek, Aage Pettersen, Afsked med Udgangen af August.

Det vil nu vise sig, om man tør tage Sagen fra Aarhus og gøre Besættelsen af Embedet afhængig af det berygtede Spørgsmaal: »Er De Socialdemokrat. Ja eller Nej?«

Vi faar se — r. g

Han har Ret

Et sjældent Fund

Selv ved at læse Systemets Blade kan man undertiden støde paa Gudskorn. Men man skal være nedstrygtlig heldig. I »Aalborg Amtstidende« fandt vi nedenfor følgende af Skolebestyrer Brier, Aalborg:

— Vi maa huske paa, at vi som Folk er et Led i den Kæde af Generationer, der gaar Aarhundreder tilbage i vort Lands Historie. Det er vor Sag at gøre dette Led saa stærkt som muligt.

Naturligvis har skolens liv i lange perioder gået sin vante gang - selve undervisningen var ikke i det daglige præget af besættelsen. Rationering og knapheden på fødevarer voldte selvfølgelig hovedbrud for kostskolens ledelse, og frygten for yderligere vanskeligheder fremover var en medvirkende årsag til, at bestyrelsen i september 1942 besluttede at købe Rysagergaard. Dens 17 ha tilliggende ville simpelthen kunne levere de nødvendigste råvarer til kostskolen, hvis fødevaresituationen skulle blive katastrofalt dårlig.

Opvarmningen var et føleligt problem. Alle frøs, og rektor roste dengang eleverne for deres hårdførhed i de kolde lokaler. Pedel Hoffmann har næppe selv haft tal på de tonsvis af tørv, der gik i fyret i de notorisk strenge vintre. Og småkoldt var der allige-

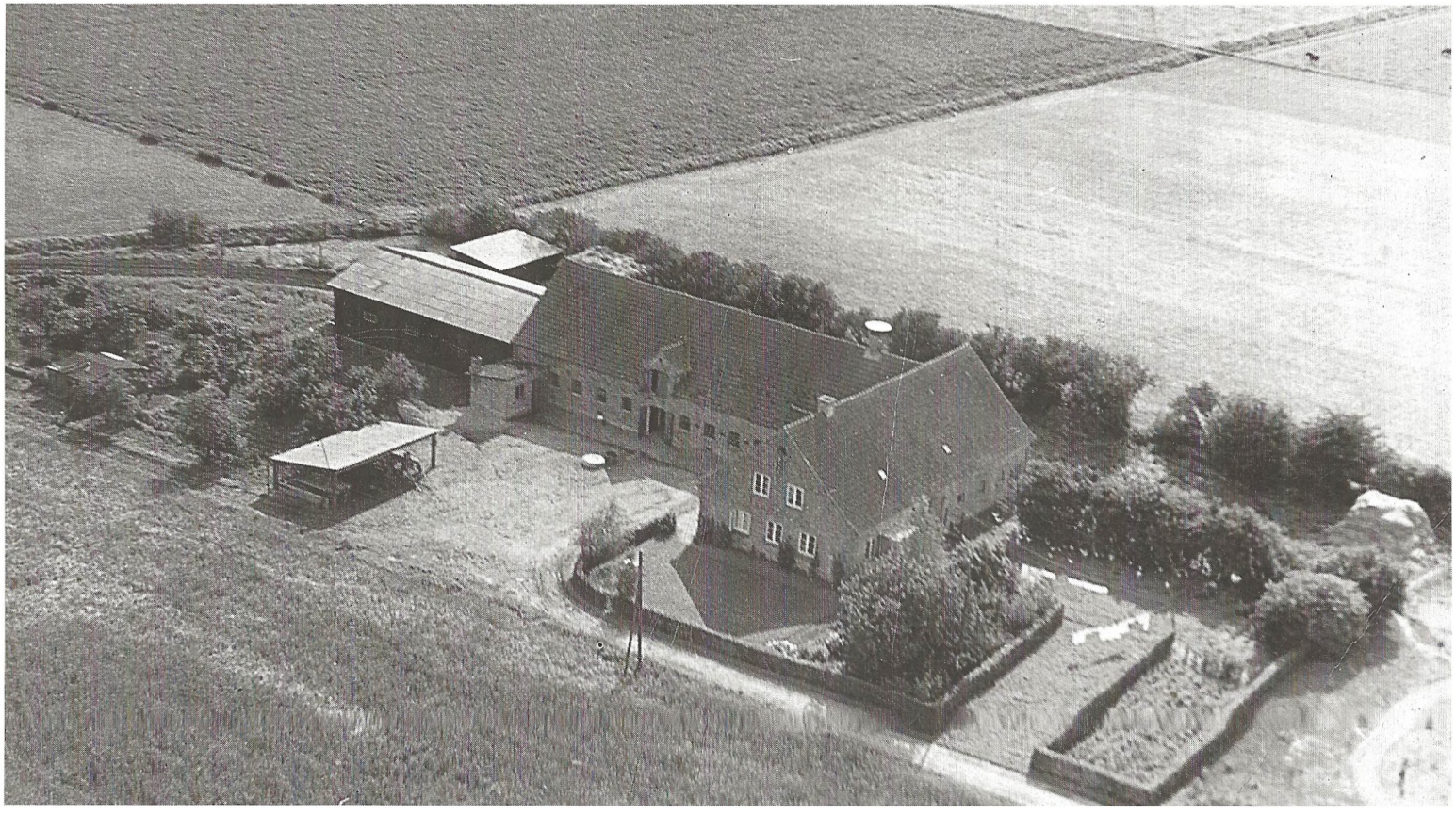

Rysagergaard.

vel, på kostskolen såvel som i klasseværelserne og kontor og rektorbolig, alle vegne undtagen lige inden for døren til fyrkældertrappen. Kunne man se sit snit til uset at smutte derind i frikvarteret i stedet for at være ude - som alle jo skulle - og trave rundt om vandposten i gården, så fandt man uvægerligt et par andre syndere, der stod og gassede sig i varmen - oftest med en forbudt smøg, der gik på omgang!

Rektor Kæstels åbne og aktive danskhed havde naturligvis rod i hans sønderjyske baggrund og hans ungdomsoplevelser under 1. verdenskrig. Især i besættelsestiden kunne det mærkes på mange måder i det daglige - i hans valg af sange, i emnerne for hans morgenandagter og ikke mindst i de foredrag og andre fællesarrangementer, han fik til skolen. For krigsårenes elever står hans danske holdning som en uadskillelig del af hans personlighed og hele udstråling.

Allertydeligst kom det til udtryk i hans taler ved skoleafslutninger og dimissionsfestligheder under krigen - de emner, han tog op, er så godt som alle præget af besættelsen.

Nogle passager fra avisreferaterne af hans taler giver indtryk af, i hvor høj grad det var ham magtpåliggende at bibringe skolens elever en bevidst holdning til deres danskhed, - foruden naturligvis en kristen livsholdning:

„For vi har set, at Folkefællesskab er et Skæbnefællesskab, og at alle vi Danske er Landsmænd.

Skal vi komme vel over Tidens Vanskeligheder, saa maa vi lære bedre end hidindtil at øse af de Livskilder, som vort Folk raader over. Vi maa fordybe os i den danske folkelige og kulturelle Arv, som vi fik overleveret fra vore Fædre og som i Værdi let kan hævde sig ved Siden af fremmede Importvarer, som har bedaaret saa mange...

Jeg vil af hele mit Hjerte haabe, at I alle vil være med, naar der ikke længere tales om at nyde Livet og søge Fornøjelser og Morskab. Nu vil der blive krævet Pligtopfyldelse, Nøjsomhed og Offervilje. Og jeg vil haabe, at I alle lader Jer indrullere under de Faner. Kan vi ikke faa Materialismens Aand erstattet med den Aand, som finder Udtryk i gammeldags Begreber af denne Art, er jeg bange for vort Folks Fremtid. Saa er jeg bange for, at vi vil blive overskyllet af de stærke Bølger, som i denne Tid ruller ind mod vore Strande."

(1940)

„Samtidig har vi Indtrykket af, at noget af det, som vi ellers har været vant til at regne med og bygge paa, vakler og styrter sammen. Jeg tænker her først og fremmest paa, at vi har været frie Mænd i et frit Land. Vi har haft Lov til at tænke, tro og tale frit, og vi har, saa langt tilbage som vor Historie rækker, været Herrer i vort eget Hus, saaledes at vi selv og ingen andre har truffet Afgørelse om, hvad der skulle være Lov og Ret i Danmark...

Men Friheden er i Fare idag, og derfor maa vi træde an for at værne den.

Lad mig nævne en anden af Samfundets Grundpiller, som er begyndt at vakle. Jeg tænker paa Retssikkerheden i Landet. ...En autoritær Domsafsigelse uden Ret for Modparten til at føre sine Synspunkter i Marken, kan aldrig blive retfærdig. Vi vil staa Vagt om de Ideer, som ligger til Grund for den danske Retspraksis, vi vil holde fast ved, at alle skal være lige for Domstolene." (1943)

Disse udtalelser kan næsten tolkes som opfordringer til at gå ind i modstanden mod besættelsesmagten. (Dette indtryk forstærkes måske nok ved, at udtalelserne er taget ud af den helhed, en tale er). Hvorvidt det har været rektor Kæstels hensigt, kan man ikke vide, - han har vistnok aldrig siden udtalt sig om det. Og om hans taler direkte har været årsag til, at nogen sluttede sig til modstandsbevægelsen, er næppe heller til at få opklaret. Der verserede i de første år efter krigens afslutning rygter om modstandsgrupper på gymnasiet eller om gymnasieelever, der var aktive i grupper udenfor, men det har ikke været muligt at få disse rygter bekræftet. En student fra 1943 fortæller dog, at nogle radiointeresserede elever i al hemmelighed eksperimenterede med at bygge en kortbølgesender. I det tredje forsøg lykkedes det at bygge en brugbar sender - i en violinkasse!

Derimod er det en kendsgerning, at der var mange aktive modstandsfolk blandt tidligere elever - både blandt dem, der allerede var gået ud af skolen, før krigen startede, og blandt dem, der gik ud af skolen med studenter- eller realeksamen under selve besættelsen.

I „Hasleviana" fra november 1943 kan man læse følgende lille notits:

„Bestyrelsen har til alle internerede Medlemmer af Haslevianersamfundet, som kunde opspores, sendt en lille Pakke med Tobak, Frugt, Kiks m.m., og har modtaget en Række Takkeskrivelser."

Også i den situation har Haslevianersamfundet altså kunnet etablere og opretholde kontakt mellem gamle elever!

Under langt det meste af besættelsen var Haslev en fredelig lille by, som tyskerne ikke syntes at interessere sig for. „En enkelt Gang kunde en tysk Soldat forvilde sig hertil, men vi saa som Regel intet til vore Fjender", skriver pastor Chr. Bartholdy i sine erindringer. Da de i slutningen af februar 1945 omsider fik øje på byens oplagte muligheder for at modtage større indkvartering på grund af de mange store skolebygninger, gik de til gengæld effektivt til værks. På kort tid i begyndelsen af marts blev alle byens store skoler beslaglagt, enten til lazaret for sårede soldater fra østfronten, til flygtninge fra Østpreussen eller til brug for et kontingent SS-tropper. Den eneste skole, der undgik beslaglæggelse, var gymnasiet.

Daværende seminarieforstander N. H. Rasmussen skriver i sin „Minder fra og omkring Beslaglæggelsen af Haslev Seminarium": „Om Mandagen kom Tyskerne igen, og i Ugens Løb beslaglagdes Haandværkerhøjskolen, den udvidede og den gamle Højskole. De første Tyskere begyndte at komme og samtidig rejste de fleste af Eleverne. Tyskerne havde imidlertid opdaget Gymnasiet, og i Begyndelsen af Marts førtes en Række Forhandlinger om Beslaglæggelsen af dette. Resultatet blev dog, at Borgerskolen blev beslaglagt d. 6. Marts." - Hvad forklaringen på dette resultat er, vides ikke; forhandlingerne og det tyske besøg på skolen er end ikke nævnt i rektor Kæstels

dagbog, der ellers indeholder korte notater om alle begivenheder og besøg på skolen. Men sikkert er det i hvert fald, at det lykkedes rektor Kæstel at holde skansen i forhandlingerne med de officerer, der kom med krav på hans skole fra hans gamle ærkefjende, den tyske hær. Det hed sig blandt eleverne de følgende dage, at „Tørens" stemme lød meget højt ud gennem døren til kontoret, mens besøget stod på, og at både hans og de tyske officerers ansigtskulør var kraftigt rødlig, da de kørte bort igen!

At gymnasiet - i øvrigt som den eneste større bygning i byen - ikke var beslaglagt, betød naturligvis, at gymnasiets elever kunne fortsætte deres skolegang. Men hverdagen var alligevel påvirket af tyskernes beslaglæggelse af de øvrige skoler, for Borgerskolens elever i de yngste klasser blev undervist i gymnasiets lokaler. Daværende overlærer, senere stadsskoleinspektør J. Heltoft, skriver i Arne Majvang: „Haslev og Freerslev Sognes Historie": „Fra 1. april til 13. oktober havde de fleste af vore elever undervisning på gymnasiet, men også andre steder i byen..." og „Selve undervisningen på gymnasiet formede sig sådan, at de fleste klasser havde undervisning fra kl. 7½ til 10 i religion, dansk og regning, mens parallelklasserne samledes fra 10 til 12 til fælles undervisning i festsalen, på sportspladsen eller i skolehaven. Timerne fra 7½ til 10 var afkortede, og fællesundervisningen af flere klasser en nødhjælp; men hverdagsundervisning kunne dog gennemføres..."

Hertil kom, at en del af de øvrige skolers eksaminer blev afholdt i gymnasiets lokaler, og endelig blev en del planlagte møder og andre aktiviteter flyttet til gymnasiet fra hotellerne og andre mødesteder, der alle var beslaglagt.

Da budskabet om kapitulationen blev kendt den 4. maj om aftenen, var der glædesrus både i byen og på kostskolen. Der blev sunget og råbt hurra til langt ud på aftenen - og den normale sengetid måtte suspenderes!

Besættelsestiden var forbi, man kunne ånde frit og afvikle eksaminerne i løftet stemning og se lysere på fremtiden end i de foregående år. At det netop var en mand som Peter Kæstel, der var rektor i de fem år, har haft meget stor betydning for den tone og ånd, som krigsårenes elever voksede op i.

Da skoleåret 1945-46 startede den 15. august, holdtes der en kort højtidelighed i skolegården, hvor rektor afslørede en mindeplade i skolens mur og holdt en kort tale til minde om de tre tidligere elever, der havde sat livet til i frihedskampen.

Sporten

- en vigtig del af gymnasiets liv

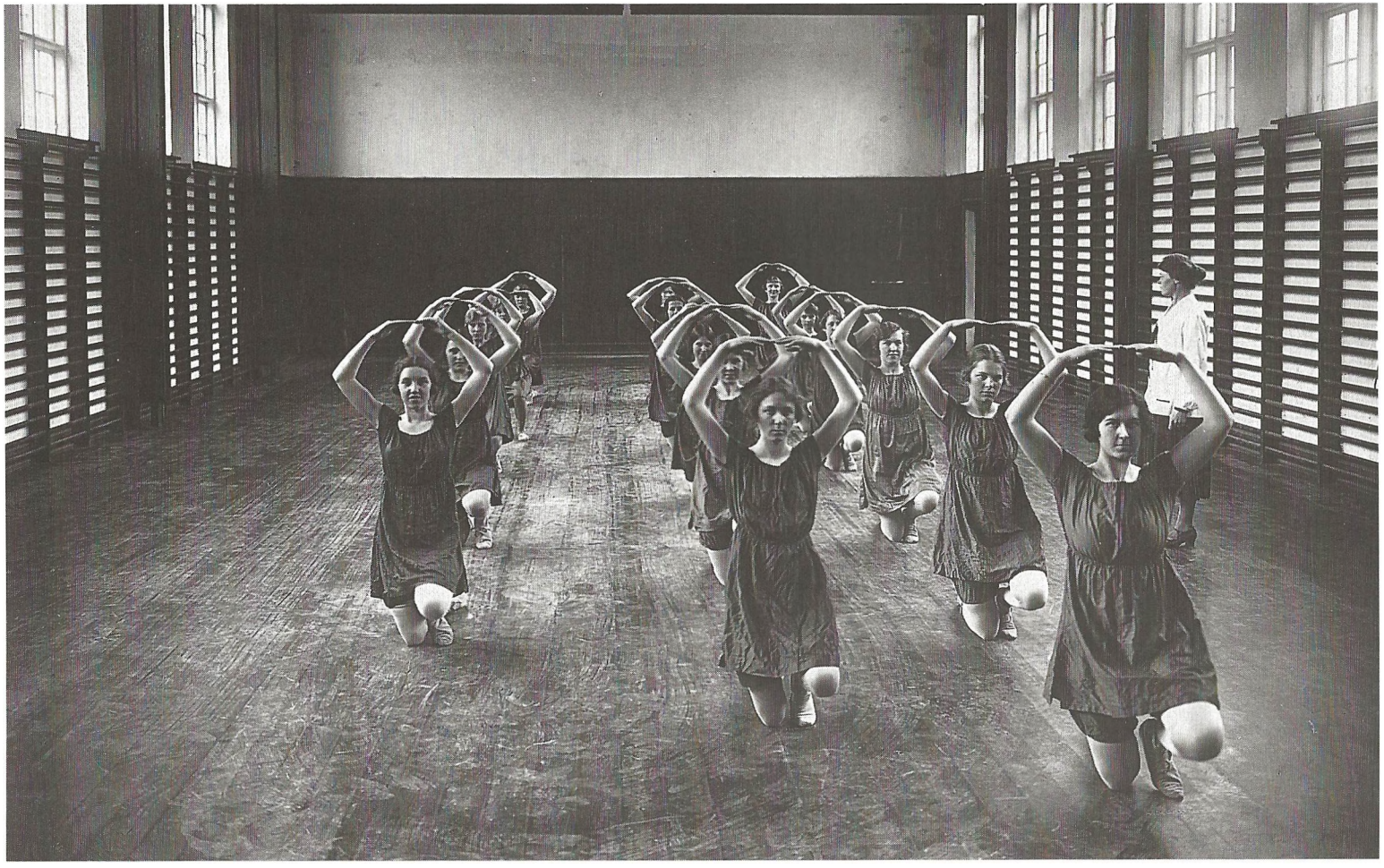

Pigegymnastik i 1920'erne under ledelse af frk. Marie Simonsen.

Idrætten har altid været en væsentlig del af skolens liv.
I de første 50 år af skolens historie blev de store og stolte idrætstraditioner skabt og holdt i hævd af den legendariske gymnastiklærer Aage Eriksen.

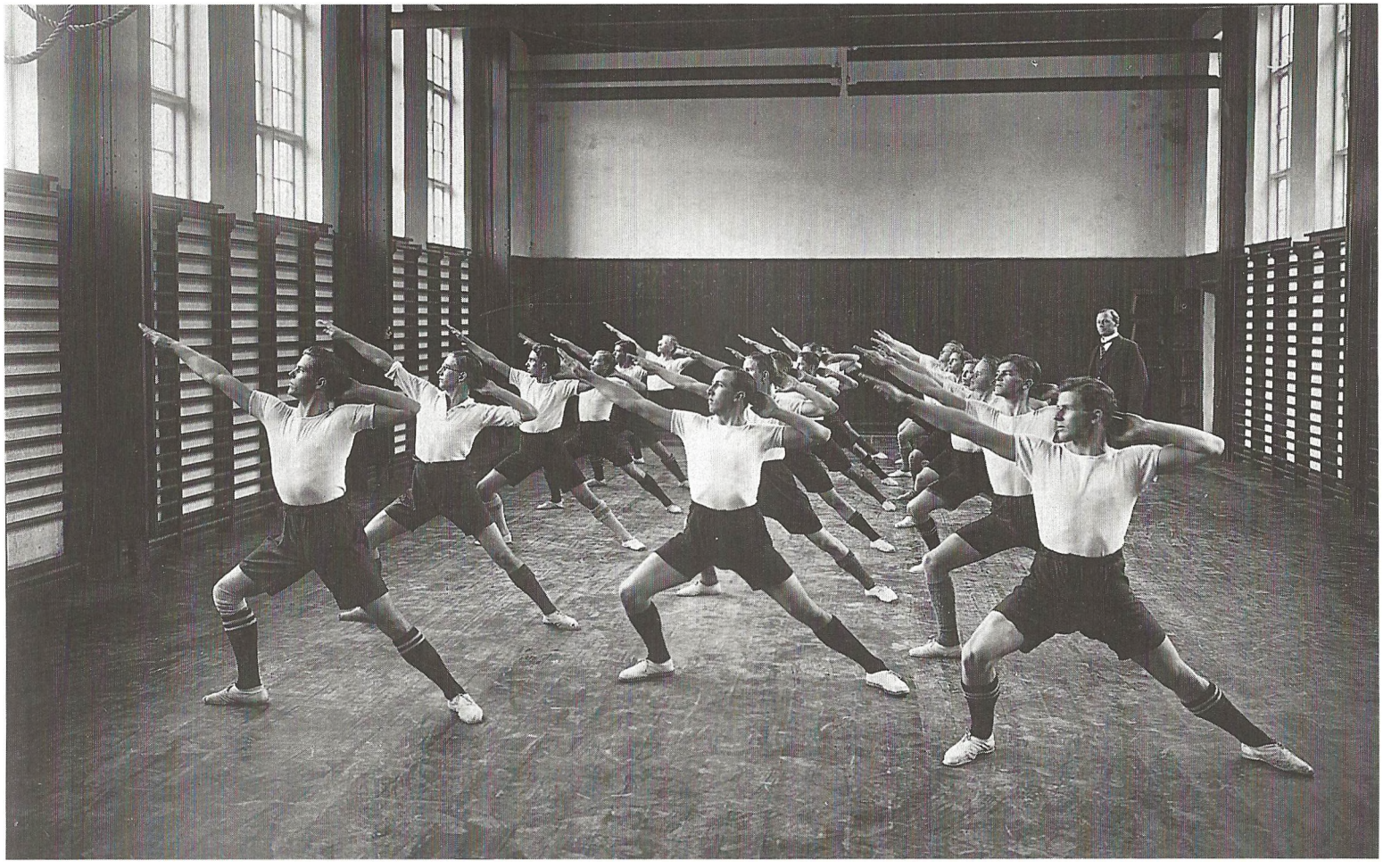

Drengegymnastik i 1920'erne under ledelse af lærer Eriksen.

Eriksen var en usædvanlig personlighed, der kunne få drengene på kostskolen til at flamme af begejstring for idrætten. Han skrev i den lille jubilæumsbog (1914-1964), som blev udgivet af Haslev Gymnasium: „Der var et enestående kammeratskab, vældig kampvilje, og aldrig svigtede humøret. Jeg har aldrig nogensinde haft det indtryk, at drengene spillede med for at gøre deres lærer en tjeneste. Nej, de udgjorde en helhed, som med mod og frejdighed gik til opgaverne. Mange af jer, store og små, har ikke blot skrevet jeres navne i skolens historie, men også i mit hjerte".

Redaktør Bent Henius, som var kostelev og på et tidspunkt formand for Haslevianersamfundet, skrev ved gymnasiets 50 års jubilæum: „Til skoletidens glæder hører for mig først og fremmest gymnastiktimerne. Ikke for gymnastikkens skyld, som jeg ikke kunne udstå, men for boldspillets. Skulle det være lykkedes én blot at snuse til begreber som fairness, kampånd og spilleglæde, må takken gå til Aage Eriksen".

Fodbold og atletik var Eriksens store interesseområder. Han boede på 3. sal på kostskolen med sin kone og 10 børn, og hjemmet her var enestående gæstfrit og i det hele af sjælden kvalitet, hvilket mange kostelever har nydt godt af.

Der har været spillet fodbold på Haslev Gymnasium, siden skolen startede. Skolen har stadig de mange ovale træplader med spillernes navne, her den første fra skoleåret 1915-1916.

Hvert år blev der sat en ny plade op på væggen i kostskolens spisesal, og ved „Gamle elevers dag" i september, hvor et af højdepunkterne var fodboldkampen mod de gamle elever, mødtes „de gamle" i spisesalen ved væggen med fodboldpladerne og udvekslede minder fra skoletiden.

Indtil 1930 var kampene baseret på tilfældige aftaler, men så tog Birkerød Statsskole initiativ til en pokalturnering, der omfattede kostskolerne Sorø, Herlufsholm, Rungsted, Birkerød, Stenhus og Haslev. Denne turnering er „still going strong" med Folketingets chef, Helge Hjortdal, som formand. Gamle herlovianere udsatte som præmie til turneringsvinderen den smukke Trollepokal, der for at blive ejendom skulle vindes tre gange i træk eller fire gange i alt. I

1939 vandt Haslev Gymnasium Trollepokalen til ejendom ved at slå Birkerød 6-3 på Birkerøds bane.

Birkerød kostskolesamfund udsatte så et stort gedigent Margrethebæger, der havde den klausul, at det aldrig kunne vindes til ejendom. En erindring skulle det sejrende hold nu imidlertid have, og Eriksen fik en Haslev-billedskærer til at levere et skjold med holdets navne på. Da billedskærer Andersen begyndte at tale om, at han snart ville stoppe på grund af alder, bestilte Eriksen omgående 30 skjolde ekstra.

Lærer Eriksen med „sine Drenge" og Trollepokalen.

Efter gymnastiklærer Aage Eriksens død stiftede lærerne på Haslev Gymnasium et legat, der hvert år ved translokationen skal uddeles til en dreng, som har udmærket sig i gymnastik og idræt.

I 1962 blev Birgit og jeg som ungt lærerægtepar ansat ved skolen med idræt som hovedfag. Pigerne, som hidtil havde stået i skyggen af drengenes idrætspræstationer, kom nu frem på banen. Pigerne fik lov til at dyrke atletikøvelser i stedet for langbold. Den lidt stive og kedelige gymnastiktime til klaverledsagelse

blev erstattet af mere moderne bevægelsesformer og rytmer med musik fra båndoptageren. Redskabsgymnastik og trampolinspring blev et nyt incitament i undervisningen. Ved en „Gamle elevers dag" udførte eleverne en flot trampolinopvisning, som førte til, at elevforeningen skænkede skolen 10.000 kr. til indkøb af en ny trampolin.

Allerede i efteråret 1962 deltog pigerne for første gang i Gymnasieskolernes Regionsstævne i atletik i Slagelse. Der blev konkurreret i 60 m løb, højdespring, kast med lille bold samt slyngbold og 5×60 m stafetløb. Pigerne fra ældste gruppe placerede sig som nr. 3, og yngste gruppe kom ind på en flot 2. plads. Det var en glædelig begyndelse, som blev indledningen til en række sejre ved de sjællandske regionsstævner og dermed deltagelse i Gymnasieskolernes finalestævner.

Sidst i tresserne skrev den lokale avis: „Haslev Gymnasium har som sædvanlig (er man lige ved at sige) vundet regionsstævnet i atletik både for piger og drenge".

I de følgende år blev idrætsfaciliteterne udbygget. Den nye gymnastiksal blev opført, og det var slut med at gå i byen for at låne gymnastiksale. Skolens frugtplantage nede bag ved parken måtte vige for et nyt stadion. Da jord- og planeringsarbejdet var tilendebragt, var der ikke penge til at færdiggøre idrætsbanerne. Pedel Gunnar Clausen og hans medhjælper, Hans Peter Jensen, tog sagen i egne hænder. De lånte landbrugsredskaber fra den gård, der dengang hørte til gymnasiet, og gjorde jorden tjenlig til at blive tilsået med græs. Mange vanskeligheder tårnede sig imidlertid op - vandet ville ikke trække væk fra banerne, men endelig kunne vi indvie den nye fodboldbane. Første kamp blev spillet mod arvefjenden Herlufsholm. Desværre blev denne kamp en ubehagelig oplevelse. Det viste sig, at der i jordoverfladen lå hundredvis af skarpe flintesten, som gav spillerne grimme snitsår. To af spillerne måtte bringes på skadestuen for at få syet sårene. I de efterfølgende gymnastiktimer fik eleverne udleveret spande og måtte ud på fodboldbanen for at pille sten af.

At få etableret en 400 m rundbane var et kæmpearbejde, som blev udført af skolens arkitekt, Arne Majborn, og pedellen og hans medhjælper. Der var ingen penge til cindersbelægning, kunststofbaner kunne vi kun drømme om. SEAS gav os lov til at hente alt det affald, vi havde brug for, på Masnedøværket. Det var af ringe kvalitet uden den lerblanding, der skulle til for at skabe en fast belægning, men nu havde vi en rundbane, og for første gang i skolens historie var vi i stand til at påtage os værtskabet for Gymnasieskolernes Regionsstævne i atletik. Vi har i dag et af de smukkeste parkområder med et godt stadionanlæg, som skolens elever har megen glæde af.

De nye og bedre idrætsfaciliteter skabte yderligere interesse hos eleverne, og ønsket om at kunne deltage i landsturneringer inden for Dansk Idræts Forbund førte til oprettelse af en idrætsforening med

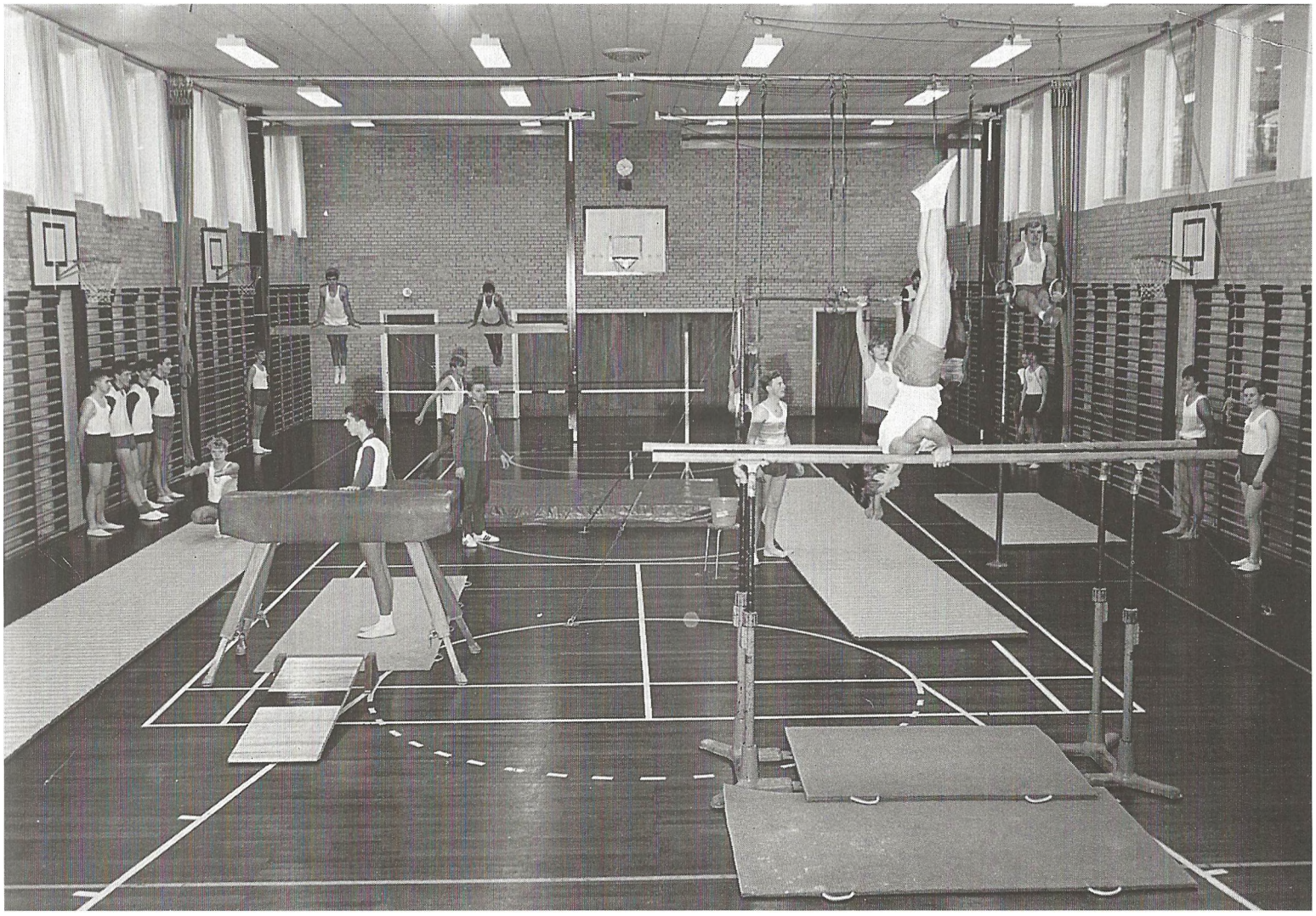

Tropsøvelser i den nye gymnastiksal 1968-69.

vedtægter og bestyrelse, sådan som man nu skal. Foreningen fik navnet Haslev Gymnasiums Idrætsforening „Hellas". I denne forenings regi satte skolens atletikfolk flere landsrekorder, og det blev til flere danske mesterskaber.

Dansk Gymnastik Forbund udvalgte et hold piger

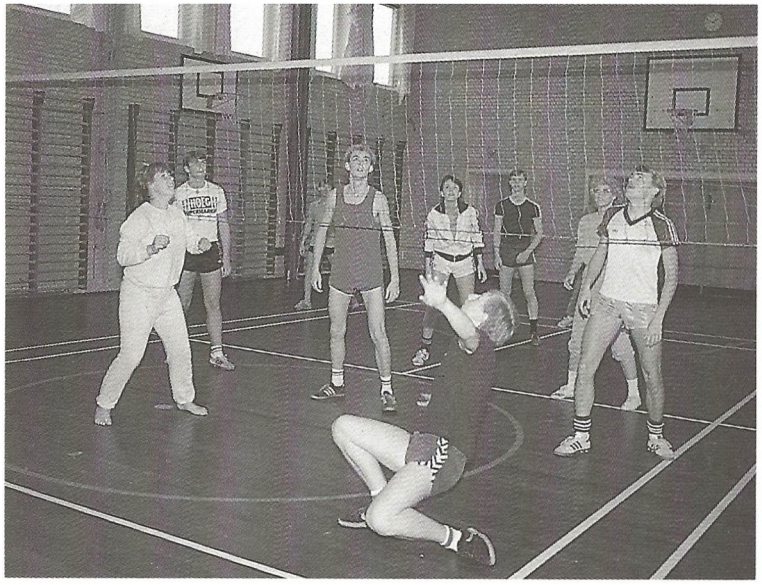

Volleyball, 1985.

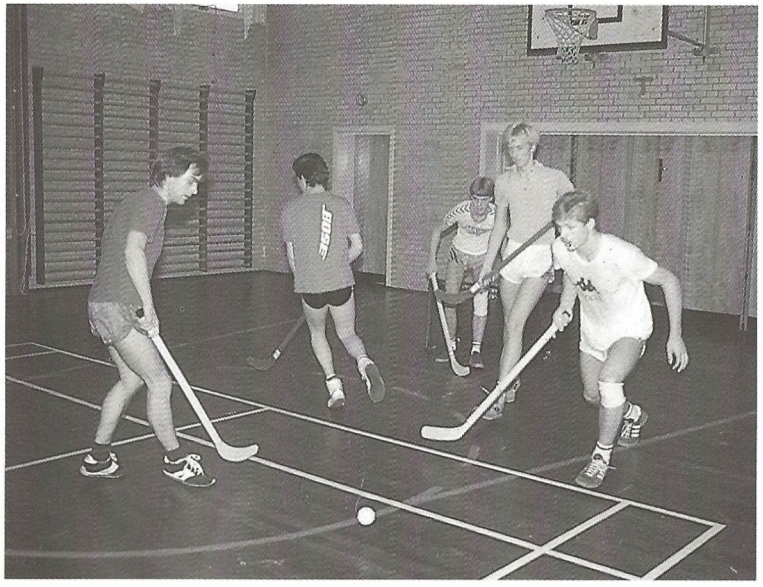

Hockey, 1985

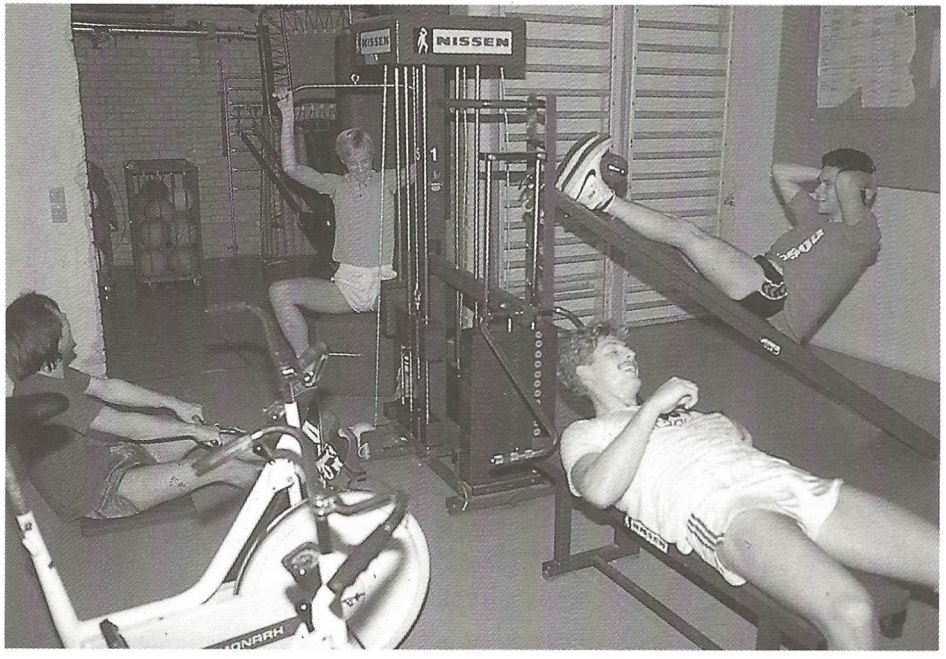

Styrketræning i kondirummet, 1985.

og drenge fra Haslev Gymnasium til at repræsentere dansk gymnastik ved „Gymnastikspelen i Kiruna". Dette hold blev inviteret til utallige opvisninger rundt om i landet, og deres program blev vist i dansk TV.

Da Birgit og jeg i 1969 besluttede, at vi ville starte en ny forening, HTT (Haslev Trampolin- og Turngymnaster), der skulle være åben for alle Haslevs borgere, blev Haslev Gymnasiums Idrætsforening „Hellas" nedlagt.

Med det reducerede idrætstimetal - fra 4 til 2 ugentlige timer - har faget ændret sig. De vanskelige og tidskrævende discipliner som redskabsgymnastik og atletik er reduceret til at være introduktionstilbud. Nye idrætsdiscipliner som volleyball, basketball og hockey indtager nu en større plads i undervisningen.

Hvor undervisningen tidligere var adskilt - piger og drenge hver for sig - er den nu ofte integreret, især i boldspilundervisningen, hvorimod det er vanskeligere at få drengene til at dyrke den rytmiske side. Her er pigerne i dag meget opmærksomme på de nye ting, der sker. Det er blevet populært med Workout/ Aerobic, styrke/konditionstræning med og uden redskaber, ligesom spring- og redskabsgymnastikken er på vej tilbage i pigegymnastikken. Det er „in" at holde sig i form!

Svend Hansen.

Moderne pigegymnastik, 1989.

Rektor Knud Jacobsen

- den milde brobygger mellem fortid og fremtid

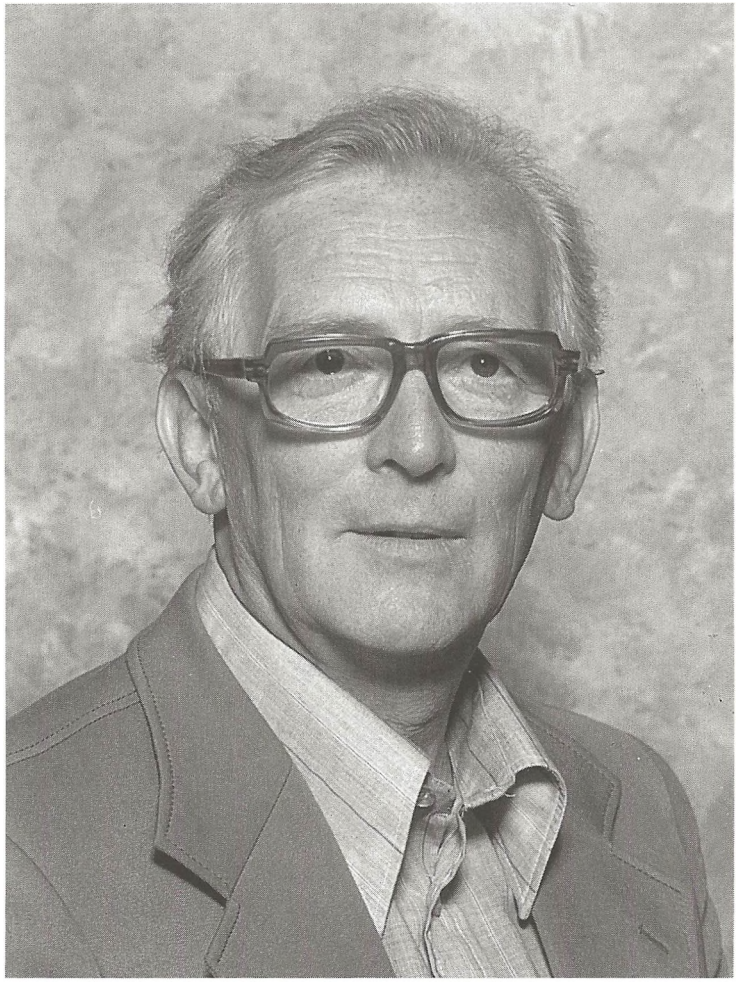

Knud Jacobsen blev født i København i 1916. I 1935 blev han student fra Østersøgades Gymnasium, og i 1943 cand. mag. i naturhistorie og geografi.

Efter en periode i Odense blev Knud Jacobsen i 1946 ansat ved Lagtingets studenterkursus i Thorshavn, og opholdet på Færøerne strakte sig over de næste 3 år. I 1949 kom han med sin kone Agnes, der var uddannet sygeplejerske, til Haslev, hvor han i 35 år var ansat ved Haslev Gymnasium, heraf 19 år som rektor.

Da rektor Jacobsen i 1984 gik af, formulerede nu afdøde studielektor Erik Lilsig følgende præcise skudsmål, som dengang blev trykt i skolebladet „Her og nu":

„Knud Jacobsen blev rektor, kort før de unges stormløb mod alle slags magthavere begyndte. Det blev svære tider for chefer, og det var ikke så få rektorer, der i de følgende år tog deres gode tøj og gik i vrede.

Men netop da viste Jacobsen sig at være den rette skoleleder. Det stemte helt med hans milde natur og selvkritiske omtanke at dele myndighed og ansvar med andre. Også selv om hans eget ideologiske ud-

gangspunkt lå i en helt anden egn end det radikaliserede universitetsmiljø, som dengang i stort tal sendte sine unge tropper ud på gymnasieskolerne.

Det blev da også i Jacobsens æra, at Haslev Gymnasium opgav sin status som selvejende institution med hældning mod det missionske og blev et almindeligt offentligt og verdsligt gymnasium. Med en sikker politisk fornemmelse og et nøgternt blik for realiteter forstod han, at kun på den måde kunne skolen overleve på langt sigt.

Inderst i hans hjertekammer finder man ønsket om fred og venskab. Alle tegn på ydre værdighed, som kunne blokere for kammeratlig omgang med kollegerne, kom på pulterkammeret. Og kammerat har han været med alle, elever, lærere, forældre, borgere. Men ikke principløs. Langtfra. Den dybeste tone i hans embedsførelse har været en drøj pligtfølelse. Pligtfølelse og loyalitet. Både over for den gamle skole og over for den nye ejer Vestsjællands amtskommune. Han afskyr ballade og uvenskab, men skal det endelig være, så kan han stå fast på sine meninger. Det har han gjort ved flere lejligheder og vundet sine sager derved. Men altid uden at triumfere.

Knud Jacobsen har næppe levet op til konventionelle begreber om, hvordan man skal være rektor, men elever og lærere har elsket ham, og de kniber en tåre ved hans afgang.

Hans tid var en fordragelig og frodig periode i Haslev Gymnasiums historie."

På ekskursionerne rejste Agnes og Knud Jacobsen ofte sammen. Her går turen til Sydsverige for at opleve den totale solformørkelse i juni 1954.

Som eleverne husker kostskolen

- fortalt til rektor Jacobsen

For en kostskolelærer eller -leder er det selvfølgelig vanskeligt eller umuligt at vurdere, hvordan det har været at bo på kostafdelingen som elev.

Jeg var selv med i den sidste snes år, der var præget af tilbagegang i antallet af elever, men også af, at mangler og forældelse i bygningerne og de sanitære forhold mærkedes stadig mere.

Årsagerne til det vigende antal på kostskolen var mange og forskellige. De skal ikke vurderes her. Der var planer om at modernisere - på nye kollegier og kostskoler, der ikke havde sovesale, fandtes jo sanitære installationer og garderobe til hvert værelse for en eller to personer. Men hos os var disse ikke ændret væsentligt siden 1914. Nogle elever måtte bevæge sig både ad trapper og lange gange for at finde toilet og vaskerum.

Og andre planer gik ud på at bygge en helt ny fløj, evt. til piger - ude i parken. Men tilslutningen til kostskoler ud over landet var i de år meget usikker, så de planer blev opgivet.

Kostskolen har jo været en slags hjem for hundreder af drenge og unge mænd. De tilbragte deres skoletid og fritid i og ved skolen. Og i de første årtier var muligheden for at rejse hjem til forældrene begrænset til de længere ferier.

For at få et lille indtryk af, hvordan kosteleverne selv har opfattet deres tid på kostafdelingen, udsendtes et halvt hundrede breve med spørgsmål til tidligere elever. 35% kom tilbage med besvarelser - og det viste sig, at de var ret jævnt fordelt over hele kostskolens periode. Den ældste elev har eksamen fra 1923.

Ud fra disse besvarelser kan der ikke drages nogen konklusion eller på nogen måde generaliseres. Måske møder man lidt mere tilfredshed og glæde i svarene hos de ældre årgange. Men i forhold til det store antal elever, der har frekventeret kostskolen, er materialet alt for spinkelt til at drage slutninger af. Og måske har de mest utilfredse undladt at svare?

Den følgende fantasi er et sammendrag og udpluk af disse besvarelser. Navne skal ikke nævnes - et tal, der angiver et årstal inden for vedkommendes ophold, går i stedet - og kan have en vis betydning for forståelsen.

På et kostskoleværelse tænker vi os, at en gruppe af gamle kostelever har fundet sammen og diskuterer:

46 - det er i hvert fald år, man husker, som virkelig var betydningsfulde for mit liv, de par år på kostskolen.

61 Jeg synes nok, at man i nogen grad blev sat i stå. Der var meget i ens personlige udvikling, der skulle læres bagefter.

26 Synes du virkelig - for mig blev det netop en god forskole til at tage fat på et selvstændigt studium - man lærte da at bestille noget - under visse regler. Det hjalp mig.

63 Man lærte at tage ansvar for sine egne forhold, i højere grad end de kammerater, der blev boende hjemme.

67 Det var to af de bedste år i mit liv -

28 Ja, jeg har næsten kun lyse minder fra den tid.

59 Det var bestemt ikke lutter idyl. Der var mange, der blev mobbet. Det var almindeligt, at de mindre elever gjorde tjenester for de større for at opnå en vis beskyttelse - pudse sko, rende i byen - også på det seksuelle område fandt der udnyttelse sted.

28 Det har jeg aldrig set eller oplevet -

40 Nej, hvis der var en, der var lidt svag og var blevet mobbet (det hed det ikke dengang) af en ældre, så kunne han godt finde på at gøre det samme ved en, der var yngre end ham selv. Men på den anden side kunne man altid finde en ældre, der kunne hjælpe en.

63 Mobning - det forekom vel, jeg har ikke selv oplevet det.

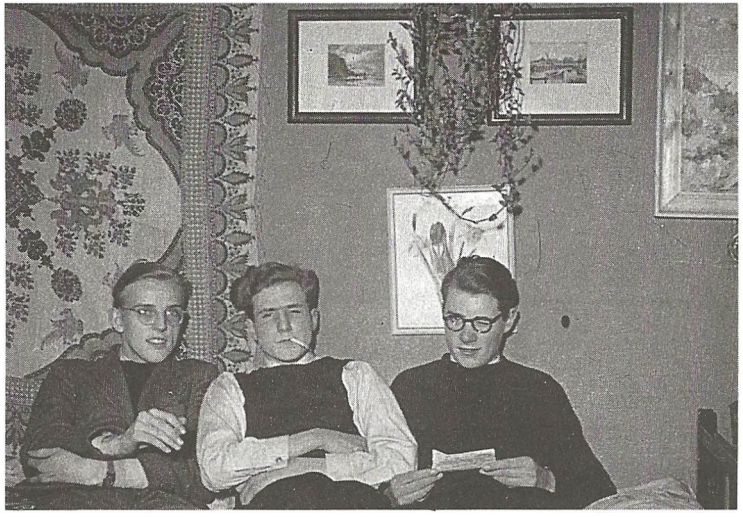

46 Jo, vi så grove eksempler på det. Jeg husker især en af mine kammerater, der bare bankede på væggen til en lille fyr ved siden af. Så fik han besked på at løbe til købmanden - midt i læsetiden - for at købe slik og sodavand til ham - for sine egne penge. Mine børn skulle i hvert fald aldrig på kostskole og udsættes for den form for mobning.

48 Men kammeratskabet var da ellers godt.

25 - og glem ikke spejderlivet - det har jeg ikke oplevet mere sublimt senere - nok mest på grund af en enestående leder. Det gav mit liv dets første sprøde indhold -

60 Jeg ved nu ikke rigtigt - i almindelighed var kammeratskabet godt. Der var stor hjælpsomhed -

En stor del af grunden blev udlagt „til Have for Eleverne, saaledes at de kunde være meget beskæftigede med Havearbejde i og udenfor Skoletimerne". (Årsberetningen 1914-15).

med at låne, både ting og færdige opgaver til afskrivning. Men for mig oplevedes kammeratskabet overfladisk, mest som sammenhold over for den ydre fjende: lærere og reglement.

63 Ja, de regler var unødvendigt frihedsbelastende.

40 Synes du? Jeg tror ikke, vi følte nogen form for frihedsberøvelse - vi indrettede os efter de regler, der var, uden at tænke nærmere over det.

63 Nej, ved du hvad: fast læsetid, begrænset TV-tid og manglende frihed til at gå i byen. Der mærkede vi modsætningen til byelevernes vilkår.

30 I skulle snakke om noget. I min tid havde vi til og med 3. mellem ikke et øjeblik uden opsyn. Efter skoletid var der knap to timer, hvor vi beskæftigedes med havearbejde eller ture i følge med en lærer.

61 Vel, nok er der sket små forandringer til det bedre. Men jeg følte det i hvert fald urimeligt, at man ikke måtte gå i byen en aften uden at have en „god" grund.

40 Har I glemt lommepengene - det var nu ikke dem, byens handlende levede højt på - 25 øre hver uge efter at have stået i kø hos hr. Eriksen onsdag morgen. Rekvisitioner til forsålinger og toiletartikler har givet mere.

62 Ja, og nogle steder kunne de konverteres til andre formål.

40 Jeg var i hvert fald glad for den krone, som min far gav mig hver gang, jeg var hjemme. Den dækkede flere besøg på Blochs konditori.

60 Der var jo også det med, at pigerne var bandlyst på kostskolen. Det blev ikke naturligt med den adskillelse.

48 Betød det nu så meget? Pigerne havde vi nok af i skoletiden.

33 Vi mellemskoledrenge læste jo Gunnar Jørgensens „Flemming på Kostskole" og så nok i den en

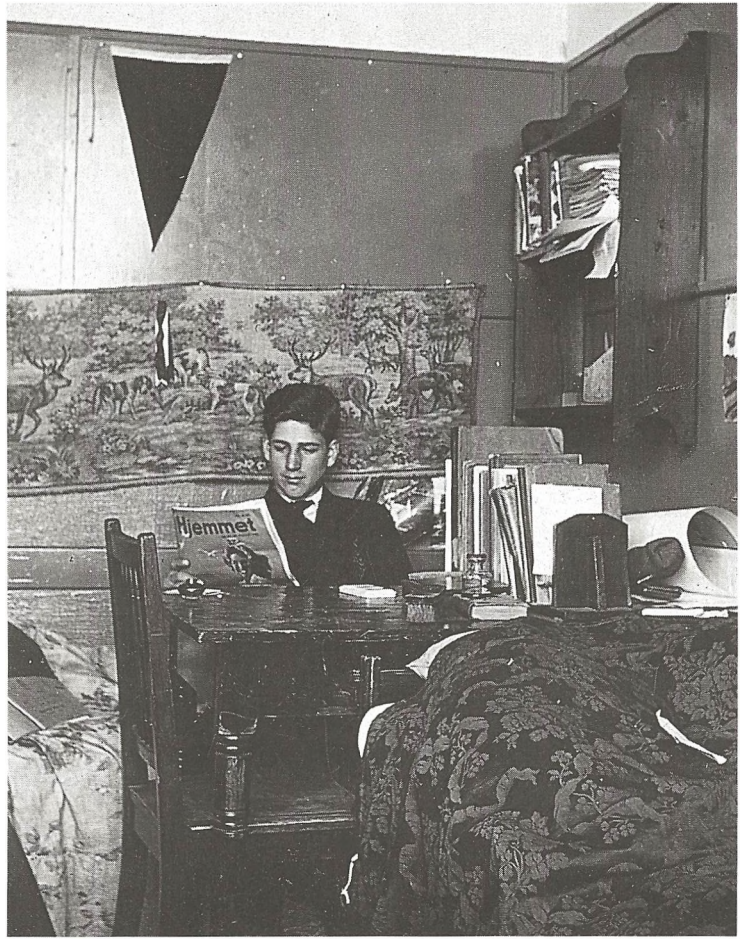

Rektor Olsen (yderst til venstre) inspicerer brandøvelse, hvor kosteleverne er ved at fire sig ned fra 1. og 2. sal.

model. En kostskole er nu engang for drenge - det var Vorherres mening.

30 Jeg synes, at skolens puritanske atmosfære virkede hæmmende på evnen til at omgås det andet køn på en naturlig måde.

28 Efter min erindring var der aldrig tale om urimelige og vilkårlige begrænsninger i vor livsudfoldelse.

30 Der var ingen lærere, der nærede ambitioner om at optræde som missionærer. Men den overdrevne og noget hykleriske puritanisme, som kædede kristendom sammen med f.eks. dans og jazz, virkede mod hensigten.

46 Jeg oplevede skolens kristne profil - sammenholdt med undertrykkelse og skyldpåførelse - som en effektiv måde at vaccinere unge mennesker mod kristendom.

47 Skolens holdning havde - synes jeg - den ikke ringe betydning, at den viste kristendom som en lødig mulighed i tilværelsen. For øvrigt sat i perspektiv af de lærere, der ikke var erklærede kristne.

34 Det var en god ting, at skolen havde en holdning. Morgen- og aftensang indgik som et naturligt led i dagligdagen - men der var ikke nogen religiøs pression.

60 Der var jo andagterne, men der var ikke menneskelig varme nok i dem. Men jeg er taknemmelig for, hvad jeg lærte af salmer og sange i de år.

33 Ja, det stemmer, både aftensangen og morgensang på skolen havde jeg det også godt med.

48 Jeg tror nu, at andagterne har haft betydning for nogle - i hvert fald havde de det for mig.

67 Det kan godt være. Men det var svært at være kristen på kostskolen - så blev det opfattet, som om man stod på „magthavernes" side.

63 - og magthaverne var leder og lærere - de var meget forskellige. Enkelte frygtede jeg, en del respekterede jeg og følte mig tryg ved - nogle var jeg ligefrem glad for.

61 Lærerne betragtede jeg primært som kontrollanter.

60 Jeg mindes ikke megen menneskelig kontakt. Der

Spisesalen, festligt opdækket.

var for lidt varme og interesse for den enkelte elev. Det mindede mere om forholdet fange - fangevogter.

33 Nogle var mere afholdte end andre - men vi var meget agtpågivende over for, hvad der kunne ligne forskelsbehandling.

47 Der var nogle, især af de unge lærere, der boede på gangen, der havde betydning for os. Vi kunne snakke med dem, de lavede studiekredse -

34 Ja, og vi blev da inviteret til eftermiddagste hos forskellige lærere - det blev påskønnet. Vi mærkede altid en sympatisk holdning fra kostskolelærerne.

59 Tværtimod - mange af os var bange for kostskolelærerne med al deres kontrol dagen igennem - det virkede sygeligt hos nogle af dem. På det område har jeg ingen gode minder. Selv i spisesalen blev man kontrolleret. Engang blev jeg tvunget til at spise to af de frygtede „søpølser", som en vis lærer opdagede, at jeg havde pakket ind i mit lommetørklæde og puttet i lommen.

34 Stemningen i spisesalen var da hyggelig og afslappende.

33 Nej, den var ugemytlig og mat -

60 Den kunne være meget forskellig. Jeg kan høre for mig rektors stemmeføring med hans to varia-

Forårsrengøring på kostskolen.

tioner af bordbøn - og så larmen af stole, der bliver trukket ud, mens der bliver sagt amen. Jeg erindrer dårlig stemning, når en kostelev skulle stå urimeligt længe op ad væggen, mens de øvrige spiste, fordi han var kommet for sent. Den straf var nu absurd.

KOR Det er hørt.

40 Kan I så huske situationen, når de store elever havde bestemt, at der skulle være absolut tavshed ved måltiderne i protest mod en af rektors afgørelser. I begyndelsen syntes lærerne, det var morsomt, at de kunne sidde og tale med hinanden over bordene - men rektor blev vred - det var pinligt.

60 God stemning var der især lige før ferier, mortensfest og lignende. Og ikke mindst søndag aften, hvis vi havde været på spejdertur - og på rejseweekender, når vi kun var få til stede i spisesalen og sad - ikke på de faste pladser - og fik bedre mad.

46 - men maden var da virkelig god -

67 Det ved jeg nu ikke - den var ret simpel. Men jeg kunne ikke lide, at man altid skulle kritisere den.

33 Jo, hvis det bare skete med lidt humor. Kan I huske definitionen på julekagen: „skolefoderstof, der fremstilles ved juletid og finder anvendelse i årets løb".

46 Og så hed det „døde mus i slåbrok", det var fars i hvidkål - og „abesnot i konvolutter". Hvad var det egentlig?

59 For ikke at tale om „to skeer". Det var suppe og æblekage - hvor var vi sultne bagefter. Og så var der livligt besøg hos købmanden.

40 Med mellemrum holdt vi ædegilder om natten efter sidste inspektion. Så smurte vi kiks eller franskbrød med leverpostej eller sardiner. Det foregik i mørke, for der var jo glasrude i døren. Det skete også, at den tilsynsførende overraskede os og konfiskerede det hele. På den måde leverede vi en gang røde pølser til den tilsynsførendes middag den følgende dag.

48 Det kunne jo også lune at komme i byelevernes hjem - det gjorde jeg tit.

60 Det var småt med det for mit vedkommende. Der var et modsætningsforhold i vores ry i byen og hos byelever - delvis respekt på grund af sport og gale streger - men generelt var det ikke godt.

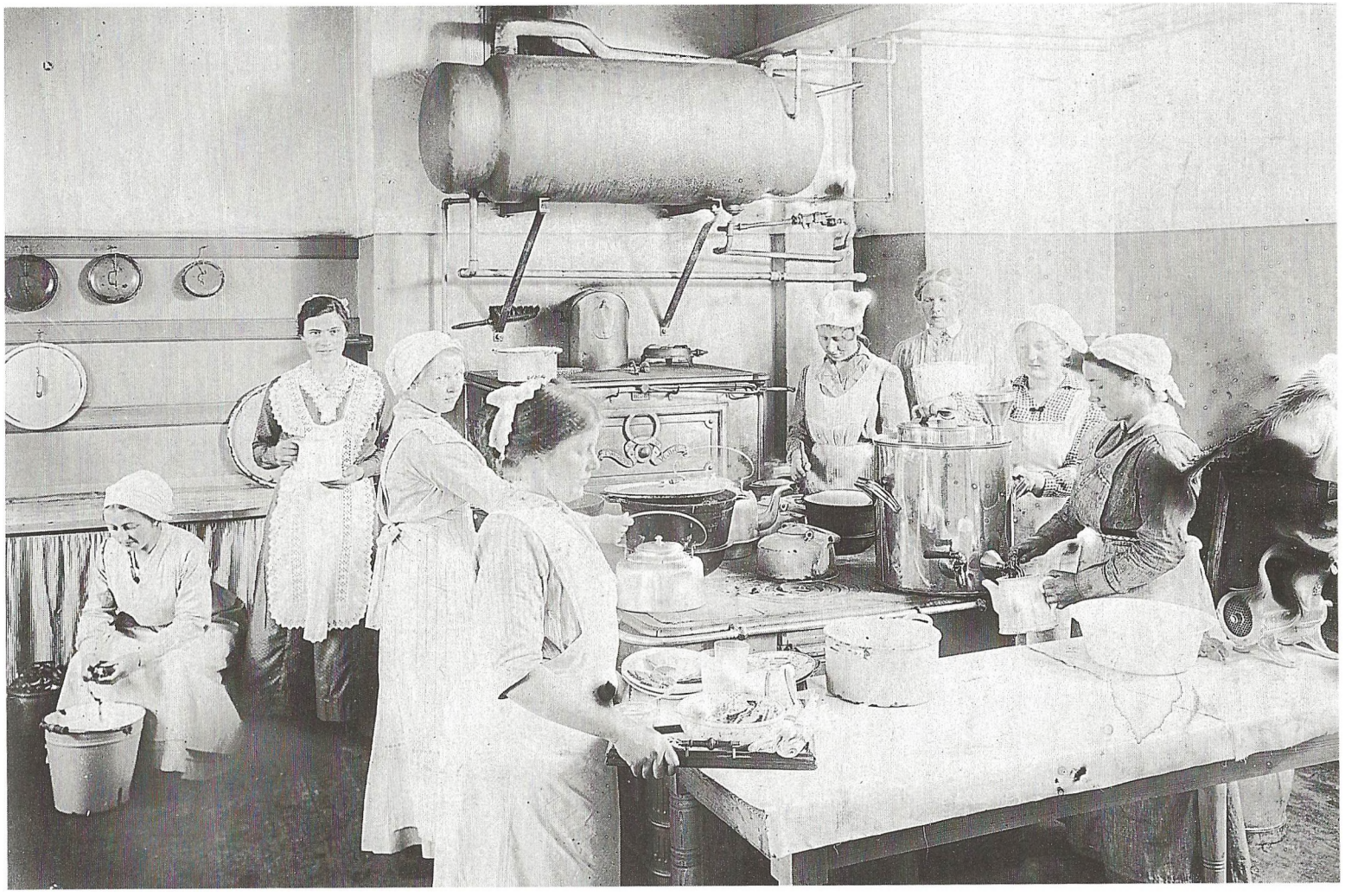

Kostskolekøkkenet med fru rektor Olsen og husholdningselever, formodentlig 1917-18.

48 Et modsætningsforhold var der. Byen har altid haft kosteleverne under lup.

30 Vi kunne ikke foretage os noget, uden det blev rapporteret til rektor.

67 - og vi blev behandlet som en særlig gruppe. Det var påfaldende, at næsten alle kostelever dumpede til køreprøve -

59 Men vi holdt sammen som kostelever og var ofte dominerende i klassen. Vi var omfattet af en vis respekt i byen.

46 Ja, ja, på godt og ondt - det er år, man husker, der på kostskolen.

Eftertænksom stilhed.

Sig mig, er der nogen af jer, der ville sende jeres egne børn på kostskole?

Ja, bestemt!
Aldrig!
Jo, hvis de selv ville - og de var gamle nok!

De fleste af besvarelserne meldte klart ja, nogle var forbeholdne, mens nogle andre sagde bestemt nej.

Kostskolefløjen består endnu.

Elevernes dagligstuer er omdannet til kontorer, rektors lejlighed er blevet til lærerværelser, kavalergangen er også udnyttet, mens de eftertragtede 3.g-værelser på loftet er fjernet.

Men den lange gang står uændret med alle de tomme værelser - og de tavse vægge.

Kostskolen - 16. juni 1944.

Tre kostskolemødre

I de 60 år, kostskolen bestod, var det rektorfruen, der stod med ansvaret for kostelevernes trivsel og velfærd.

Det drejede sig om udarbejdelse af kostplan, indkøb og disponering, ansættelse af og samarbejde med personalet i køkkenet og på rengøringsholdet - og sidst, men ikke mindst at være til rådighed med råd og dåd, når kostelever trængte til en hjælpende hånd og - for de mindres vedkommende - også et trøstens ord.

Og i øvrigt var det jo i de tider, da der i forbindelse med lærermøderne var dækket kaffebord i rektorlejlighedens spisestue - til en velset og ofte tiltrængt afbrydelse i disse møder - og det var dengang, da censorfrokoster - samme sted - florerede i hele eksamenstiden.

For nu bare at nævne nogle sider af en alsidig virksomhed.

Fru Ingeborg Olsen, født Thaysen. 1880-1968.
Kostskolemor 1914-1935.

Fru Anne Kæstel, født Jakobsgaard, 1899-.
Kostskolemor 1935-1965.

Fru Agnes Jacobsen, født Nielsen, 1916-.
Kostskolemor 1965-1974.

Musiklivet

- på Haslev Gymnasium trives musikken

Ved at blade i de gamle årsberetninger får man et ret klart indtryk af, at musikken i gymnasiets første mange år førte en ret tilbagetrukket tilværelse. Det allerførste skoleår 1914-15 lededes sangundervisningen, som den dengang kaldtes, af frøken M. Davidsen, men blev overtaget midt i skoleåret af fru Martha Lambertsen. Om sangundervisningen læser man bl.a.: „En Del Salmer og Sange er indøvet. Salmebogen og „Den Danske Skolesangbog" er benyttet. I alle Klasser er sunget Træffeøvelser, i de lavere Klasser i C-dur, i II og III M. tillige i G-dur." - De øvrige klasser havde ikke sang, ellers havde de måske haft træffeøvelser i A-dur (?). Allerede fra det følgende skoleår overtoges sangundervisningen af hr. N. N. Moikjær, og han blev der til 1929. Om musikliv uden for skoletimerne under hr. Moikjærs regime finder man ingen skriftlige vidnesbyrd, derimod blev der i ny og næ afholdt koncerter for eleverne, bl.a. i 1919, hvor koncertsanger Anders Brems var gæst på skolen. „Hans Tilhøreres varme Bifald viste, hvorledes hans fine Foredrag var i Stand til at rive selv de mindste med."

Men en ung nyansat lærer, cand. mag. C. Chr. Langballe, ledede i 1920 en skolekoncert, hvor han både optrådte som komponist af "en Sang, der gjorde megen Lykke", og som orkesterleder.

I 1929 blev sangundervisningen overtaget af G. Elmquist, organist ved Godthåbskirken i København, og så vidt man kan se, har han været gymnasiets musikliv en god og energisk mand. Han blev der til 1944 og fik sat skub i det frivillige musikliv. En gang om ugen ledede han frivilligt sammenspil, og med jævne mellemrum afholdt han sammensangstimer lige efter skoletid, „hvor alle de syngende Elever deltager i Indøvelse af 3- og 4-stemmige Sange for blandet Kor." Han får også mange venlige skulderklap i årsberetningen, f.eks. i 1932: „Den aarlige Skolekoncert afholdtes. Koret sang udmærket og Skoleorkestret spillede det bedste, det endnu har gjort. Hr. Elmquist havde Ære af sine Elever."

Koncerter på skolen hørte ikke ligefrem til dagens orden, men kedeligt har det sikkert ikke været, da fuldmægtig Larsen og adjunkt Wiberg med fru Wiberg ved flyglet sang "Gluntarna" i november 1937.

Under krigen var Statsradiofoniens Drengekor, som det dengang hed, et par gange på besøg. Dette kor blev jo sammen med Aksel Schiøtz nationale samlingspunkter for hele befolkningen.

Elmquists timer blev i 1944 overtaget af timelærer Palsbo. Af timeplanen fremgår det, i hvor høj grad man fokuserede undervisningen på sang: I mangfoldige år var det i 4. mellem og 1.g kun pigerne, der havde sang; drenge med overgangsstemmer var uønskede.

En ny æra i gymnasiets musikliv indledtes i 1946, hvor organist C. J. Grum, Sct. Mortens Kirke i Næstved, blev ansat som skolens sanglærer. Han blev der

Musikliv blandt kosteleverne i slutningen af 1920'erne.

til udgangen af skoleåret 1963-64. Som et kuriosum bør det nævnes, at han i sit første ansættelsesår blev aflastet to timer om ugen af timelærer, cand. mag. Robert Jørgensen, også kaldet Bob. Hvem vidste, at Bob i sine unge dage foruden engelsk, dansk, oldtidskundskab og latin i gymnasiet også beærede 1. mellem med sang og musikundervisning?

Organist Grum var en flittig og dygtig mand. Derom vidner et righoldigt nodebibliotek, ikke mindst med kornoder, mange sirligt håndskrevne.

Men hans arbejdsvilkår var ikke gode: undervisningen foregik som altid i festsalen, det nuværende bibliotek på 2. sal i hovedbygningen. Hans arbejdsredskaber var et stort, efterhånden ikke helt nyt flygel, en samling sangbøger samt en samling „78'ere".

Skolens kor var hans hjertebarn. Kort efter sin ansættelse fik han et skoleorkester stablet på benene, og i 1950 kunne han opføre Carl Nielsens „Fynsk Forår" med Gerda Fleischer, organist Andreas Larsen og pastor Ib Lindegreen som solister. Det var ikke kun det klassiske repertoire, der havde Grums bevågenhed, i 1957 opførtes til forårskoncerten Bernhard Christensens jazzoratorium „De 24 timer".

Da Grum sagde farvel i 1964, overtoges alle sangtimer af organist ved Sct. Bendts Kirke i Ringsted, Gunnar Frello. Han førte Grums traditioner med skolekoret videre. Foruden den traditionelle sang med skolens kor til juleafslutningen i Haslev Kirke og den årlige forårskoncert lod han koret medvirke ved en adventskoncert i Sct. Bendts Kirke, og i 1966 sang koret Mozarts „Ave Verum" under Frellos ledelse i Sorø Kirke, udsendt i radio.

Også i 1966 var der forårskoncert i Haslev Kirke, hvor koret opførte Buxtehudes kantate „Alles, was ihr tut". Og ved denne lejlighed var undertegnede orgelsolist - mit første møde med Haslev Gymnasiums musikliv.

Fra skoleåret 1966 blev jeg ansat som adjunkt på prøve med fagene musik og dansk, og jeg var hermed den første lærer på Haslev Gymnasium med skoleembedseksamen i musik. Fra 1. juli samme år var jeg blevet ansat som organist ved Haslev Kirke.

En af mine første embedshandlinger var at gå ind til rektor Knud Jacobsen og få fagets navn ændret fra „sang" til „musik". Det accepterede han uden videre. Samtidig fik jeg overladt kostelevernes dagligstue til musikundervisningen, der hvor der nu er kontor. Det betød pædagogisk set en væsentlig forbedring, men jeg husker endnu, hvordan jeg hver morgen mødte ca. 15 minutter, før klokken ringede, og indrettede rummet til dagens undervisning - for uden for skoletiden var rummet stadigvæk kostelevernes. Det opretstående klaver skulle afdækkes sit overtræk, og en pladespiller med den tilhørende tunge højttaler skulle hentes på kontoret på den anden side af gangen, hvor fru Else Vilstrup Møller og fru Sigrid Petersen residerede, og rigges til med diverse ledninger.

Haslev Gymnasiums kor med Hans Krarup i midten på første række. Billedet stammer fra korets deltagelse i den internationale musikfestival i 1984 i Llangollen i Wales.

Instrumentplancher m.m. overnattede også på skolekontoret, - jo, det var tider.

Senere fandt musikundervisningen i en kortere periode sted i et lokale i den gamle skolebygning, indtil den fik sin endelige placering i den nye fløj, der blev bygget i 1969-70.

I 1972 blev Marianne Krarup ansat med fagene musik og engelsk, og fra 1980 til 88 var Karen Schou-Pedersen ansat med samme fag. I årenes løb har en lang række timelærere og kvotaansatte kolleger hjulpet os med at varetage skolens musikliv.

Efter en hård kamp oprettedes skolens første musikgrenklasse i 1972, og siden da har musikgrenen kørt uden huller, selvom det - især de første år - var på et hængende hår, at vi nåede det magiske tal 7 sproglige 1.g'ere. Som kernen i oparbejdelsen af et frugtbart musikliv på skolen har musikgrenen haft uvurderlig betydning. - Også HF-tilvalgshold i musik har betydet meget i det samlede billede.

Skolens kor fik for alvor vind i sejlene, da det i november 1969 deltog i radioens kor-konkurrence: „Lad sangen klinge". Her placerede vi os blandt de tre bedste af ialt 17 kor og kom med i finalekoncerten i marts 1970 i Sønderjylland.

Siden 1968 har vi hvert år afholdt kor-weekend, først i Vesterprislejren i Tisvilde, senere i Havnsø ved Sejerøbugten og i de senere år i Bisseruplejren. Den har dog med de nuværende 150 kormedlemmer vist sig at være for lille.

I 1972 var koret på sin første udenlandsrejse - en 3

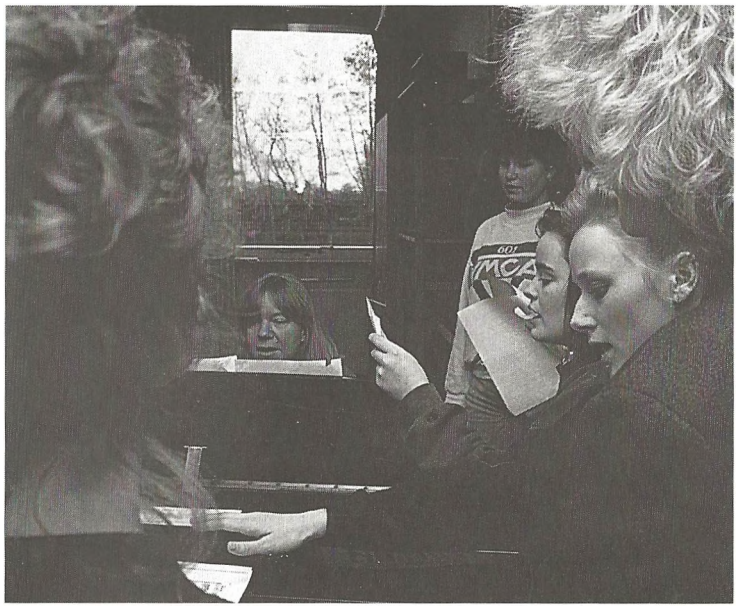

Susanne Thisted giver sangundervisning omkring flyglet, 1989.

ugers tur i bus til Polen og Sovjet. Siden har vi været i Island, USA, Vesttyskland, Østrig, Finland, Wales, Ungarn og Italien. Polen har vi besøgt 4 gange. Ofte har vi haft genvisit fra de byer, vi besøgte.

Også på lokalt plan har koret haft betydning: Julekoncerterne i Haslev Kirke og mange andre kirker, den årlige forårskoncert i seminariets festsal, forældremøder - eller når juletræet på byens torv bliver tændt, og vi synger julesange iført nissehuer.

Endelig „Broget aften", et fænomen, der går helt tilbage til 1968, - en aften, hvor elever (og lærere) enten enkeltvis, klassevis eller gruppevis underholder hinanden fra scenen i drengenes gymnastiksal.

Hans Krarup.

Den rytmiske musik trives også på gymnasiet. Her arbejdes der hårdt i et nyoprettet øvelokale, 1989.

Haslev Gymnasium vokser

I gymnasiets første 50 år skete der ingen ændringer af betydning i skolebygningen. Den var fra begyndelsen indrettet med gode undervisningslokaler, brede gange og med faglokaler, der i de første årtier var fuldt på højde med tidens krav.

Men kravene skærpedes jo efterhånden, og da elevtallet øgedes betydeligt, besluttede bestyrelsen kort før 50-års jubilæet, at udvidelsen skulle sættes i gang.

Det blev overladt arkitekt Arne Majborn at forestå byggeriet, som af økonomiske grunde måtte gennemføres i etaper. De første bygninger - gymnastiksal og lokaler til naturfagene - stod færdige i 1966, en enkelt fløj kom til i 1972 og de sidste i 1974.

I årsberetningen nævnes, at disse skulle rumme musik, formning og sproglaboratorium. I dag finder man imidlertid både formningslokaler og sproglaboratorium på 3. sal i hovedbygningen. Samtidig med at

Undervisning i det gamle naturhistorielokale.

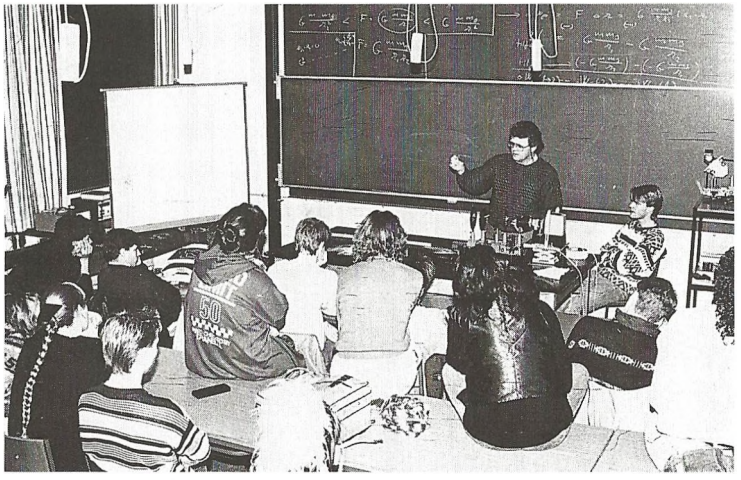

Fysik med Knud Jepsen i moderne faglokale, 1989.

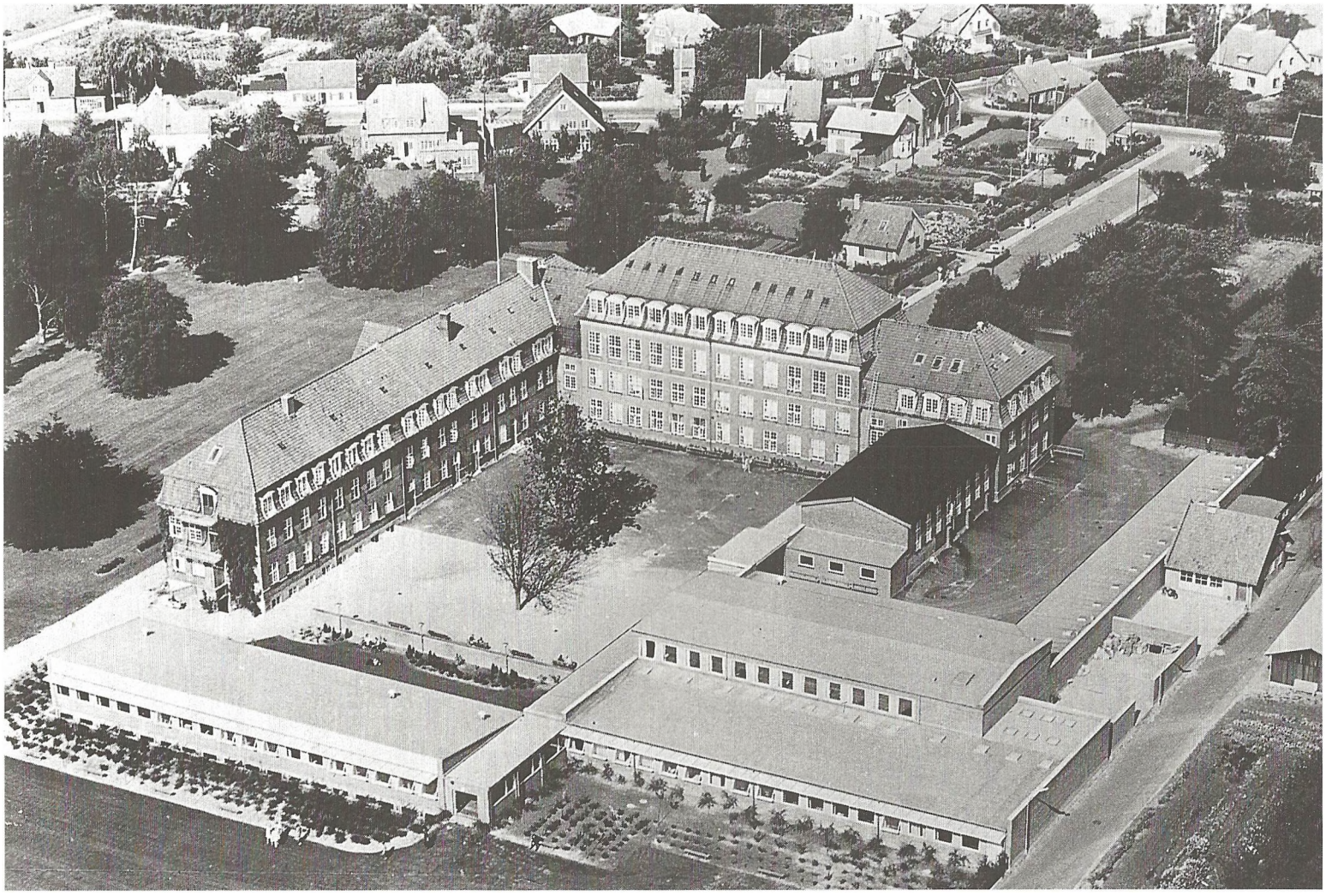

Luftfoto, der viser første etape af udvidelserne.

de blev flyttet, blev der foretaget flere andre ændringer og nyindretninger af faglokaler, så at f.eks. historie og samfundsfag har til huse i hovedbygningen, mens de fleste faglokaler - herunder alle de eksperimentelle fag - findes i de nye fløje.

HF - en ny dimension

Da loven om Højere Forberedelseseksamen blev vedtaget i 1967, blev den mødt med en blanding af skepsis og begejstring. I visse kredse inden for gymnasieskolen betragtede man HF som en underlig gevækst, der ikke rigtig hørte til i det bedre selskab, mens andre gymnasielærere anså HF for en værdifuld nyskabelse, der kunne blive et tilbud til mennesker, der følte, at de var blevet snydt for en uddannelse, de gerne ville have haft. Desuden ville den være en uddannelsesvej for de unge, der forlod folkeskolen med et ønske om at komme videre, men som ikke følte sig tiltrukket af gymnasiet.

På Haslev Gymnasium var stemningen overvejende positiv over for den nye uddannelse. Det var den for øvrigt også i byen, - Haslev var vel en skoleby! - Det var naturligt for gymnasiets lærere at overveje spørgsmålet om at oprette et HF-kursus ved skolen, og efter drøftelser i lærerrådet og bestyrelsen besluttedes det at ansøge undervisningsministeriet om tilladelse til at etablere et to-årigt HF-kursus.

Tilladelsen blev ikke uden videre givet. Alle de hidtil oprettede kurser var tilknyttet offentlige institutioner - og Haslev Gymnasium var jo privat, oven i købet et holdningsgymnasium.

Om ministeriets afgørelse blev truffet under indflydelse af den opbakning, ansøgningen fik fra såvel den kommunale som den amtskommunale borgmester, vides ikke, men skolen fik i hvert fald tilladelsen og oprettede - som den hidtil eneste private gymnasieskole - sit HF-kursus.

Da tilladelsen forelå fra ministeriet, tog man fat: Bekendtgørelser og andet materiale blev rekvireret fra ministeriet, skolens stempel fik tilføjet et „...og HF-KURSUS", ansøgningsskemaer blev udsendt til folkeskolerne og fordelt til andre interesserede. Lektor A. Hamborg blev udnævnt til studievejleder - sådan en skulle man nu have for første gang - og lærerne fik travlt med at læse på paragrafferne om de faglige krav i HF-bekendtgørelsen.

I august 1969 begyndte det første hold, 56 kursister, to klasser. Det var en blandet flok. Aldersmæssigt varierede de fra 16-årige skoleelever direkte fra folke-

skolen til granvoksne koner og mænd i begyndelsen af fyrrerne. Og variationen i faglige forudsætninger, almen viden og livserfaring var ikke mindre. - Det var en ny type elever, der her var kommet ind ad døren, - og en ny situation for lærerne. HF'erne stillede krav, som var anderledes. De store forskelle i elev-forudsætningerne krævede større differentiering i undervisningen, end man var vant til fra gymnasie- og realklasserne, og HF-bekendtgørelsens bestemmelser om elevernes medindflydelse på både stofområder og metoder i de enkelte fag medførte krav om øget fleksibilitet og smidigere planlægning. Desuden havde skolen her for første gang at gøre med en gruppe elever, der ofte havde forpligtelser uden for skolen (f.eks. af familiemæssig art), som af og til uundgåeligt greb ind i de pågældendes skolearbejde. Det var noget nyt, man måtte indstille sig på at tage hensyn til.

Da de første to år var gået, og det første hold havde bestået eksamen, var det næste hold allerede i gang: kurset var oppe på fuld størrelse med både 1. års og 2. års kursister og HF-erfarne lærere. Haslev Gymnasium havde fået en ny dimension.

I de tyve år, der er gået siden da, har der med små udsving været et fuldt besat 2-spors HF-kursus ved skolen. Mange af de nye indfaldsvinkler til undervisning og andre aktiviteter, der kom ind med oprettelsen af HF, har haft gavnlig, afsmittende virkning på resten af skolen.

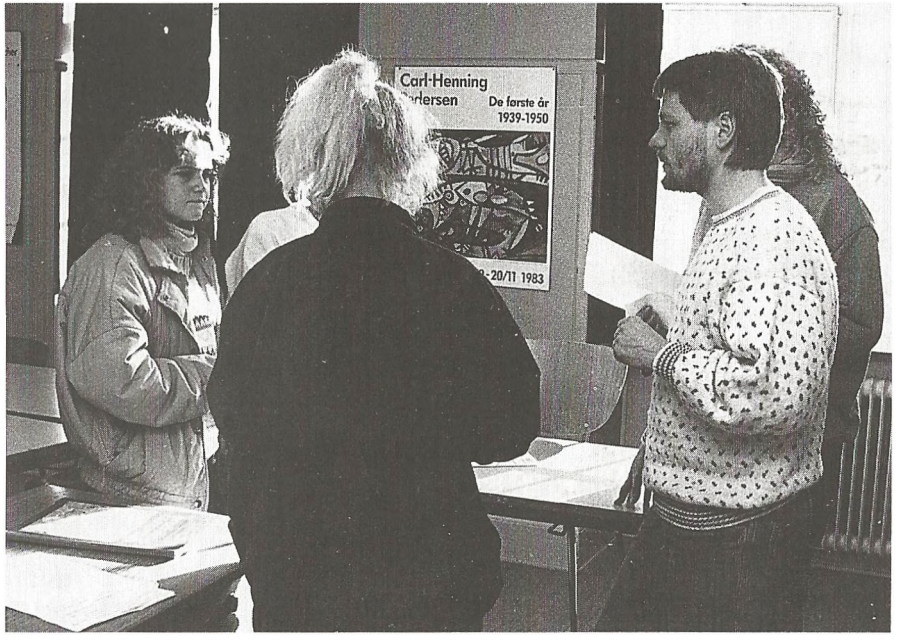

2. årsopgaven udleveres forud for HF'ernes opgaveuge. Bent Stenbjerg Jensen forklarer opgaveformuleringen - januar 1989.

Amtsovertagelsen

Det private gymnasium indhentes af tiden - og økonomien

Haslev Gymnasium blev fra begyndelsen oprettet som privat skole med en kristen holdning og med tilknytning til Indre Mission.

En stor del af eleverne kom da også hertil, fordi skolen havde den indstilling - og her var tilstedeværelsen af en kostskole jo forudsætningen.

Men kostelevernes andel i det samlede elevklientel var faldende - indtil 1958 udgjorde de gennemsnitlig ca. 22% af skolens elever, men i 1971 var det kun 9%. Og med kostskolens ophør i 1974 var gymnasiet i virkeligheden blevet en offentlig skole, hvortil eleverne næsten udelukkende søgte af geografiske grunde.

I slutningen af 1976 stimuleredes tanken om, at gymnasiet måske ville stå sig ved at prøve at komme ind under Vestsjællands amt - for på længere sigt at kunne sikre elevtilgangen.

På et konservativt vælgermøde havde et lokalt medlem af amtsrådet - tidligere medlem af Haslev Gymnasiums bestyrelse, E. Pitzner-Jørgensen - omtalt og anbefalet den mulighed, ligesom Haslevs borgmester, Ib Nordahl-Pedersen, havde rådet til det.

På gymnasiet befandt man sig godt under den gældende ordning med tilfredsstillende tilskud fra det offentlige - og rigelig tilgang af elever fra alle sider, men der var hos mange af lærerrådets medlemmer en positiv holdning til politikernes tanker.

I et brev fra Haslev kommune spurgte borgmesteren (d. 20. januar 1977), „om der fra gymnasiet foreligger planer, der kunne pege på ændringer enten i gymnasiets status, dets organisation eller i en sådan udvidelse af gymnasiets HF- og gymnasieklasser, at 8.-10. klasserne efter et begrænset åremål vil skulle optages i kommunens egne skoler".

Rektor svarede på forretningsudvalgets vegne i et brev d. 25. februar, „at der for tiden ikke foreligger planer om at ændre gymnasiets status" - men at der „råder en vis usikkerhed om, hvor stort gymnasiets opland vil blive i de kommende år".

Baggrunden for den bemærkning var, at amtets repræsentanter i bestyrelsen (O. Lynell og H. Tellerup) ved et bestyrelsesmøde d. 16. februar 1977 meddelte, at amtets undervisnings- og kulturudvalg ved fordeling af ansøgere til gymnasierne først ville

søge pladserne på de tre amtsgymnasier dækket, før elever blev henvist til Haslev. Det kunne medføre, at Ringsted-elever i fremtiden - også imod deres ønske - kunne overføres til Slagelse Gymnasium.

For at skaffe sig yderligere oplysninger om amtets planer for gymnasierne indkaldte forretningsudvalget til et møde d. 4. april på næstformanden, advokat A. Møller-Andersens kontor i København. Forvaltningschefen for Vestsjællands amt, J. Thygesen, var indbudt som gæst, desuden deltog lærerrådets repræsentant, lektor Ole Groot.

Forvaltningschefen meddelte, at Slagelse Gymnasium, der var udbygget til 8 gymnasieklasser og 3 HF-klasser, manglede 60 elever for at kunne fylde de kommende 1.g klasser op. Desuden var der sparsom tilgang til HF. Derfor ville man overføre alle Ringsted-ansøgere til Slagelse. På et spørgsmål om, hvorvidt der kunne blive tale om at overføre ansøgere fra Haslev og Haslev-egnen til Slagelse, var svaret ja. Det anså bestyrelsens amtsrådsmedlemmer dog for usandsynligt - i hvert fald med omgående virkning.

Der var gået politik i sagen. Amtsrådet havde gennemført udbygningen af gymnasierne i Slagelse og Kalundborg, således at deres kapacitet var øget. I Holbæk havde amtet netop overtaget Stenhus Gymnasium og var begyndt på et stort nybyggeri. Nu turde man ikke erkende, at udbygningerne måske var for store.

Man drøftede også, hvordan vilkårene ville være, dersom skolen helt eller delvis blev knyttet til amtet. Såvel amtsrådsmedlemmerne som forvaltningschefen mente, at en anmodning om overtagelse måtte indgå til amtet inden et møde i undervisnings- og kulturudvalget den 22. april.

Den følgende dag blev der til bestyrelsen sendt en orienterende skrivelse og indbydelse til bestyrelsesmøde d. 14. april. Bestyrelsesformanden, M. Hartvig-Olsen, sendte et brev til Indre Missions bestyrelse for at forberede denne på, at gymnasiet stilede mod en amtsovertagelse. Endelig blev lærerkollegiet pr. brev - det var påskeferie - orienteret om situationen. Fra lærerrådsmødet umiddelbart efter påske blev der til bestyrelsen sendt et brev med opfordring til snarest at indlede forhandlinger med Vestsjællands amt om skolens eventuelle overgang til amtskommunal status. Det blev samtidig påpeget, at det var lærerrådet magtpåliggende, at skolens folkeskoleafdeling blev opretholdt.

Ved bestyrelsesmødet den 14. april blev medlemmerne orienteret om den nye situation, om lærerrådets indstilling og om forretningsudvalgets forhandlinger. Mødet mundede ud i enstemmig vedtagelse om at sende et brev til amtsborgmester Johan Brinth, hvori man anmodede om, at fordelingen af elever til 1.g måtte ske som hidtil.

Fra Haslev kommune modtog forretningsudvalget den 20. april et brev med forslag om at afholde et møde for at drøfte „mulighed for at øve en fælles indsats for bevarelsen af Haslev Gymnasium -".

På amtsborgmesterens initiativ blev mødet i un-

dervisnings- og kulturudvalget fremskyndet til den 19. april - og her ændredes udvalgets beslutning om at fylde Slagelse Gymnasium helt op, til at man i stedet ville lade ansøgere, der primært havde søgt Haslev, komme dertil. Denne ordning skulle dog kun gælde for optagelsen i 1977. Fra skoleåret 1978-79 ville det selvejende Haslev Gymnasium kun kunne påregne at få anvist de ansøgere fra amtskommunens område, som ikke kunne placeres på amtets egne gymnasier - herunder Sorø Akademi.

Den 8. august afholdtes et møde hos amtsborgmesteren i Sorø, hvor økonomiudvalget og undervisnings- og kulturudvalget var repræsenteret, og hvor bestyrelsens formand, næstformand, rektor og lærerrådets formand var til stede. Mødet var orienterende og mundede ud i, at amtsborgmesteren meddelte, at det nu var nødvendigt med et udspil fra gymnasiet i form af en konkret udformning af vilkår og betingelser for overtagelse.

På et forretnigsudvalgsmøde den 24. august 1977 blev vilkårene for en overtagelse drøftet, og tilbudet blev i et brev af samme dato sendt til Vestsjællands amtskommune.

Imidlertid faldt forslaget om overtagelse ved amtsrådsmødet den 16. januar 1978, formentlig fordi et flertal af amtsrådsmedlemmerne fandt, at en overtagelse af Haslev Gymnasium ville udskyde opførelsen af et gymnasium i Ringsted. Og den opfattelse ville de ikke skilte med to måneder før kommunalvalgene.

I stedet meddelte amtsborgmesteren i et brev, at amtsrådet - med 14 stemmer for, 12 imod og 1 neutral - havde „vedtaget overfor bestyrelsen at tilkendegive at amtskommunen er sindet at sikre Haslev Gymnasiums elever på lige fod med amtskommunens øvrige gymnasier, indtil den endelige planlægning for de 16-19-årige er klarlagt, hvorefter man vil optage forhandling..."

Bestyrelsen og lærerkollegiet beklagede, at sagen således blev udsat på ubestemt tid.

Ved bestyrelsesmødet den 26. oktober oplyste amtsrådsmedlem H. Tellerup, at Vestsjællands amtskommune havde modtaget brev fra undervisningsministeriet med spørgsmål om, hvordan Haslev Gymnasium indgik i amtets gymnasieplanlægning. Denne forespørgsel medførte, at amtsrådet tog sagen op igen ved sit møde den 16. november 1978. Her blev der flertal for, at amtskommunen overtog gymnasiet pr. 1. august 1979. - 18 stemte for, 6 imod.

I løbet af foråret 1979 blev der afholdt en række møder med Vestsjællands amtskommune og med Haslev kommune. Problemer vedrørende overtagelse af bygninger m.m. samt om magistrenes overgang til amtskommunal ansættelse blev løst uden større vanskeligheder.

Under tidligere forhandlinger var det blevet fremhævet, at man fra gymnasiets side - såvel fra bestyrelse som fra lærerkollegium og administration - ønskede, at folkeskoleklasserne bevaredes - og forstående bemærkninger ved de indledende møder

om foreliggende kompromisløsninger er da også noteret. Men ved et amtsgymnasium eksisterede muligheden ikke. Med stor beklagelse måtte skolen derfor se i øjnene, at en gruppe lærere, der var knyttet til disse klasser, måtte forlade skolen.

Problemerne koncentrerede sig da om folkeskoleklassernes afvikling og overførsel til kommunen, om nogle af folkeskolelærernes ansættelse ved den kommunale skole og om deres lønmæssige indplacering, samt om kontorpersonalets og pedellernes aflønning.

Det blev bestemt, at ingen nye 8. klasser skulle optages til skoleåret 1979-80, men at 9. og 10. klasserne bevaredes i dette skoleår, hvorefter folkeskoleklasserne helt blev overført til de kommunale skoler.

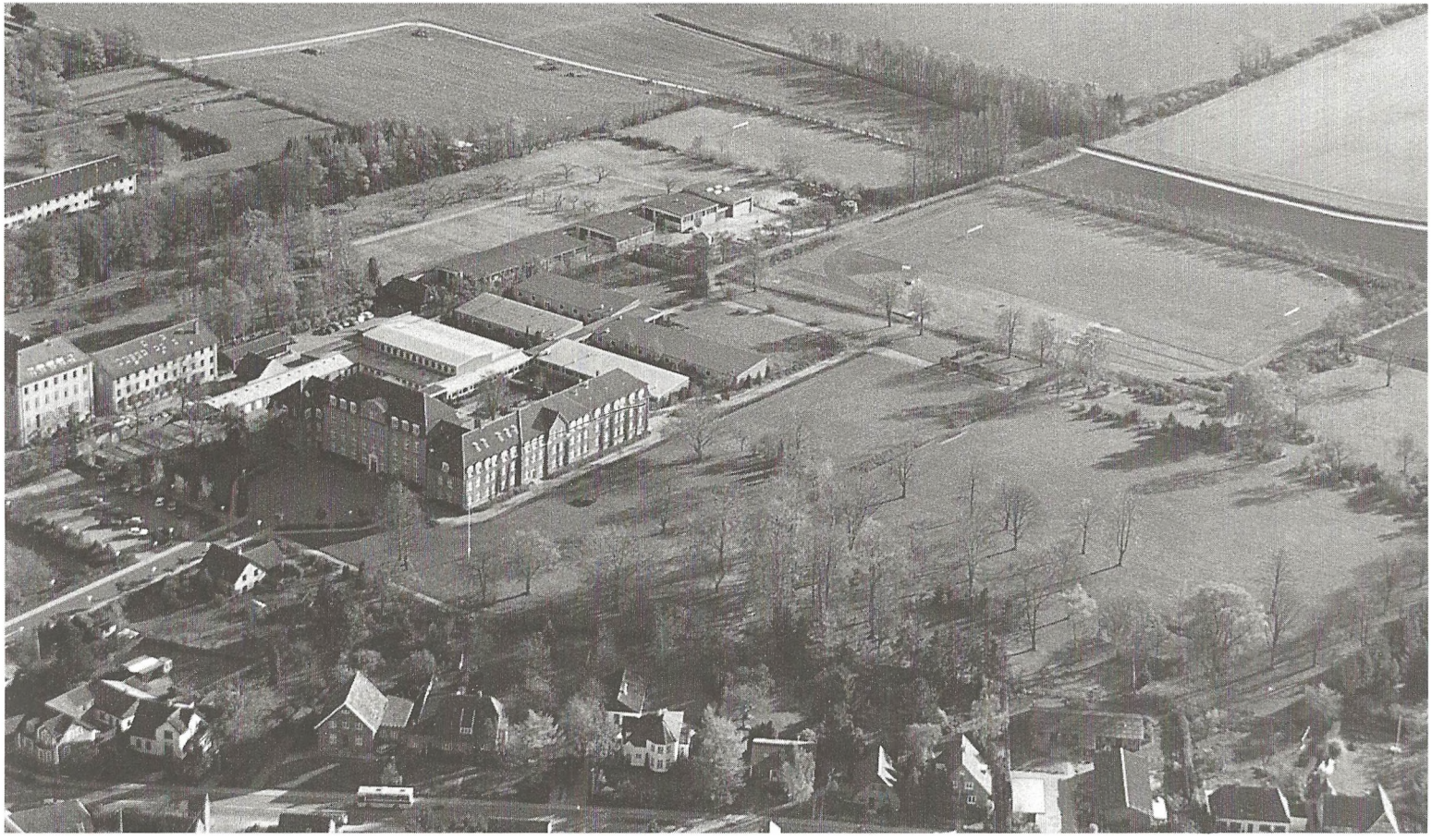

Haslev Gymnasium som det blev overtaget af Vestsjællands amtskommune den 1. august 1979. *Luftfoto efterår 1988.*

Verden udenfor

- ekskursioner

I tidens løb har elever og lærere været på et utal af ekskursioner. Det er umuligt her at give en rimelig dækning af denne side af skolens arbejde og fornøjelser, og derfor har vi valgt at gengive en række billeder fra nogle af de yndede ekskursionsmål.

I de første mange år tog man på geologiske „udflugter" til Stevns Klint, Fakse Kalkbrud, Møns Klint og Skåne. Historiske og litterære ture til københavnske og nordsjællandske museer og udstillinger, sluttende med teatertur, kendes gennem alle årene, men en særlig litterær udflugt bør nævnes, nemlig cykelture „til alle de Steder, der kendes fra „Hjortens Flugt"." Udlandsture var der ikke så mange af, dog var der stort set hvert år en studierejse til Tyskland, f.eks. i 1926 „for at lære Goethes og Schillers Tyskland at kende".

Hertil kom senere Bornholm og især Sønderjylland, hvor skolen i mange år var medejer af lejrskolen „Brændstoft" ved Flensborg Fjord.

I de seneste år har der selvfølgelig været de mange éndagsture til de nære ekskursionsmål, men der har også været mange udlandsrejser f.eks. til Berlin, Lapland, London, Polen, Prag, Frankrig og Sovjetunionen.

Hr. Danielsen, Møns Klint 1928.

Fakse Kalkbrud.

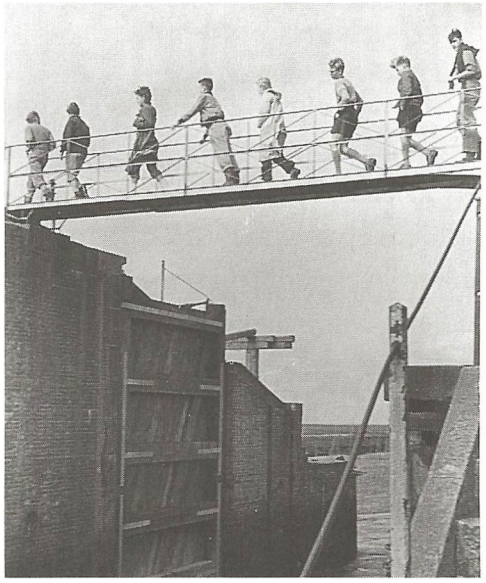

Ved Højer sluse 1953.

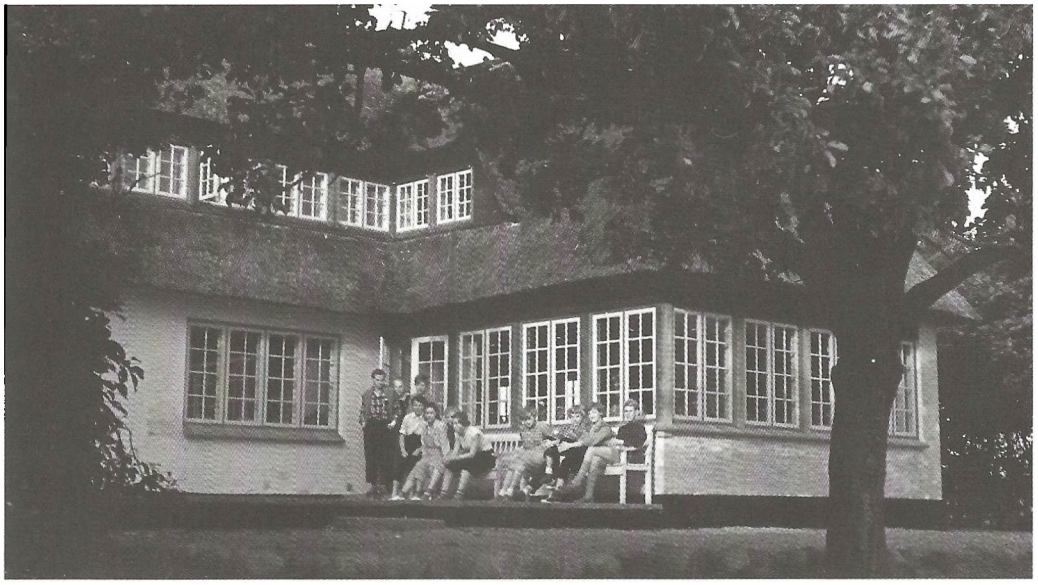

Brændstoft.

Tur i marsken.

„Stregen" synger for, på vej til Jylland 1955.

Pavepaladset, Avignon, oktober 1987.

Nuolja, Abisko, Tornelapmark, august 1988.

Karlsbroen i Prag, september 1987.

Fjeldvandring i Tornelapmark, august 1985.

Haslev Gymnasium

- stadig en skole i udvikling

Rektor Erik Stengaard taler til studenterne 1985.

Haslev Gymnasiums historie har været omtumlet. Det karakteristiske i de 75 år har været det positive og det kreative - 75 gode og arbejdsfyldte år. Men der har jævnt hen - indefra eller udefra - været tale om kriser, krige og nødvendige omskiftelser.

Det er godt at vide, at Haslev Gymnasium gang på gang har vist evne til at modstå kriserne og komme styrket ud af dem.

Det er godt at vide, for der er ikke noget, der tyder på, at fremtiden bliver mindre omtumlet end fortiden.

Haslev Gymnasium med HF er et mellemstort gymnasium i en lille by. Det kan kun lade sig gøre med et stort opland. Det største opland uden for Haslev er Ringsted. Og en tredjedel af skolens elever kommer fra Fakse-Stevns-området, d.v.s. fra Storstrøms amtskommune.

Et stort opland er på mange måder en velsignelse for en skole - især i opgangstider, hvor det bidrager med både stabilitet og variation. Men det kan også være sårbart. Eleverne kan kun komme frem, hvis der er gode og hyppige trafikforbindelser. De kan kun

vælge skolen, hvis der er frit skolevalg på tværs af amtsgrænserne. Haslev Gymnasium er ikke som de fleste skoler afhængig af forholdene i én amtskommune - skolen berøres af beslutningerne i to. Og det kan være vanskeligt i en kommende tid med faldende ungdomsårgange og problemer i de amtskommunale budgetter.

Ikke desto mindre er der grund til optimisme, for skolen har indlysende kvaliteter. De vel nok mest indlysende kan følges i bogen her gennem 75 år: skolens smukke, gamle bygninger - med udbygninger, forbedringer og ombygninger. Der er sket meget gennem de 75 år - mange faglokaler er blevet flyttet og nyindrettet adskillige gange. Tilbage står der en yderst hensigtsmæssig og funktionel skolebygning.

Der mangler 3 ting. En sportshal, som kan bringe idrætsfaciliteterne up-to-date. En brugbar fællessal, så fællesarrangementerne får rimelige fysiske rammer. Og en nyindretning af kostskolegangen i vestfløjen til arbejdsrum for både lærere og elever.

Til lykke!
Dimission 1988.

Ingen af delene er luksus eller forfærdeligt udgiftskrævende. Kostskolegangen skal nemlig alligevel repareres efter 13 år uden varme og reparationer. Fællessalen kan nemt indrettes i den store gymnastiksal - som bliver ledig, når der er lavet en idrætshal.

Til gengæld vil det gøre gymnasiet virkeligt spændende, for det ville blive bedre indrettet end selv de nyeste arkitekttegnede gymnasieskoler. Endnu er der nemlig ikke bygget en gymnasieskole, som tager højde for de krav til elevarbejdsrum, som bl.a. gymnasiereformen medfører, eller de krav til lærerarbejdsrum, der er en naturlig og nødvendig konsekvens af udviklingen i lærernes tjenestetid. Alt det kunne nås nemt med ét slag på Haslev Gymnasium.

Og hvad er vel mere naturligt for et gymnasium i en lille by med et stort opland end lige netop tilstrækkelige og velindrettede arbejds- og opholdsfaciliteter til eleverne uden for undervisningstimerne?

Dertil kommer den glæde, det i dag er, at have en arbejdsplads uden de indeklimaproblemer, som desværre plager i mange nyere bygninger. Lærer- og elevfaciliteterne især kan medvirke til at skabe yderligere fælles engagement, kreativitet og arbejdslyst.

Efter eksamen: ud i verden!

Vi er mange, der kærer os om Haslev Gymnasium - gamle og nuværende elever og lærere, forældre, lokalsamfundene og andre. Lad os nu fejre de første 75 år!

Der blev skabt en god skole i 1914. Den blev bedre gennem de 75 år. Og den er på vej til at blive endnu bedre i de kommende år. Vi må tro, at den får lov til det.

Men det skal der fortælles om i år 2014.

Lærere ansat ved Haslev Gymnasium

Forkortelser:
f: fødselsår - adj: adjunkt - lk: lektor - gyl: gymnasielærer - gyol: gymnasieoverlærer - selk: seminarielektor - tl: timelærer.

cm: cand. mag. - cs: cand scient - se: seminarieuddannet - ek: eksamineret lærer fra Statens Kursus - ct: cand. theol.

Fagene er betegnet ved den anerkendte forkortelse, som er fagets første bogstaver.

Årstal i parentes er ansættelsestid ved Haslev Gymnasium.

Lærere i kortvarige vikariater eller med begrænset timetal er ikke medtaget i listen.

Aage, Axel, tl - ge, bi, gy - (1936-39)
Abildtrup, K. P., f. 1907, adj, cm - fy, ma, ke - (1932-38)
Albrectsen, Erling, f. 1904, adj, cm - ty, da, en - (1935-40)
Andersen, A. (frøken), ek - sløjd, skr - (1918-24)
Andersen, Alice, f. 1938, adj, se - ma, gy - (1961-)
Andersen, Else Vesterskov, f. 1926, gyl, se - da, hi, ty - (1968-80)
Andersen, Gunnar, f. 1939, lk, cm - hi, en - (1969-)
Andersen, Gunvor, f. 1936, lk, cm - da, en - (1975-)
Andersen, Halfdan, f. 1936, selk, tl - hi - (1967-73)
Andersen, John, f. 1930, lk, cm - da, gy, ol - (1960-)
Andersen, M. (frøken), ek - håndarb, regn, hi - (1915-17)
Andersen, Merete Steen, f. 1940, tl, akademiudd - fo - (1972-80)
Andersen, P. Falkenberg, f. 1907, tl, cm - ge, bi, fy - (1932-33)
Antonsen, Bente, f. 1947, tl - id - (1971-73)
Appel, Ib, f. 1932, lk, cm - bi, ge - (1966-)
Becker, (frøken) - håndarb - (1914-17)
Bay, Karin, f. 1954, tl, se - en - (1978-79)
Bendix, Georg, f. 1918, adj, cm - hi, da, ty - (1945-56)
Bendix, Jørn, f. 1920, adj, cm - da, ty - (1948-55)
Bendix, Karen, f. 1919, adj, cm - bi, ge - (1946-56)
Bendtsen, Knud Børge, f. 1931, adj, cm - en, da - (1959-63)
Bennedsen, Niels, f. 1892, tl, cm - ma, fy, ke - (1917-19)
Bennick, H.J., cm - da, fr, en - (1916-17)
Bergholt-Hansen, A., tl - da, en, ty, hi - (1915-16)
Berthelsen, Allan, f. 1932, adj, cm - da - (1980-81)
Bjerge, Jens S., f. 1889, tl, cm - fy, ma, ke - (1916-19)
Blendstrup, se under Petersen, Blendstrup
Bonde, Anders, f. 1953, adj, cs - ma, fy - (1982-85)
Borggaard, Claus, f. 1952, adj, cs - fy, ke - (1980-), orlov fra 1987
Borris, Frode, f. 1903, præst, ct - re - (1943-48)
Brems, Arne, f. 1904, lk, cm & ct - fr, re, da - (1938-75)
Bruun, S. (frøken), ek - håndarb, da, regn - (1917-25)
Brøns, Elisabeth, f. 1894, ek - gy - (1931-45)
Brøns, Rasmus Th., f. 1894, gyl, ek - gy, da, regn, ma - (1919-65)
Christensen, A. Bredholt, tl, se - en - (1969-70)
Christensen, Bente, f. 1950, adj, cm - da, hi - (1980-)
Christensen, Britta, f. 1947, lk, cm - da, en - (1975-)
Christensen, Flemming Juul, f. 1950, adj, cm - da, hi - (1979-)
Christensen, M. (fru), ek - re, ty, hi, ge, regn, skr, håndarb - (1915-21)
Christensen, M. (frøken), tl - re, ge, regn, skr, gy - (1914-16)
Christensen, Poul, f. 1926, præst, ct - re - (1967-73)

Lærerkollegiet 1919-1920.

Forrest:
A. Andersen
H. Wilhjelm
C. A. Olsen
M. Christensen
C. Langballe

Midten:
P. Pedersen
N. A. Saxe
S. Bruun
Ida Petersen
Chr. Nielsen

Bagest:
A. Skov
N. Moikjær
M. Danielsen
C. Engsig-Karup
R. Brøns
M. Simonsen

Lærerkollegiet med fruer 1931.

Christiansen, Sven Aage, f. 1949, adj, cs - ge - (1979-)
Christiansen, Søren Grøntved, f. 1948, tl, cs - bi - (1980-81)
Dalhof, Viggo H., f. 1887, cm - la, hi, ty - (1915-19)
Danielsen, Mads, f. 1887, lk, ek - re, bi, hi, regn, skr - (1914-56), inspektor i hele perioden
Davidsen, Agnes, f. 1903, overlærer, se - fagene i forberedelsen - (1936-68)
Davidsen, Hans Bo, f. 1943, tl - mu - (1969-72)
Ebbesen, Børge, f. 1929, adj, cm - ty, fr - (1962-68)
Elmquist, G., organist - sang - (1929-44)
Engsig-Karup, Cort E.T., f. 1886, adj, ct - re, la, hi - (1917-27)
Eriksen, Aage, f. 1892, ek - gy, sløjd, da, regn - (1920-63)
Felding, Birgitte, f. 1941, adj, cm - fr, la, ol - (1978-)
Frandsen, Chr. Peter, ct - re - (1935-36)
Frello, Gunnar, f. 1926, organist - sang - (1964-66)
Fuglsang-Damgaard, Adelbert, f. 1904, sem.forst., ct - re, da, ty - (1946-47)
Færgemann, Lisbeth, f. 1946, adj, cm - da, en - (1972-75)

Lærerrådsmøde hos rektor Olsen 1932.

Forrest:
K. Gyring
M. Paludan-Müller
C. A. Olsen
R. Brøns
H. Wilhjelm

Bagest:
Aa. Eriksen
Kj. Jensen
B. Sano
O. Wiberg
J. Molde
A. Prip-Olsen
M. Simonsen
M. Danielsen

Færing, (frøken), ek - da, regn, skr - (1914-23)
Gadmar, Hanne, f. 1948, tl, se - la, da, en - (1979-80)
Gautier, Henrik, f. 1948, tl, cm - hi, re - (1980-81)
Gosvig, Jytte, f. 1944, tl - id - (1972-75)
Greisen, Else, f. 1945, gyl, se - da, en, ma, hi - (1976-80)
Greisen, Ib, f. 1945, lk, cs - bi - (1974-), inspektor 1986-87
Groot, Ole, f. 1930, lk, cm - en, da - (1958-)
Grum, C.J., f. 1897, organist - sang - (1947-64)
Gyring, Kai, f. 1895, lk, mag.art - gr, la, ty - (1928-45)
Hamborg, Arne, f. 1922, lk, cm & c.psyk - ma, fy, ke, ps - (1960-75)
Hansen, Birgit, f. 1934, gyol - id - (1962-)
Hansen, Jacob Jørgen, f. 1949, adj, cm - re, hi - (1982-83)
Hansen, Jørgen, f. 1945, lk, cs - fy, ma - (1975-)
Hansen, Marianne, f. 1944, lk, cm - da, fr - (1972-)
Hansen, P., snedker - sløjd - (1924-25)
Hansen, Poul, f. 1931, adj, cm - ty, da - (1961-68)
Hansen, Svend, f. 1928, adj - id, en - (1962-)

Lærerkollegiet 1957.

Forrest:

Aage Eriksen
Kirsten Lilsig
Hedvig Wilhjelm
Peter Kæstel
Per Mønsted
Robert Jørgensen
Rasmus Brøns

I midten:

Børge Sano
Erik Lilsig
Arne Brems
Victor Vestergaard
Kirsten Hartvig-Olsen
Sven Løth
Magnus Holm

Bagest:

Otto Wiberg
Marius Nielsen
Agnes Davidsen
Knud Jacobsen
Karl Martin List
Vilhelm Pedersen

Hartvig-Olsen, Kirsten, f. 1904, gyol, se - da, re, hi - (1929-31 og 1933-73)
Holm, Magnus Beier, f. 1912, lk, cm - fy, ma, ke - (1938-78), inspektor 1956-71
Holmegaard, Eline, f. 1953, adj, cm - en, sp - (1988-)
Holt, Rigmor, f. 1906, adj, cm - gy, bi, ge - (1934-36)
Houdorf, Bente, f. 1949, adj, cm - fr, sp - (1978-79)
Hørbo, John, f. 1932, præst, ct - re - (1972-77)
Jacobsen, Bjarne, f. 1954, adj, c.psyk - ps - (1985-86)
Jacobsen, Jens, f. 1938, tl, skoleinspektør - re - (1976-79)
Jacobsen, Knud, f. 1916, rektor, cm - bi, ge - (1949-84, rektor fra 1965)
Jakobsen, Karen Skov, f. 1942, lk, cs - ma - (1972-)
Jakobsen, Ole, f. 1942, lk, cs - ma - (1969-)
Jensen, Bent Stenbjerg, f. 1951, adj, cm - re, da - (1980-)
Jensen, Frode, f. 1920, tl - gy - (1957-60)
Jensen, H. E., f. 1899, mag. scient - fy, ma, ke - (1920-21 og 1924-26)
Jensen, Henry, f. 1907, tl, cm - fy, ma, sløjd - (1933-34)
Jensen, Kjeld, f. 1904, lk, ct - re, hi, fr - (1931-57)
Jensen, Lis Drost, f. 1955, adj, cm - ty, fr - (1983-)
Jensen, Lise, f. 1931, adj, cm - en, ty - (1965-75)
Jensen, Morten, f. 1950, adj, civilingeniør - ke - (1988-)
Jensen, Niels Henrik, f. 1941, adj, cs - fy, ma - (1977-)
Jensen, Ole Husted, f. 1940, tl - da, ru - (1978-79)
Jepsen, Knud, f. 1941, lk, cm - fy, ma, ke - (1964-), inspektor fra 1971, kst. rektor 1986-87
Jessen, Bo Tore, f. 1943, lk, cm - hi, sa - (1974-)
Jürgensen, Volker, f. 1943, gyl, se - da, ty - (1970-79)
Jørgensen, Aage, f. 1900, adj, cm - fy, ke, ma - (1926-32)
Jørgensen, Bent, f. 1940, adj, cm - ty, id - (1968-)
Jørgensen, Jørn, f. 1941, præst, ct - re - (1972-76)
Jørgensen, Rita, f. 1950, adj, cm - en, da - (1983-85)
Jørgensen, Robert, f. 1911, lk, cm - en, la, ol - (1946-77)
Karlsson, Rikke, f. 1950, adj, cm - da, id - (1978-)
Kaspersen, Peter, f. 1944, lk, cm - da, re - (1975-), orlov fra 1980 til 84
Kirkebye-Hansen, Hans, f. 1899, tl, cm - en, da - (1929-30)
Kildeby, H., præst, ct - re - (1915-17)
Klinkvort, Ole, f. 1949, tl, se - mu - (1980-84)
Kofoed, Finn Uno, f. 1934, selk - ge - (1971-72 og 1985-86)
Kofoed, Niels, A., f. 1910, lk, cm - la, ty, ol - (1964-68)
Konrad, Jesper, f. 1947, tl, c.psyk - ps - (1978-81)
Krapper, Erik, f. 1915, lk, cm - ma, fy, ke - (1968-83)
Krarup, Hans, f. 1938, lk, cm - mu, da - (1966-)
Krarup, Marianne, f. 1939, lk, cm - mu, en - (1972-)
Kristensen, Albert, f. 1896, tl, cm - ma, fy - (1921-23)
Kristensen, Jens Borchsenius, f. 1954, adj, cs - fy, ma - (1983-)
Kruuse-Jensen, Poul, f. 1942, tl, cm - sa, hi - (1978-79)
Krüger, Paul, f. 1897, adj, mag. art - da, fr, ol, ty - (1925-29)
Kæstel, Peter, f. 1898, rektor, cm - ma, fy - (1935-65)
Lambertsen, Martha, ek - ma, gy, sang - (1914-19)
Langballe, C. Chr., f. 1890, adj, cm - da, ty, la - (1919-26)
Lange, Louise, f. 1942, lk, cm - fr, la - (1970-71 og 1975-)
Laursen, Dan, f. 1909, lk, cm - bi, ge, fy - (1935-49)
Lilsig, Erik, f. 1928, studielk, cm - da, fr - (1956-87)
Lilsig, Kirsten, f. 1927, gyl, se - gy, håndarb, ty, fr - (1956-61 og 1968-80)
List, Karl Martin, f. 1930, studielk, cm - bi, ge - (1955-).
Lund, Niels, f. 1945, adj, cm - sa, da - (1979-)
Løth, Sven, f. 1911, gyl, se - ma, fy, gy - (1939-60)
Maaløe, Karen, f. 1932, adj, cm - en, re - (1977-)
Maaløe, Peter, f. 1932, lk, cm - en, la, ol - (1973-)
Madsen, Anders, f. 1909, adj, cm - da, ty - (1936-45)
Marquardsen, Vibeke, f. 1953, adj, cs - ge - (1985-87)
Meyer, Werner, f. 1938, tl, organist - mu - (1974-78)
Moikjær, N. N., eks. sanglærer - sang - (1915-29)
Molde, Jacob, f. 1906, adj, cm - da, ty, en - (1930-39)
Mollerup, Thomas, f. 1902, præst, ct - re - (1941-42)
Mondahl, Poul, tl, se - ge, bi, gy - (1940-41)
Munch, Annie, f. 1943, tl, se - mu - (1968-69)
Munch, Poul, f. 1898, præst, ct - re - (1948-67)
Møller, Jacob, f. 1927, gl, se - re, fy, ma - (1961-79)
Møller, Poul Heitmann, f. 1938, præst, ct - re - (1972-81)

Lærerkollegiet 1975.

Forrest:
Knud Jepsen
Ove Schmidt
Magnus Holm
Gunvor Andersen
Birgit Hansen
Inge Ravnsborg

Robert Jørgensen
Karen Skov Jakobsen
Britta Christensen
Else V. Andersen
Sune Pilgaard
Ib Greisen
Ib Appel

I midten:
Marianne Krarup
Hans Krarup
Svend Hansen
Marianne Hansen
Louise Vesterdorff
Alice Andersen
Vilhelm Pedersen

Knud Jacobsen
Erik Krapper
Merete Andersen
Kirsten Niemann
Kirsten Lilsig
Erik Lilsig

Næstbagest:
Bo Jessen
Peter Maaløe
Gunnar Andersen
Kjeld Pedersen
Finn Sørensen
Jakob Møller
Jørgen Hansen

Peter Kaspersen
Karl Martin List
Birthe Regenberg

Bagest:
Volker Jürgensen
John Andersen
Ole Groot
Marius Nielsen
Ole Jakobsen
Jens Bo Rasmussen

Lærerkollegiet 1988-89.

Forrest:

Birgit Hansen
Bent Stenbjerg Jensen
Bente Christensen
Bent Jørgensen
Niels Henrik Jensen

I midten:

Knud Jepsen
Susanne Thisted
Eline Holmegaard
Erik Stengaard
Gunvor Andersen
Britta Christensen
Karen Skov Jakobsen
Svend Hansen

Næstbagest:

Ove Schmidt
Birthe Regenberg
Gunnar Andersen
Karen Maaløe
Nicki Næsted
Marianne Krarup
Ib Appel
Niels Lund
Lis Drost Jensen
Louise Lange
Ole Groot
Inge Ravnsborg
Alice Andersen
Karl Martin List

Bagest:

Niels Erik Wiwe
Peter Maaløe
Hans Krarup
Jørgen Hansen
Sven Christiansen
Bo Jessen
Ole Jakobsen
Jørgen Svennesen
Ib Greisen
Jens Kristensen
Kjeld Pedersen
Flemming Christensen
Birgitte Felding

Mønsted, Per, f. 1912, lk, cm - en, ty - (1940-63)
Nielsen, Christian, f. 1891, lk, cm & ct - fr, hi, en - (1918-41)
Nielsen, Grethe, f. 1930, tl, fag i folkesk. (1977-79)
Nielsen, Jette Krarup, f. 1954, adj, cm - da, ps - (1982-86)
Nielsen, Klaus, f. 1956, adj, cs - fy, ma - (1983-84)
Nielsen, Marius, f. 1927, lk, cm - hi, ty - (1957-)
Nielsen, Niels Lykkegaard, f. 1904, tl, ct - la, re - (1928-30)
Niemann, Kirsten, f. 1943, gl, se - en, fo - (1972-80)
Nyborg, Elisabeth, f. 1955, adj, cm - mu, hi - (1983-85)
Nørr, Irene, f. 1949, adj, cm - en, re - (1982-85)
Næsted, Nicki, f. 1947, adj, cm - fr, ru - (1978-)
Olesen, Ole Frimann, f. 1952, tl, cm - ty - (1982-83)
Olsen, Carl A., f. 1875, rektor, cm - ty, re - (1914-35)
Orth, Knud, tl, ct - la, fr, ty, gy - (1914-15)
Paaske, Oluf, f. 1923, præst, ct - re - (1967-71)
Palsbo, Torben, f. 1915, adj, cm - fr, hi, da, sang - (1941-47)
Paludan-Müller, Marie, ek - da, ge - (1914-34)
Pedersen, A. Vilhelm, f. 1917, lk, cm - ty, en, da - (1954-59 og 1963-82)
Pedersen, Kjeld, f. 1942, lk, cm - en, ru, ty - (1967-)
Pedersen, Peder, f. 1892, cm - ma, ke, fy - (1919-21)
Petersen, Gudrun, tl - gy, håndarb - (1966-72)
Petersen, Jette Heegaard, f. 1945, tl - ty - (1982-84)
Petersen, L. Blendstrup, f. 1897, cm - ma, fy, ke - (1921-24)
Pihlkjær, Inger, f. 1929, adj, cm - ty, da - (1959-62)
Pilgaard, Sune, f. 1942, adj, cm - fr, re - (1973-82)
Povlsen, Inge, f. 1925, tl, cm - en, da - (1957-58)
Prip-Olsen, Astrid, f. 1895, adj, cm - la, ty, ol, gr - (1925-34)
Rasmussen, Bent Erik, f. 1947, tl, cm - mu - (1972-74)
Rasmussen, Ib, tl, ingeniør - ma, fy, ke - (1967-69)
Rasmussen, Jens Bo, f. 1949, lk, cm - sa, hi - (1973-)
Rasmussen, Lasse, f. 1951, adj, cs - fy, ma - (1981-82)
Rasmussen, Niels, f. 1882, ct - hi - (1916-18)
Ravnsborg, Inge, f. 1935, lk, cm - fr, la, ol - (1972-)
Regenberg, Birthe, f. 1939, lk - fo - (1968-)
Rendal, ek - en, ty, da, hi - (1916-18)
Sano, Børge, f. 1905, lk, cm - hi, da, ty - (1931-75)
Saxe, A., ek - fy - (1916-17)
Scheel, P. W., ek - da, regn, gy, ge - (1916-17)
Schmidt, Ove, f. 1942, lk, cs - bi - (1971-)
Schou-Pedersen, Karen, f. 1949, adj, cm - mu, en - (1980-88)
Simonsen, Marie, ek - ma, fy, bi, gy - (1915-33)
Sjørman, Anne-Marie, f. 1956, adj, cm - mu, dr - (1985-86)
Skifter, Jens Erik, f. 1942, gl, se - re, bi, fy, ma, gy - (1970-79)
Skov, A. M., akademiudd - tegning, skr - (1915-22)
Skriver, Ingeborg, f. 1942, adj, cm - fr, da - (1968-72)
Spang, cand. polyt - ma, fy, hi - (1914-17)
Stage, Einar, organist - sang - (1925-29)
Stengaard, Erik, f. 1947, rektor, cm - hi, en - (1985-), orlov 1986-87
Steensberg, Niels Kristian, f. 1947, adj, cm - sa, hi - (1982-85)
Svennesen, Jørgen, f. 1951, adj, cs - ke, fy - (1977-)
Søgaard, Preben, f. 1949, tl, cs - bi - (1982-83)
Sønderlund, O. Christian, f. 1889, adj, cm - en, ty, hi - (1914-19)
Sørensen, Finn, f. 1948, adj, cs - fy, ke - (1975-80)
Thisted, Susanne Juhl, f. 1953, organist - mu - (1988-)
Thomsen, Carsten, f. 1948, tl, cm - mu - (1978-80)
Thure, Vilhelm, f. 1892, ek - sang - (1922-24)
Tirsted, Henrik, f. 1945, tl, cm - ma, en - (1980-82)
Weber, (fru) - fr - (1915-16)
Vesterdorff, Louise - se Lange
Vestergaard, Victor, f. 1912, lk, cm - da, en - (1939-57)
Wiberg, Otto, f. 1897, lk, cand. polyt - ma, fy, ke - (1923-64)
Wilhjelm, Hedvig, f. 1892, lk, cm - en, re - (1919-61)
Winther, Erik Hentze, f. 1944, adj, cm - en, fr - (1980-), orlov fra 1988
Vistisen, Bente, f. 1960, tl, fag i folkeskolen - (1979-80)
Wiwe, Niels Erik, f. 1948, adj, cs - fy, ke - (1978-)
Zwisler, Hans, f. 1948, tl, cs - fy, ke - (1980-81)
Østergaard, Niels Karl, f. 1892, tl, cm - ty, en, da - (1922-23)

Lektor Brems og rektor Kæstel.

stskolefløjen

stelevernes værelser

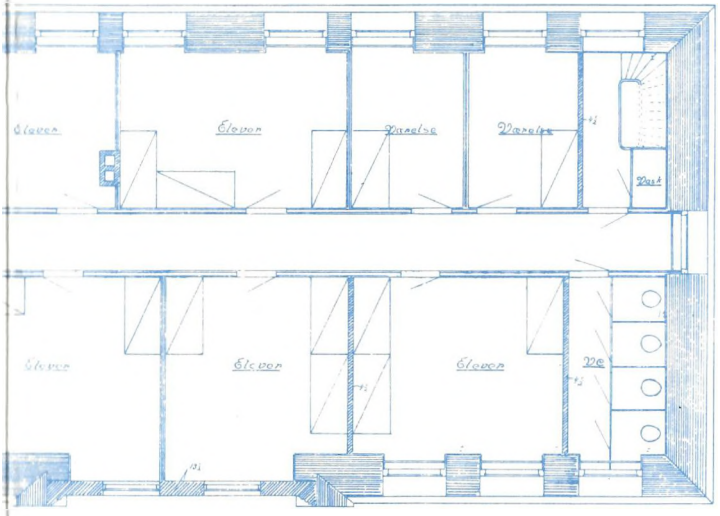

Rektors lejlighed

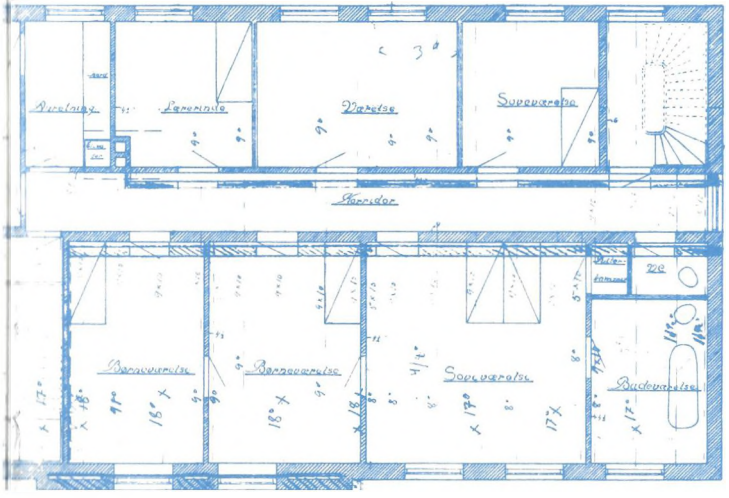

Bygningshistorisk grundplan

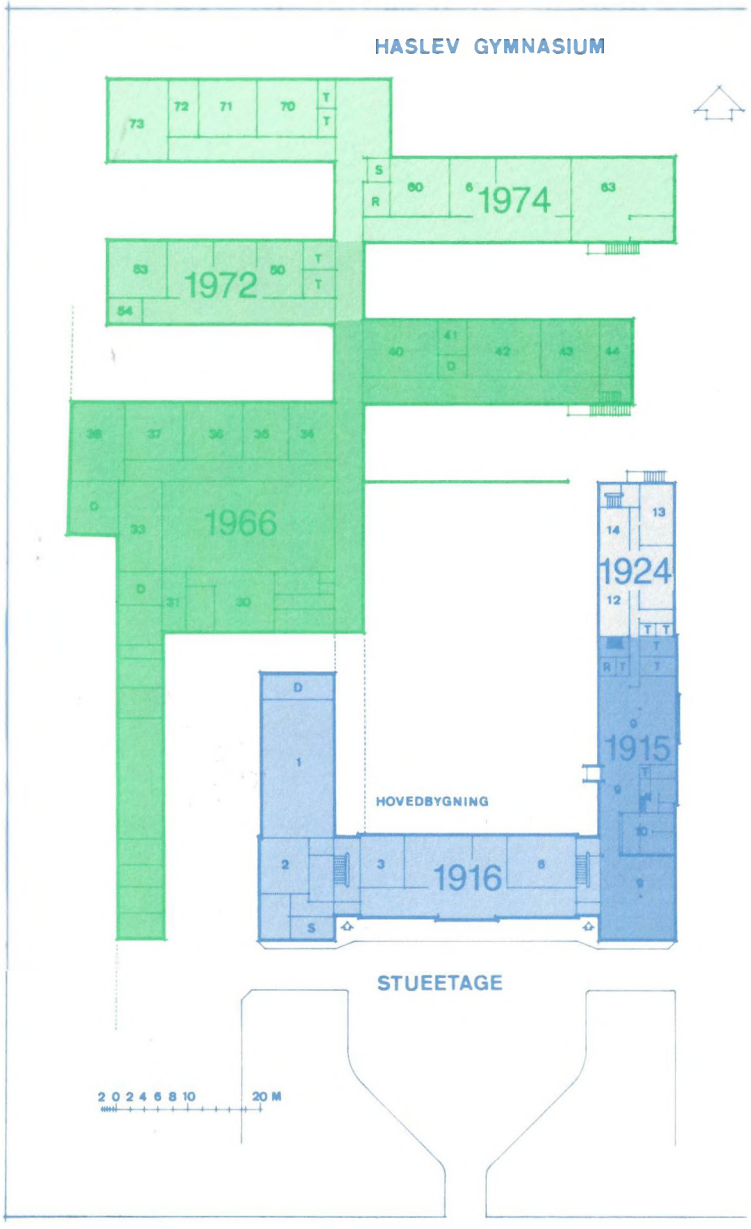

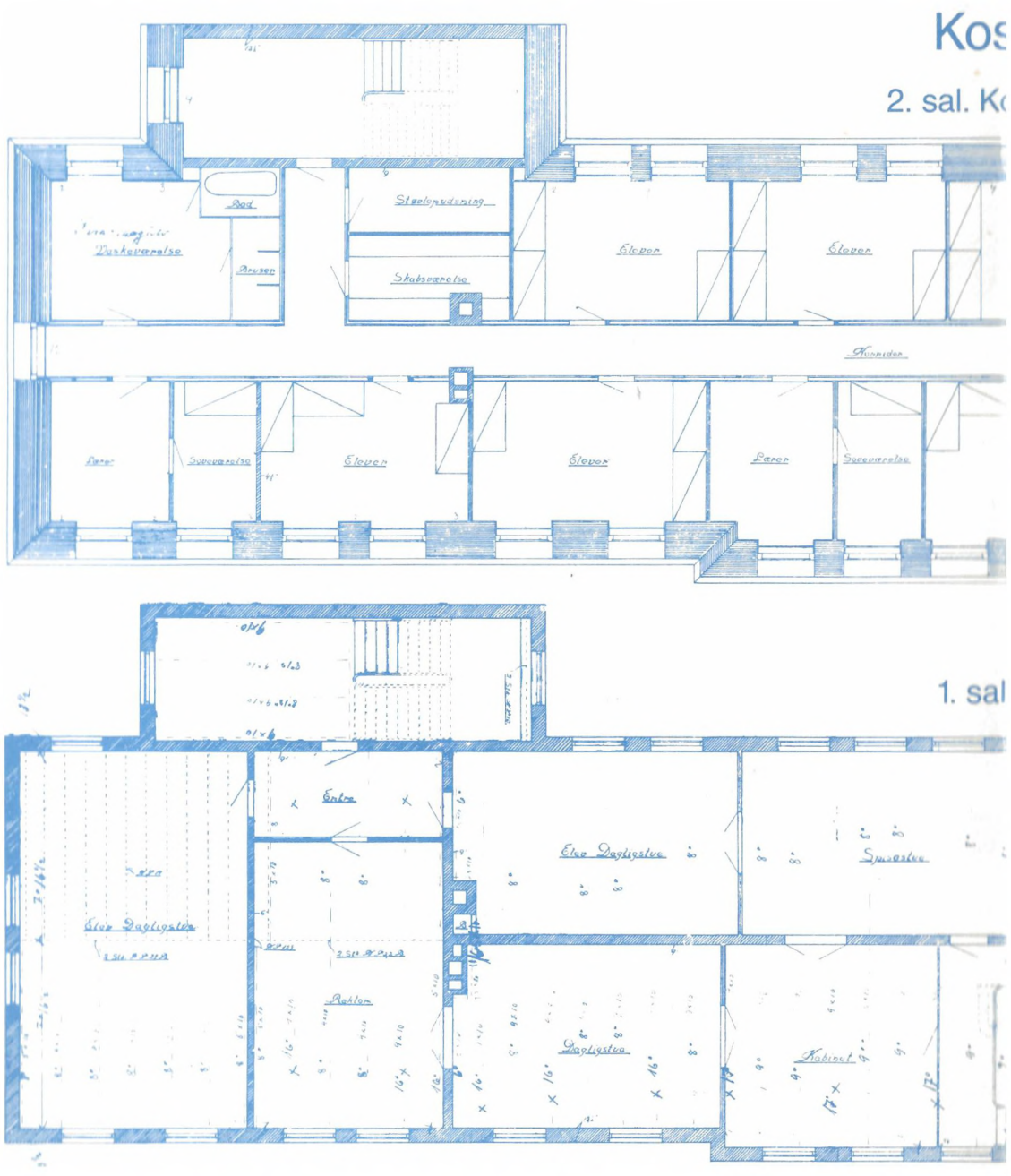
Kos
2. sal. K
Bad
Brusen
Støvlepudsning
Skabsværelse
Elever
Elever
Kvinder
Elever
Elever
Pæner
Pæner
1. sal
Entre
Elve Dagligstue
Spisestue
Elve Dagligstue
Dagligstue
Kabinet

Haslev Gymnasiums historie - fortalt i tekst og billeder

